

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР ҮНИВЕРСИТЕТИ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИСКУССТВ
KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY OF ARTS

ҚАЗАҚСТАН. ӨНЕР. ТҮЛФА

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВ
БИОБИБЛИОГРАФИЯ

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТИ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИСКУССТВ
KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY OF ARTS

ҚАЗАҚСТАН. ӨНЕР. ТҮЛФА

МЫРЗАТАЙ ЖОЛОДАСБЕКОВ
Биобиблиография

MYRZATAY ZHOLODASBEKOV
Bibliographic

Астана, 2017

УДК 016:929
ББК 91.28
Ж-791

*Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі
Қазақ Үлттүк өнер университетінің оқу-әдістемелік кеңесі
2017 жылы 4 қыркүйекте ұсынған*

Рецензенттер:

Д.Қыдырәлі – тарих ғылымдарының докторы, КР ҰҒА-ның корреспондент-мүшесі
Ш.Қойлыбаев – филология ғылымдарының кандидаты

Жауапты редакторы:

Ғ.Т. Исахан – Ақпараттық-кітапхана қызметінің басшысы

Құрастыруышы:

Ғ.Б. Исақанова – Анықтама-библиографиялық және ақпараттық жұмыс бөлімінің жетекшісі

Ж-791 Мырзатай Жолдасбеков: Биобиблиографиялық көрсеткіш /
Ғ.Т. Исахан, Ғ.Б. Исақанова. – Астана: ҚазҰӨУ Редакциялық-басылым бөлімі, 2017. – 226 б.: сур. [Серия «Қазақстан. Өнер. Тұлға»].

Ақпараттық-кітапхана қызметі «**Қазақстан. Өнер. Тұлға**» сериясымен құрастырылған биобиблиографиялық көрсеткіш мемлекет және қоғам қайраткері, түрколог-ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор Мырзатай Жолдасбековтың өмірі мен шығармашылығына арналып отыр.

Биобиблиографиялық көрсеткіш ғалымдарға, ізденушілерге, оқытушыларға, студенттерге және көпшілік оқырман қауымға арналады.

ББК 91.28
УДК 016:929

ISBN

© Қазақ Үлттүк өнер университеті, 2017
© Ақпараттық-кітапхана қызметі, 2017

УДК 016:929
ББК 91.28
Ж-791

*Рекомендовано к изданию Учебно-методическим советом
Казахского Национального университета искусств от 4 сентября 2017 года*

Рецензенты:

Д.Кыдырали – доктор исторических наук, член-корреспондент НАН РК
Ш.Койлыбаев – кандидат филологических наук

Ответственный редактор:

Г.Т. Исахан – руководитель Информационно-библиотечной службы

Составитель:

Г.Б. Исаканова – Заведующий отделом справочно-библиографической и информационной работы

Ж-791 Мирзатай Жолдасбеков: Биобиблиографический указатель /
F.T. Исахан, F.B. Исақанова. – Астана: КазНУИ Редакционно-издательский
отдел, 2017. – 226 с.: портр. [Серия «Казахстан. Искусство. Личность»].

Предлагаемый биобиблиографический указатель посвящен доктору
филологических наук, профессору, ученому-туркологу, государственному
и общественному деятелю Мирзатаю Жолдасбекову.

Биобиблиографический указатель предназначен для студентов,
преподавателей, научных работников и широкого круга читателей.

ББК 91.28
УДК 016:929

ISBN

© Казахский Национальный университет искусств, 2017
© Информационно-библиотечная служба, 2017

BBK 91.28

UDC 016: 929

Zh-791

Recommended for publication by the Educational and Methodological Council of Kazakh National University of Arts September 4, 2017

Reviewers:

D.Kdirali – Doctor of Historical sciences, Corresponding Member of NAS of RK

Sh. Koylybaev – Candidate of Philological sciences,

Chief editor:

Gaziza Issakhan – Head of the Information and Library Service

Compiler:

Galiya Issakanova – Head of the Department of Reference and Bibliographic, Information Work

Zh-791 Myrzatay Zholdasbekov: bibliographic al reference / G.T. Isahan, GB. Isanova. – Astana: KazNUA Editorial and Publishing Department, 2017. – 226 c.: portr. [Series «Kazakhstan. Art. Personality»].

The present bibliographical reference is dedicated to the Doctor of philological sciences and professor, turcologist, state and public figure Myrzatay Zholdasbekov. The book is intended to students, teachers, researchers and a wide range of readers.

BBK 91.28

UDC 016: 929

ISBN

© Kazakh National University of Arts, 2017

© Information and Library Service, 2017

Алғысөз

Қазақ Ұлттық өнер университеті «Қазақстан. Өнер. Тұлға» сериясымен ұлттық элита өкілдерінің биобиографиясы оқырман қауымға жол тарта бастады.

Серияның кезекті шығарылымы мемлекет және қоғам қайраткері, түрколог-ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор Мырзатай Жолдасбековке арналып отыр.

Мырзатай Жолдасбеков – 2011 жылдан Қазақ Ұлттық өнер университеті жанындағы Қорқыт ата атындағы ғылыми-зерттеу институтының директоры, «Күлтегіннен – Ұлттық жаңғыруға» дейінгі ұстаздық өнегесін шәкірттеріне үйретіп, өзіндік мектебін қалыптастырып, «Дәстүрлі өнер» факультетінен айтыс, жыраулық өнер бөлімдерін ашуға аянбай атсалысқан айтулы тұлға.

Биобиографияда біртуар ғалымның 1960 жылдан басталған шығармашылығын қамтитын материалдар, еңбек жолы мен қоғамдық қызметінің негізгі кезеңдерін қамтитын мәліметтер топтастырылды. Бұл басылым ұстаз-ғалым еңбектерін зерттеуші жастарға, көпшілік оқырманға таптырмас құрал болары анық.

Ғалымның еліміздің ғылымы мен білім беру ісін, мәдениетін дамытудағы және ел тәуелсіздігін баянды етудегі еңбегі жас ұрпаққа үлгі-өнеге.

Ел сенімінің көкжиегінен көріне берініз, Мырзатай аға!

Қазақ Ұлттық өнер университеті
ректоры, профессор

А.Мұсахаджаева

Предисловие

Казахский национальный университет представляет для читателей выпуск серии «Қазақстан. Өнер. Тұлға» с биобиблиографией представителей национальной элиты.

Очередной выпуск серии посвящен государственному и общественному деятелю, ученому-тюркологу, доктору филологических наук, профессору Мырзатаю Жолдасбекову.

Мырзатай Жолдасбеков является директором научно-исследовательского института им. Коркытата при Казахском национальном университете искусств с 2011 г. Известная личность, обучившая своих последователей традиции преподавания – «Құлтегіннен – Ұлттық жанғыруға», тем самым сформировав свою школу, активно принимал участие в открытии специальностей Айтыс и Искусство жырау на факультете «Традиционное искусство».

В биобиографии были сгруппированы материалы, включающие работы выдающегося ученого с 1960 года, основные периоды его общественной и трудовой деятельности. Это издание очевидно станет незаменимым инструментом для широкого круга читателей, а также для будущего поколения, изучающего работы ученых-преподавателей.

В настоящее время усилия ученого по развитию науки, образования, культуры и независимости страны являются образцовыми для молодого поколения.

Пусть ваше наследие останется в памяти народа, Мырзатай ага!

Ректор Казахского национального
университета искусств, профессор

А.Мусахаджаева

Foreword

The Kazakh National University presents for the readers the issue of the series “Қазақстан. Өнер. Тұлға” with a biography of representatives of the national elite.

The next issue of the series is dedicated to the state and public figure, the scientist-turkologist, doctor of philology, professor Myrzatay Zholdasbekov.

Myrzatay Zholdasbekov is the director of the Scientific Research Institute named after Korkyt ata at the Kazakh National University of Arts since 2011. A well-known personality, who trained his followers in the tradition of teaching – «Күлтегіннен – Ұлттық жанғыруға», thereby forming his own school, actively took part in the opening of Aitys and Zhyrau art at the Faculty of Traditional Art.

In the biobibliography were grouped materials, including the work of an outstanding scientist since 1960, the main periods of his social and work activities. This publication will obviously become an indispensable tool for a wide range of readers, as well as for the future generation studying the work of academic scholars.

At present, the scientist's efforts to develop science, education, culture and independence of the country are exemplary for the younger generation. Let your heritage remain in the memory of the people, Myrzatai aga!

Rector of the Kazakh National
University of Arts, Professor

A.Mussakhajayeva

“ Ел мүддесін жақтап білмен, еф танылмайды.
Еф танылмай тұрғып, елі танылмайды.

М.Жолдасбеков

“ Не будет признан храбрец, не умеющий отстаивать
интересы народа,
Не будет признан народ, не имеющий признанных
сынов.

М.Жолдасбеков

“ He will not be recognized as a brave man who can
not defend the interests of the people,
People who do not have recognized sons will not be
recognized.

M.Zholdasbekov

ОҚЫРМАНҒА

Ұсынылып отырған көрсеткіш мемлекет және қоғам қайраткери, Төтенше және Өкілетті Елші, түрколог-ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ Ұлттық өнер университеті жанындағы Қорқыт ата атындағы ғылыми-зерттеу институтының директоры Мырзатай Жолдасбековке арналған.

Библиографияға ғалымның өмірі мен еңбектерін сипаттайтын мәліметтер, оның еңбектері және ол туралы әдебиеттер, фотогалерея енгізілді. Көрсеткіште қазақ, орыс және шет тілдерінде жарық көрген әдебиеттер хронологиялық тәртіппен орналасқан. Әр жылдары жарияланған еңбектері алфавит ретімен беріліп отыр. Авторлардың әліпбилік көрсеткішінде сілтемелер хронологиялық көрсеткіштегі еңбектердің рет санымен берілген.

Биобиблиографиялық көрсеткішті құрастыруда Қазақ Ұлттық өнер университетінің кітапхана қоры, Қазақстан Республикасы Ұлттық академиялық кітапханасының қорындағы «М.Жолдасбековтың мемориалды кітап топтамасы», Қазақстан Республикасы Ұлттық мұрағатының қоры, интернет материалдары пайдаланылды. Сонында көмекші құрал: авторлардың әліпбилік көрсеткіші берілген.

К ЧИТАТЕЛЯМ

Предлагаемый биобиблиографический указатель посвящен видному общественному и государственному деятелю, Чрезвычайному и Полномочному Послу, доктору филологических наук, профессору, ученному-туркологу, директору научно-исследовательского института имени Коркыт ата при Казахском Национальном университете искусств Мырзатаю Жолдасбекову.

В библиографию включены документы о жизни и трудах ученого, фотогалерея. В данном указателе в хронологическом порядке расположены произведения, вышедшие в свет на казахском, русском и иностранном языках.

При составлении биобиблиографического указателя использованы

материалы из фондов библиотеки Казахского Национального университета искусств, «Мемориальной книжной коллекции М.Жолдасбекова» Национальной академической библиотеки Республики Казахстан, фондов Национального архива Республики Казахстан, Интернета.

На последней странице указателя обозначен вспомогательнық материал: алфавитный указатель авторов.

TO READERS

This bibliographical reference is dedicated to a public and state figure, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, Doctor of philological sciences and professor, turcologist, Director of Research Institute named after Korkyt Ata at the Kazakh National University of Arts Myrzatay Zholdasbekov.

The reference includes documents about life, proceedings and photos of scientist. All works in this reference is written in chronological order and which have been published in Kazakh, Russian and other foreign languages.

In compiling the bibliographical reference materials are used from the Library collection of the Kazakh National University of Arts, “Memorial Book Collection of M.Zholdasbekov” of the National Academic Library of the Republic of Kazakhstan, and the Funds of the National Archives of the Republic of Kazakhstan.

On the last page of book includes index and notes.

**МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ,
ТӨТЕНШЕ ЖӘНЕ ӘКІЛЕТТІ ЕЛШІ, ТҮРКОЛОГ-ФАЛЫМ,
ФИЛОЛОГИЯ ФЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ,
ПРОФЕССОР МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫң
ӘМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТИНІҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ**

Мырзатай Жолдасбеков 1937 жылы 27 мамырда
Жамбыл облысы Талас ауданы Ақтөбе ауылында дүниеге келген

1944-1954. Жамбыл облысы Ақтөбе ауылында бастауыш мектепке барып, Жамбыл облысы Қаратай каласында орта мектепті бітірді.

1954-1955. Жамбыл облысы, Ақкөл ауылдық кенесінің хатшысы.

1955-1960. С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университеттінің филология факультетін бітірді.

1960-1964. С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетті қазақ әдебиеті кафедрасының ассисенті.

1964-1967. С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетті қазақ әдебиеті кафедрасының аспиранты.

1969. «Көне түркі ескерткіштер: және олардың қазақ әдебиетіне қатысы» тақырыбында кандидаттық диссертация қорғады.

1970-1974. С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетті қазақ әдебиеті кафедрасының ага оқытушысы, доценті.

1974-1977. С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетті филология факультетінің деканы.

1977-1987. І.Жансұгіров атындағы Талдықорған педагогикалық институтының ректоры.

1987-1988. Қазақ ССР оқу министрі, білім министрінің бірінші орынбасары.

1988-1989. Қазақстан Компартиясы Орталық Комитетінің идеология бөлімі менгерушісінің бірінші орынбасары.

1989-1990. Қазақстан Компартиясы Орталық Комитеті идеология бөлімінің менгерушісі.

1990. Қазақ ССР Президенттік Кеңесінің мүшесі.

1990-1991. Қазақ ССР әлеуметтік даму мәселелері бойынша мемлекеттік кеңесші.

1990-1991. Қазақстан Республикасы Жоғары Кеңесінің Халық депутаты.

1991-1993. Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары.

1993. Қазақстан Республикасы Президенттінің кеңесшісі.

1993-1996. Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі.

1996-1997. Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігі жанындағы Дипломатиялық жоғары мектебінің ректоры.

1997-2000. Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігі жанындағы Дипломатиялық академияның ректоры.

2000-2004. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің ректоры.

2004-2006. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті жанындағы «Еуразия» гуманитарлық зерттеулер ғылыми орталығының директоры.

2006-2011. Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығының директоры.

2010 жылдан бастап Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Түріктану кафедрасының менгерушісі.

2012. Қазақ ұлттық өнер университеті жанындағы Қорқыт Ата атындағы ғылыми-зерттеу институтының директоры.

Атақтары мен марапаттары

Мемлекеттік Марапаттары

- «Халықтар достығы» ордені (1986, тамыз).
- «Құрмет» ордені (1996, желтоқсан).
- «Парасат» ордені (2005, желтоқсан).
- III дәрежелі «Барыс» ордені (2011, желтоқсан).
- I дәрежелі «Барыс» ордені (2017, мамыр).

Мерейтойлық медальдары

- «Қазақстан Республикасы тәуелсіздігіне 10 жыл» медалі (2001, желтоқсан).
- М.А. Шолоховтың туғанына 100 жыл» ескерткіш медалі (Ресей. Мәскеу, 2004, қыркүйек).
- «Қазақстан Республикасының Конституциясына 10 жыл» медалі (2005, тамыз).
- «Қазақстан Республикасы Парламентіне 10 жыл» медалі (2006, қантар).
- «Астанаға 10 жыл» медалі (2008, маусым).

- «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 20 жыл» медалі (2011, желтоқсан).
- «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігіне 25 жыл» медалі (2016, желтоқсан).
- «Еуразия университетіне 20 жыл» медалі (2016, мамыр).

Ғылыми атақтары

- Филология ғылымдарының кандидаты. «Көне түркі ескерткіштер: және олардың қазақ әдебиетіне қатысы» («Древнетюркские литературные памятники и их отношение к казахской литературе») тақырыбындағы кандидаттық диссертациясын 1969 жылы Қазақтың С. М. Киров атындағы мемлекеттік университетінде қорғады. Ғылыми жетекші: Б. Кенжебаев (Алматы қаласы).
- Жоғары аттестация комиссиясының (ЖАК) шешімімен доцент атағы берілді (1973, қазан).
- Филология ғылымдары докторы. «Жамбыл және оның ақындық ортасы» («Жамбыл и его поэтические традиции») тақырыбында 1993 жылы докторлық диссертация қорғады. Ғылыми жетекші: З. Қабдолов. (Бішкек қаласы).
  - ЖАК-тың шешімімен профессор ғылыми атағы берілді (1993, шілде).
  - И.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университетінің құрметті профессоры (1994, желтоқсан).
- Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің құрметті профессоры (1995, қантар).
  - Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясының «Әдебиеттану» мамандығы бойынша корреспондент мүшесі (1995, сәуір).
  - К.А. Яссайи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университетінің құрметті профессоры (1997, қыркүйек).
    - Халықаралық ғылым академиясы жоғарғы мектебінің академигі (Ресей. Мәскеу. 2000, желтоқсан).
    - Е.А. Букетов атындағы Қарағанды университеті құрметті профессоры (2001, тамыз).
      - Халықаралық Шыңғыс Айтматов академиясының академигі (2003).
      - М.Х. Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университетінің құрметті профессоры (2004, ақпан).
        - Тараз мемлекеттік педагогикалық институтының құрметті профессоры (2004, қараша).
        - Ө.А. Байқоныров атындағы Жезқазған мемлекеттік университетінің құрметті профессоры (2005, қыркүйек).

- Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетінің құрметті профессоры (2005, тамыз).
- М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің құрметті профессоры (2007, мамыр).
- Ақтөбе мемлекеттік педагогикалық институтының құрметті профессоры (2009, мамыр).
- Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің құрметті профессоры (2009, желтоқсан).
- Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық институтының құрметті профессоры (2015, 2015 қазан).

Құрметті атақтары

- «Қазақ қаһармандары» жылының лауреаты» атанды (1991).
- Төтенше және Өкілетті Елші дипломатиялық дәреже берілді (1994, қараша).
- «Алтын адам» белгісі (2006, ақпан).
- «Жыл адамы» атағы (2016, қантар).

Қоғамдық қызметтері

- СССР Журналистер Одағының мүшесі (1964, қантар).
- Талдыкорған облыстық советінің халық депутаты (1984).
- Қазақстан Республикасының Гылым министрлігі – гылымакадемиясы ғылыми кадрларды аттестациялау департаменті президумының мүшесі (1990).
- «Еуразия ғалымдары Одағы» қоғамдық қорының президенті (2005).
- Қазақстан Республикасында демократиялық реформалар бағдарламасын әзірлеу мен нақтылау жөніндегі Мемлекеттік комиссия мүшесі (2007).
- ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық комиссиясының мүшесі (2008).
- Республикалық ақындар айтысы қазылар алқасының төрағасы (2011).
- «Хабар» Агенттігі АҚ тәуелсіз директорлар кеңесінің мүшесі (2014).
- Қазақстан Республикасы Президенттігіне кандидаттардың мемлекеттік тілді еркін менгергендігін анықтау жөніндегі лингвистикалық комиссия мүшесі (2010, наурыз).
- Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінде

Мәдениет және спорт мәселелері бойынша қоғамдық кеңестің төрағасы (2016, сәуір).

- Жер реформасы жөніндегі комиссия мүшесі (2016, мамыр).
- «Қазақстан» ұлттық телеарнасы тәуелсіз директорлар кеңесінің мүшесі (2017).
- Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Қоғамдық сананы жаңғырту бағдарламасын іске асыру жөніндегі ұлттық комиссия мүшесі (2017, сәуір).
- Қазақстан халқы Ассамблеясы тәуелсіз директорлар кеңесінің мүшесі (2017).
- Қазақстан Республикасы Үкіметі жанындағы мемлекеттік тілді дамыту жөніндегі ұлттық комиссия мүшесі.

Қоғамдық марапаттары

- Бүкілодақтық «Білім» қоғамының «Құрмет кітабына» енген (Мәскеу, 1986, желтоқсан).
- «Қазақстан Республикасы туризмінің құрметті қызметкері» белгісі берілді (2002, қыркүйек).
- «Құлтегін» атындағы Халықаралық сыйлығының иегері (2004, маусым).
- «Қазақстан Республикасының ғылыми дамытуға сінірген еңбегі үшін» белгісінің иегері (2007, мамыр).
- «Алтын қыран» төсбелгі (2012, мамыр).
- Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінің «Ұлағат» алтын медалінің иегері (2016, ақпан).
- «Тәуелсіздіктің 25 жылдығына «Тәуелсіздік. Әдебиет. Қаламгер» атты шығармашылық конкурсының «Үздік жазушы» номинациясы – дипломының иегері (2016, қараша).
- Нұр Отан партиясының төсбелгісі (2016, желтоқсан).
- TWESCO Түркі әлемі ғылыми сінірген ерен еңбегі мен бауырлас халықтар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға қосқан үлесі үшін алтын медальмен марапатталды (2017, маусым).

Құрметті азамат

- Жамбыл облысы (2003, мамыр).
- Астана қаласы (2007, мамыр).
- Алматы қаласы (2016, қыркүйек).

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО И ОБЩЕСТВЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ, УЧЕНОГО-ТЮРКОЛОГА, ДОКТОРА ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА МЫРЗАТАЯ ЖОЛДАСБЕКОВА

**Мырзатай Жолдасбеков родился 27 мая 1937 года в селе
Актобе Таласского района Джамбулской области**

1944-1954. Поступил в среднюю школу в ауле Актобе Джамбулской области. Выпускник средней школы г. Карагату Джамбулской области.

1954-1955. Секретарь Аккольского сельсовета Джамбулской области.

1955-1960. Студент Казахского государственного университета им. С.М. Кирова.

1960-1964. Ассистент кафедры казахской литературы КазГУ им. С.М. Кирова.

1964-1967. Аспирант кафедры казахской литературы КазГУ им. С.М. Кирова.

1969. Защита кандидатской диссертации «Памятники древнетюркской письменности и их влияние на казахскую литературу», присуждение звания кандидата филологических наук.

1970-1974. Старший преподаватель кафедры казахской литературы, доцент КазГУ им. С.М. Кирова.

1974-1977. Декан филологического факультета КазГУ им. С.М. Кирова.

1977-1987. Ректор Талдыкорганскоого педагогического института им. И.Жансугурова.

1987-1988. Министр просвещения Казахской ССР.

1988-1989. Первый заместитель заведующего идеологическим отделом ЦК Компартии Казахстана.

1989-1990. Заведующий идеологическим отделом ЦК Компартии Казахстана.

1990. Член Президентского Совета Казахской ССР.

1990-1991. Государственный советник Казахской ССР по вопросам социального развития.

1990-1991. Депутат Верховного Совета Республики Казахстан 12-го созыва.

1991-1993. Заместитель Премьер-министра Республики Казахстан по вопросам социальной сферы.

1993. Советник Президента Республики Казахстан.

1993-1996. Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики

Казахстан в Исламской Республике Иран.

1996-1997. Ректор Высшей дипломатической школы МИД РК.

1997-2000. Ректор дипломатической академии МИД РК.

2000-2004. Ректор Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева.

2004-2006. Директор Научного центра гуманитарных исследований «Евразия» при Евразийском Национальном университете им. Л.Н. Гумилева.

2005. Президент Общественного Фонда «Евразийский Союз Ученых».

2006-2011. Директор Президентского центра культуры Республики Казахстан.

2012. Директор научно-исследовательского центра по изучению наследия Коркыта в КазНУИ.

Звания и награды

Государственные награды

- Орден «Дружбы народов» (1986, август).
- Орден «Құрмет» (1996, декабрь).
- Орден «Парасат» (2005, декабрь).
- Орден «Барыс» III степени (2011, декабрь).
- Орден «Барыс» I степени (2017, май).

Юбилейные медали

- Медаль «10 лет независимости Республики Казахстан» (2001, декабрь).
- Медаль «К 100-летию М.А. Шолохова» (Россия, Москва. 2004, сентябрь).
  - Медаль «10 лет Конституции Республики Казахстан» (2005, август).
  - Медаль «10 лет Парламенту Республики Казахстан» (2006, январь).
  - Медаль «10 лет Астане» (2008, маусым).
- Медаль «20 лет независимости Республики Казахстан» (2011, декабрь).
- Медаль «25 лет независимости Республики Казахстан» (2016, декабрь).
- Медаль «20 лет университету Еуразия» (2016, декабрь).

Ученые звания

- Кандидат филологических наук. Защита кандидатской диссертации в КазГУ им. С.М. Кирова на тему «Древнетюркские литературные памятники и их отношение к казахской литературе». Научный руководитель Б.Кенжебаев. (Алма-Ата, 1969)
- Доцент по специальности «Литературоведение». Решение ВАК (1973, октябрь).
- Доктор филологических наук. Защита докторской диссертации на тему «Жамбыл и его поэтические традиции». Научный руководитель З.Кабдолов.
- (Кыргызстан, Бишкек, 1993).
- Профессор. Решение ВАК. (1993, июль).
- Почетный профессор Жетысусского государственного университета им. И. Жансугурова (1994, декабрь).
- Почетный профессор КазГУ. Решение Ученого совета КазГУ. (1995, январь).
- Почетный профессор Международного Казахско-Турецкого университета им. Х. А. Ясави (1997, сентябрь).
- Академик Международной академии наук высшей школы (Россия, Москва. 2000, декабрь).
- Почетный профессор Карагандинского государственного университета им. Е.А. Букетова (2001, август).
- Академик Международной академии им. Ч.Айтматова (2003).
- Почетный профессор Таразского государственного университета им. М.Х. Дулати (2004, февраль).
- Почетный профессор Таразского педагогического института (2004, ноябрь).
- Почетный профессор Жезказганского государственного университета им О.А. Байконырова (2005, сентябрь).
- Почетный профессор Кызылординского государственного университета им. Коркыт Ата (2005, август).
- Почетный профессор Западно-Казахстанского государственного университета им. М.Утемисова (2007, май).
- Почетный профессор Актюбинского педагогического института (2009, май).
- Почетный профессор Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилёва (2009, декабрь).
- Почетный профессор Южно-Казахстанского государственного педагогического института (2015, октябрь).

Почетные звания

- Лауреат «Қазақ қаһармандары жылы» (1991).
- Дипломатический ранг Чрезвычайного и Полномочного Посла Министерства иностранных дел Республики Казахстан (1994, ноябрь).
- «Алтын адам» (2006, февраль).
- «Человек года» (2016, январь).

Общественная деятельность

- Член Союз журналистов СССР (1964, январь).
- Депутат Талды-Курганского областного совета народных депутатов (1984).
- Член Президиума Департамента аттестации научных кадров АН РК (1990).
- Президент Общественного Фонда «Евразийский Союз учёных» (2005).
- Член Государственной комиссии по работе и конкретизации по программе демократических реформы в Республике Казахстан. (2007).
- Член Национальной комиссии Республики Казахстан по делам ЮНЕСКО и ИСЕСКО (2008).
- Член совета директоров АО «Агентство «Хабар» (2014).
- Председатель Общественного совета по вопросам культуры и спорта Министерства культуры и спорта РК (2016, апрель).
- Член Центральной избирательной лингвистической комиссии Республики Казахстан по выдвижению кандидатов в Президенты Республики Казахстан (2010, март).
- Член правительской комиссии по земельной реформе (2016, май).
- Член независимого Совета директоров телеканала «Казахстан» (2017).
- Член национальной комиссии по реализации программы модернизации общественного сознания при Президенте Республики Казахстан (2017, апрель).
- Член независимого Совета директоров Ассамблеи народов Казахстана (2017).
- Член национальной комиссии при Правительстве Республики Казахстан по развитию и функционированию государственного языка.

Общественные награды

- Занесен в почетную книгу Всесоюзного общества «Знание». (Москва. 1986, декабрь).
- Нагрудный знак «Почетный работник туризма Республики Казахстан» (Агентство Республики Казахстан по туризму и спорту. 2002, сентябрь).
- Международная премия имени Кюль-тегина (2004, июнь).
- Нагрудный знак «Почетный работник образования РК» (2007, май).
- Медаль «Алтын қыран» (2012, май).
- Золотая медаль «Ұлағат» Казахского государственного женского педагогического университета (2016, февраль).
- Диплом в номинации «Лучший писатель» творческого конкурса «Независимость. Литература. Писатель», приуроченный к 25-летию Независимости Республики Казахстан (2016, ноябрь).
- Нагрудный знак «Нұр Отан» (2016, декабрь).
- Золотая медаль TWESCO за вклад в развитие науки тюркского мира и укрепление связей и сотрудничества между братскими народами (2017, июнь).

Почетный гражданин

- Жамбылской области (2003, май).
- Город Астана (2007, май).
- Город Алматы (2016, сентябрь).

MAIN DATES ABOUT LIFE AND ACTIVITIES OF MYRZATAY ZHOLDASBEKOV

Myrzatai Zholdasbekov was born on May 27, 1937 in the village of Aktobe, Talas District, Dzhambul Region

1944 - 1954. Secondary school of Aktobe village in the Dzhambul region. School graduate in Karatau town, Dzhambul region.

1954-1955. Secretary of the Akkol Council of the Dzhambul region.

1955-1960. Student of the Kazakh State University named after S.M. Kirov.

1960-1964. Assistant of the Kazakh literature department of KazSU named after S.M. Kirov.

1964-1967. Graduate student of the Kazakh literature department of KazSU named after S.M. Kirov.

1969. The thesis for the Candidate's Degree "Monuments of ancient Turkic writing and their influence on Kazakh literature", awarded the degree of Candidate of philological sciences.

1970-1974. Senior Lecturer of the Department of Kazakh Literature of KazSU named after S.M. Kirov.

1974-1977. Dean of the Philological Faculty of KazSU named after S.M. Kirov.

1977-1987. Provost of the Taldykorgan Pedagogical Institute named after I.Zhansugurova.

1987-1988. Minister of Education of the Kazakh SSR.

1988-1989. First deputy of the head of the ideological department of the Central Committee of the Communist Party of Kazakhstan.

1989-1990. Head of the ideological department of the Central Committee of the Communist Party of Kazakhstan.

1990. Member of the Presidential Council of the Kazakh SSR.

1990-1991. State adviser of the Kazakh SSR on social development issues.

1990-1991. Deputy of the Supreme Council of the Republic of Kazakhstan of the 12th convocation.

1991-1993. Deputy Prime Minister of the Republic of Kazakhstan on social issues.

1993. Adviser to the President of the Republic of Kazakhstan.

1993. The thesis for the Ph.D. "Zhambyl and his poetic traditions".

1993-1996. Ambassador of the Republic of Kazakhstan to the Islamic Republic of Iran.

1996-1997. Provost of the Higher Diplomatic School of the MFA of the RK.

1997-2000. Provost of the Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan.

2000-2004. Provost of the Eurasian National University named after L.N. Gumilyov

2004-2006. Director of the Scientific Center for Humanitarian Studies “Eurasia” at the Eurasian National University named after L.N. Gumilyov.

2005. President of the Public Foundation “Eurasian Union of Scientists”.

2006-2011. Director of the Presidential Culture Center of the Republic of Kazakhstan.

2012. Director of Research Institute named after Korkyt Ata at the Kazakh National University of Arts.

Ranks and awards:

State awards

- The Order of People’s Friendship (August, 1986).
- The Order of “Qurmet” (December, 1996).
- The Order of Parasat (December, 2005).
- Order of “Barys”, the 3rd degree (December, 2011).
- The Order of Barys, the 1st degree (May, 2017).

Jubilee medals:

- Medal “10 years of independence of the Republic of Kazakhstan” (December, 2001).
- Medal “To the 100th anniversary of MA Sholokhov” (Russia, Moscow, September, 2004).
- Medal “10 years of the Constitution of the Republic of Kazakhstan” (August, 2005).
- Medal “10 years to the Parliament of the Republic of Kazakhstan” (January, 2006).
- Medal “10 years of Astana” (June, 2008).
- Medal “25 years of independence of the Republic of Kazakhstan”

(December, 2016).

- Medal “20 Years of the University of Eurasia” (December, 2016).

Academic degree:

- Candidate of Philological sciences . The thesis for the Candidate’s Degree on “Monuments of ancient Turkic writing and their influence on Kazakh literature”. Supervisor B.Kenzhebayev. (Alma-Ata, 1969).
- Associate Professor in the specialty “Literary Studies”. The decision of the Higher Attestation Commission (October, 1973).
  - Doctor of Philological sciences. The thesis for the Ph.D. on “Zhambyl and his poetic traditions”. Supervisor Z.Kabdolov.
  - (Kyrgyzstan, Bishkek, 1993).
  - Professor. The decision of VAK. (1993, July).
  - Honorary Professor of Zhetsu State University named after I.Zhansugurova (December, 1994).
  - Honorary Professor of KazSU. The decision of the Academic Council of KazSU. (January, 1995).
  - Honorary Professor of the International Kazakh-Turkish University named after H.A. Yasawi (September, 1997).
  - Academician of the International Academy of Higher School Sciences (Russia, Moscow, December, 2000).
  - Honorary Professor of the Kazakh Literature Department of the Karaganda State University named after E.A. Buketova (August, 2001).
  - Academician of the International Academy named after Ch.Aitmatov (2003).
  - Honorary Professor of Taraz State University named after M.H. Dulati (February, 2004).
  - Honorary Professor of the Taraz Pedagogical Institute (November, 2004).
  - Honorary Professor of Zhezkazgan State University named after O.A. Baikonorov (September, 2005).
  - Honorary Professor of Kyzylorda State University named after Korkyt Ata (August, 2005).
  - Honorary Professor of the West Kazakhstan State University named after M.Utemisov (2007, May)
  - Honorary Professor of the Aktyubinsk Pedagogical Institute (May, 2009).
  - Honorary Professor of the Eurasian National University named after L.N. Gumilev (December, 2009).

- Honorary Professor of the South Kazakhstan State Pedagogical Institute (2015, October)

Honours:

- Laureate of “Kazak kaharmandary zhylnamasy” (1991).
- Diplomatic rank of the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan (November, 1994).
  - “Altyn Adam” (February, 2006).
  - “Man of the Year” (January, 2016).

Public Activities:

- Member of the USSR Union of Journalists (January, 1964).
- Deputy of the Taldy-Kurgan Regional Council of People's Deputies (1984).
- Member of the Presidium of the Department of Attestation of Scientific Personnel of the Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan (1990).
- President of the Public Foundation “Eurasian Union of Scientists”(2005).
- Member of the State Commission for Work and Specification of the Program for Democratic Reforms in the Republic of Kazakhstan. (2007).
- Member of the National Commission of the Republic of Kazakhstan for UNESCO and ISESESCO (2008).
- Member of the Board of Directors of JSC “Agency Khabar” (2014).
- Chairman of the Public Council for Culture and Sports of the Ministry of Culture and Sports of the Republic of Kazakhstan (April, 2016)
- Member of governmental Commission on the landed reform (May, 2016).
- Member of the independent Board of Directors of the TV channel “Kazakhstan” (2017).
- Member of the National Commission for the Implementation of the Program for Modernization of Public Consciousness under the President of the Republic of Kazakhstan (April, 2017).
- Member of the Independent Board of Directors of the Assembly of Peoples of Kazakhstan (2017).
- Member of the National Commission under the Government of the

Republic of Kazakhstan for the development and functioning of the state language.

Public awards:

- Included in the honorable book of the All-Union Society “Knowledge”. (Moscow, December, 1986).
- Badge “Honorary Worker of Tourism of the Republic of Kazakhstan” (Agency of the Republic of Kazakhstan for Tourism and Sports, September, 2002).
- International Kül-Tegin Prize (June, 2004).
- Badge “Honorary Worker of Education of the Republic of Kazakhstan” (May, 2007).
- Medal «Altyn Qyran» (May, 2012).
- Gold medal «Ulagat» of the Kazakh State Women’s Pedagogical University (February, 2016).
- Diploma in the nomination “The Best Writer” of the creative contest “Independence. Literature. Writer”, organized in the framework of celebrating the 25th anniversary of the Independence of the Republic of Kazakhstan (November, 2016).
- Badge “Nur Otan” (December, 2016).
- Gold medal of TWESCO for contribution to the development of the science of the Turkic world and strengthening of ties and cooperation between fraternal peoples (2017, June).

Honorable Sir:

- Zhambyl oblast (May, 2003).
- Astana (May, 2007).
- Almaty (September, 2016).

Көрнекті қогам және мемлекет қайраткері, танымал тұлға, Төтенше және Өкілетті елші, ұлтшыл, мемлекетшіл азамат, ұлттық мәдениеттің қамқоршысы, ұлағатты ұстаз, белгілі түрколог-ғалым, филология ғылымдарының докторы, профессор Мырзатай Жолдасбекұлы 1937 жылы 27 мамырда Жамбыл облысы, Талас ауданы, Ақтөбе ауылында дүниеге келді.

Әкесі Жолдасбек Ақботаұлы – келбетті, кіслікті, ағайынның ұйытқысы, өмірден тоқығаны көп, сауатты жан болған еken. Шешесі Қалдықұл Ырысқұлқызы ақындығы бар, ақжарқын, ажарлы, елге сыйлы кісі еken. Ұлы бабасы Темір би заманында Ақмешіттегі генерал-губернатордың билігін мойындамай, орысқа көнбей Теренөзектен Таласқа үдерес көшкен еken. Алыс-жақын ағайындар Жолдасбектің шаңырағына «Үлкен үй, Темір бидін шаңырағы» деп ағылш келіп жатады еken. Әкесі Жолдасбек көзінің оты бар бала Мырзатайды «Ойынның түбіне жеткен бала жоқ, одан да қариялардың әңгімесін тында, пайдасы тиеді» деп, үнемі жанынан тастамай, бірге алып жүреді еken. «Осы баланды жанынан тастамайсың» деген ағайынға құле карап: «Бірдене шықса осы жәумелегімнен шығады» деп отырады еken, жарықтық. Бала жастан қариялардың әңгімелерін тындалап, уызға жарып өскен Мырзатай кітапқұмар, құйма құлак, зерек болады.

Балалық шағы соғыс кезіне тап келген Мырзатай Жолдасбеков ауыр бейнеттің тауқыметімен тез есейеді. Ауыл мектебінде бесінші класты үздік бітіріп, қазіргі Тараз қаласына келіп, интернатка орналасады. 1954 жылы бұрынғы Шолақтау, қазіргі Қаратай қаласында оныншыны тәмамдап, Талас ауданы Ақкөл ауылдық кенесінде хатшы болып істейді. 1955 жылы Қазақ мемлекеттік университетінің филология факультетіне түсіп, университте Мұхтар Әуезов, Нығымет Сауранбаев, Есмағамбет Үсмайлов, Бейсенбай Кенжебаев, Мәулен Балақаев, Мұхаметжан Қаратайев, Зейнолла Қабдолов секілді ғұлама ағаларынан тәлім алады, қазақ әдебиетінің алыптары Сәбит Мұқанов, Ғабит Мұсірепов, Ғабиден Мұстафин, Әбділда Тәжібаев, Әбдіжәміл Нұрпейісов, Шахмет Құсайынов және тағы басқалармен танысып, араласа бастайды. Әсіресе, ұлы Мұхтар Әуезовтің үш жыл қатарынан ұзбей оқыған лекциялары болашақ ғалымның қалыптасуына ерекше ықпал етеді.

1960 жылы оқуды үздік бітіріп, Мұхтар Әуезовтың ұсынысымен

университетте оқытушы болып қалады, «Қазақ халқының ауыз әдебиетінен» төрт жылдай дәріс оқиды. 1964 жылы аспирантураға түсіп, профессор Бейсенбай Кенжебаевтың жетекшілігімен қазақ әдебиетін зерттеушілердің ішінде алғаш рет көне дәуір әдебиетін зерттеуге кіріседі. 1967 жылы жарияланған «Ертедегі әдебиет нұсқалары» деген окулық-хрестоматияның көне дәуірге арналған тарауларын жазады.

Мырзатай Жолдасбеков аспирантурада жүріп VIII ғасырда жазылған Орхон ескерткіштерінің қазақ әдебиетіне қатысын терен зерттеп, әдебиетіміздің көне тамыры Орхон ескерткіштерінде екенін, әдебиетіміздің тарихы мен тамырын сол кезеңнен бастаудың жөн болатының алғаш дәлелдеді. Марксизм-ленинизм ілімі дәурендер түрған шақта қыын, жана әрі тың тақырыпты еркін игерген талантты жас ғалым «Көне түркі әдебиет нұсқалары және олардың қазақ әдебиетіне қатысы» деген тақырыпта 1969 жылы кандидаттық диссертациясын қорғап шықты. Түптеп келгенде бұл В.Радлов, С.Малов, И.Стеблева сынды ғалымдардың жетістіктері мен олқылықтарының орнын толтырған, байырғы түркі жазба ескерткіштерінің әлемдік мән-манзызын ашып берген үлкен ғылыми жаңалық болатын. Диссертациялық кеңестің реңми төрешісі, академик Әлкей Марғұлан сол ғылыми кеңесте: «Мырзатай Жолдасбековтің диссертациялық еңбегінің аса құндылығы қазақ әдебиетінің байырғы бастауларын ашқандығында, сондықтан бұл жұмысқа докторлық атақ беру керек», – деп, диссертациялық жұмысқа ете жоғары баға бергені де сондықтан.

Аузы дуалы ғұламалардан бата алған, әлемдік түркологияны елең еткізген жаңалықпен ғылымға келген, қазақ әдебиетінің бастау көздерін ашып берген жас ғалым бұдан кейін құлашын кенге сермеді. Ұзақ жылғы ізденіс «Асыл арналар» (1986 ж.) 2005 жылы Астанада жарық көрген «Орхон ескерткіштерінің толық Атласы» атты кітапқа ұласты. Түрколог-ғалым Сартқожаұлы Қаржаубаймен бірігіп жазылған бұл еңбек әлемдік түркология ғылымының ғасыр толғатып дүниеге әкелген мұрасы ретінде бағаланды.

Ғылым шынына баспалдақ қойған М.Жолдасбеков сегізінші ғасырда тасқа қашалып жазылған Құлтегін, Білге қаған, Тұй-ұқық (Тонықөк), Өнгін (Онгин) мәтінін қазақша сөйлетіп, алғаш рет жыр нұсқасын жеке кітап етіп шығарды, іскерлігімен де танылдып, 1974 жылы ҚазМУ-дін

филология факультетінің деканы болып сайланады. Осыдан бастап ол шын ұстаздық, ғұламалық жолға түседі. «Қазақ әдебиетінің ежелгі дәуірі», «Жамбыл және халық поэзиясы», «Көне түркі әдеби ескерткіштері және олардың қазақ әдебиетіне қатысы» деген лекциялық курстарды негіздең, оқу бағдарламасын жазып шығарады.

Мырзатай Жолдасбеков – XIX-XX ғасырлардағы тарихи-әдеби үрдіс ерекшеліктері, фольклор мен әдебиеттің ортақ сарындары мен айырмашылықтары туралы да өндіріп жазды. Ол – көрнекті жамбылтанушы, халық шығармашылығының бірден-бір зерделі, салиқалы зерттеушісі. 1993 жылы «Жамбылдың ақындық мектебі» деген тақырыпта докторлық диссертациясын қорғады. «Жұз жыл жырлаған жүрек» (1993), «Асыл сөздің атасы» (1993), «Халық поэзиясының алыбы» (1996), «Тоқсан толғау» (1993) «Ел тағдыры – ер тағдыры» (1997), «Асылдарым» (2011) дейтін іргелі еңбектер жазды. Сүйінбай, Жамбыл, өзге де Жетісү ақындарын зерттеудің мектебін қалыптастыруды. Жыраулық дәстүр мен суырыпсалма ақындықтың соңғы алыптары Жамбыл мен Кененге арналған монографиялары поэзияны, әдебиетті танытудың айқын үлгісіне айналды. Жамбылды да, Кененді де халқына қайта танытты.

*Салынып сөлем жағдым Мырзатайта,
Баласың соғыс шешен, тілің маңда.
Көрмалы, қорғаушысы бол ақындағы,
Матаң да көп еңбек қып тиіді пайдан.
Өз жүзі көрсеткендей өз көлбетін,
Жілтісін алтын соғді, асмұт алғына, ~*

деп, Кенекеннің тебіренетіні де сондықтан.

Мырзатай Жолдасбеков 1977 жылы Талдықорған педагогикалық институтының ректоры болып тағайындалды. Бұл жылдары институтқа Илияс Жансүгіровтың есімі берілді, ақынның музейі ашылды, «Жетісү» ансамблі құрылды, Молықбайдың қобызы, Бақтыбайдың домбырасы, Мұқан Төлебаевтың “Біржан-Сара” операсын жазған фортепианосы табылды. Аз уақыттың ішінде институт Одақтағы мандайалды іргелі білім ордасына айналды. Қайда барса да, қандай қызметте жүрсе де мемлекет мүддесін, ел тарихын бір сәт естен шығармайтын Мырзатай Жолдасбеков Талдықорғанда болған он бір жылдың көлемінде талай тағылымды істің басын кайырды.

Ғасырлар аңсап, талықсытып барып жеткен тәуелсіздіктің тұғырлы

болуы жолында, жас мемлекеттігімізді баянды етуде Мырзатай Жолдасбеков қаламы мен қайратын қару етіп, жанқиярлықпен аянбай тер төкті. Еліміздің тарихындағы осы бір шешуші кезеңде үлкен саясат сахнасына өз ойыменен, парасат-пайымымен, өзіндік кескін-келбетімен шықты. Аласапыран кезеңде терең білім мен ұстаздық мол тәжірибе кәдеге асты. Ол 1987 жылдың аяғынан 1993 жылдың ортасына дейін – Оку министрі, Қазақстан Компартиясының Орталық Комитетінің идеология бөлімінің менгерушісі, Президенттік кеңестің мүшесі, Мемлекеттік кеңесші, Премьер-министрдің орынбасары, Президенттің кеңесшісі болды. Мырзатай Жолдасбеков келгеннен кейін елу жылды бойы өзге ұлт өкілі басқарып келген идеология бөлімі қазақтың мұддесіне, оның ұлттық идеясына қызмет етті. Ұлттық санада серпіліс болды. Халықтың рухы көтерілді. Сен бұзылып, ұлттық идеяны насиҳаттаған кітаптар шыға бастады. Ұлыстың Ұлы күні – Наурыз жалпыхалықтық сипатта, мемлекеттік деңгейде алғаш рет аталаған өтілді. Бабаларға арнап ас берілді. Абылай ханның туғанына 280 жыл толуына арналған салтанатты жиында: «Біз үлкен іске бел шеше кіріскелі тұрган жұртпыш. Ұлттық сана-сезім оянып, арғы-бергі тарихымызға көз жібере бастадық, ешкімге де есе жібермейтін еңелі ел екенімізді, ұйыған ұлт бола алатынымызды бағамдай бастадық. Жоғары жақ не айтса да сеніп, не десе де көніп, құлақты бір қағып қойып, қолымызды қайырып жүре беретін кешегі қор күніміз келмеске кетіп барады. Егеменді ел атандық. Осындай тұста болашақпен қоса өткенге де үніліп, алдағының тәуекелін арттағының тәжірибесімен жалғастыруға ұмтылсақ, оның несі айып?» деп сөйлеген Мырзекен, сол жылдары Қабанбайдың, Сыпаратайдың, Бөгенбайдың тойларының дүркіреп өтуіне мұрындық болды.Халықтың өз дүниесімен жасалған бұл тойлар бірқатар уақыт бойы елдің көнілін аулады. Сол тойлардың басы-қасында жүрген Мырзатай Жолдасбеков тойды тек тойлау үшін емес, алдағыны ойлау үшін өткізген еді. Осылайша Мырзекен ата тарихымыздың, салт-дәстүріміздің, әдет-ғұрпымыздың, санамыздың қайта түлеуіне ересен енбек етті. Мырзатай Жолдасбековтың тікелей атсалысуымен Шәкәрім Құдайбердиев, Ахмет Байтұрсынов, Әлихан Бекейханов, Міржақып Дулатов, Мағжан Жұмабаев сынды Алаш ардагерлері акталды.

Бұрын жауапты партия органдарында жұмыс істеп көрмеген, сондықтан орталықтың алдында тайсақтап-тайсалуды, иіліп-именуді білмейтін Мырзекен ұлт зиялъяларымен етене, қоян-қолтық араласып жұмыс істеді. Желтоқсан оқиғасынан кейін сескеніп, қазақтан қорқып қалған Колбиннің буыны осал жерін тауып алғып, оны қазақтың мұддесі жолында онтайлы пайдалана білді. Қажет жерінде өзі жанында жақсы көретін ұлты үшін отқа тұсуден де тартынған жоқ. Мәселен, тіл туралы,

қазақ тілінің тағдыры туралы Колбинге жазған хатын кейін академик Әбдуәли Қайдаров ағамыз «тарихи хат» деп бағалаған еді.

Алғашқы терминологиялық комиссия мен ономастикалық комиссияны басқарып, мемлекеттік маңызы бар келелі мәселелерді шешті. Қазақ тілінің мәртебесін көтеретін «Тілдер туралы занның» қабылдануына, қазақ тілінің мемлекеттік мәртебе алуына ықпал жасады. 1990 жылы «Қазақ тілі» қоғамының пленумында сөйлеген сөзінде Мырзатай Жолдасбеков: «Ана тіліміз мемлекеттік мәртебе алды, халықтың көптен көксеген бір арманы орындалды. Бірақ бұл үлкен істін басығана. Мемлекеттік мәртебе алысымен тілдің көсегесі өздігінен көгерे қалмайтыны түсінікті. Енді нақты істің уақыты туды. Өзімізді-өзіміз кадірлейтін іргелі ұлт екенімізді танып, ана тіліміздің касиетін қастерлей білсек, беделін биіктетіп, абыройын асқақтатып отырсақ, анамыздың ақ сүтіндей ардақтай алсак, қазақ тілі шын мәніндегі егеменді мемлекеттің ту етіп ұстар тіліне айналады; бүгінгі мәртебеге малданып, арзан сөзге алданып, нақты іспен айналыспай, намысқа шаппай, жайбаракат журе берсек, ана тілімізде не өзіміз жарытып сөйлемесек, не ұл-қыздарымызға, немерелерімізге жөндеп үйретпесек, бұл тілдің аты мемлекеттік болғанымен, заты бәзбаяғы күйінде қала береді» деп төрекнен толғап сөйледі.

Қазақ мәдениетінің шынайы жанашыры, ұлттық рухтың қайта жанғыруына өлшеусіз үлес қосқан Мырзекен осы жылдары қазақ халқының ардақты ұлдарының бірі Өзбекәлі Жәнібековпен иық тіресе жүріп қыруар іс тындырды. Сондықтан Мырзатай Жолдасбеков есімі Темірбек Жүргенов, Илияс Омаров, Өзбекәлі Жәнібеков сынды қазақ мәдениетінің кайыспас қаранарларымен қатар аталады.

Ел тағдыры сынға түскен аласапыран әрі аумалы-төкпелі кезенде Мырзатай Жолдасбеков үнемі Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың жанында болды. Президенттің таққа отыру рәсімін (инаугурация), Дүниежүзі қазақтарының тұңғыш құрылтайын абыроймен откізді. Жанаозендеңі, Өскемендеңі оқиғалардың бел ортасында жүрді. Жер-жерде ұлт араздығын қоздыруши арандаушылар атойлап шыққан кезде, мәмілегерлік мінез танытты. Мемлекеттік рәміздерді қабылдау, оралмандар көшінің Қазақстанға жол тартуы, Мемлекеттік атақтар мен наградалар жүйесінің түзілуі, қоғамдық ұйымдар мен Елбасы арасындағы байланыстың жүйелі өрбүі – осындай сүбелі істердің бәріне де Мырзатай Жолдасбеков тікелей атсалысты.

Тұмысынан шешен, не жазса да, не айтса да тек ел мұддесі мен ұлттың тағдырын арқау ететін Мырзатай Жолдасбеков «Бауыржан Момышұлының туғанына 80 жыл толуына арналған салтанатты жында сөйлеген сөзінде «Ерлер тағдыры – ел тағдырын тұйықтан шығаруға

бағытталған табанды курес. Ер қадірі ел қысылғанда ғана білінеді. Елін қысылтпай, қиямет-кайымға өзі бас тігу ердің ғана қолынан келеді...» деген ой айтты. Өзекжарды кітабын «Ел тағдыры – ер тағдыры» деп атауда содан болса керек.

«Ел тағдыры – ер тағдыры» кітабында мынандай жолдар бар: «Қолдан не келді, не келмеді – оны ел біледі, келешектің бағасына қалдырым. Десе де, ойлап қарасам, аз жұмыс атқарылмаған екен: халықтың ойсанасы өзгерді, төл мәдениеті, тарихы жаңғырды, қасиетті жер өзінің тарихи атауларымен аталды. Осының бәрі айтуға женіл, орындалуы оңайға түскен жоқ – ұйқысыз тұндердің, тынымсыз құндердің жемісі еді бұл. Ұлтшыл да атандық. Шынында ұлтшыл деген жақсы сөз – ұлтын сую деген сөз. Бұдан артық қандай құнды, қандай биік, қандай мағыналы сөз бар! Сондықтан да ұлтшыл дегенге мен шамданғаным жоқ, керісінше мақтандын сезімге бөлендім». Иә, ұлты үшін саналы ғұмырын сарп еткен Мырзатай Жолдасбеков – ең алдымен ұлтын жаңындағы жақсы көретін ұлтшыл азамат, не нәрсені болмасын мемлекет мүддесі тұрғысынан ойлайтын мемлекетшіл тұлға. Құнделік бетіне «Мен қазақпын, халқымды жаңымдай сүйетін перзенттердің бірімін. Сондықтан да мен елімнің тілі, рухы, ары, тарихы, мәдениеті, әдет-ғұрып, салт-дәстүрі, байтақ жері үшін күресуім керек. Осы тұрғыдан алғанда бүгінге дейін не бітірдім деп толғанатының, ойлайтының сөзсіз» деп жазған ұлтшыл Мырзатай Жолдасбеков, ел қамы үшін аттан түскен емес. Елінің тағдырын ой елегінен өткізеді, халқының болашағына аландайды, кісілік туралы толғанады, соның бәрін парықтап-пайымдайды. Ол үнемі халықтың ауызбіршілігін, ынтымағын ойлап, елді бірлікке, ынтымаққа шақырумен келеді. Тәуелсіздіктің алғашқы жылдарында Сырым Дағұлының мерейтойында сөйлеген сөзінде: «Талай боздақтың азаттық үшін төгілген пек қанына белшеден суарылған белгілі өлкеде азаттық пен тәуелсіздік майданының ең алғашқы сардары, ең бірінші бас қолбасшысы Сырым баба Дағұлының асында біріміз туған топыракты біріміз сүюге, біріміз сыйынған аруакқа біріміз табынуға келіскеңіміз дұрыс болар еді. Өйтпесек, шықсақ – шығар тауымыз бір, жығылсақ – жатар шұңқырымыз бір, бір ауызды, бір тілекті, бір тұтас ел бола алмаймыз... Сөз білмейтін жаманнан қунде женіліп, сөз білетін жақсыдан сағы сынып көрмеген Сырым баба аруағы алдында елдікті оиласақ, есерлік пен ездіктен, бірлікті оиласақ, беталдығайбат бейпілдіктен бірдей тыйылайық деп бәтуаласайық» деп ағынан жарылған еді.

Мырзатай Жолдасбеков 1993 жылғы тамыздан – 1996 жылдың желтоқсанына дейін Қазақстанның Иран Ислам республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшісі болып, Тегеранның төріне еліміздің көк

байрағын алғаш рет желбіретті, ата-бабасының қолы жетпеген елшілік қызметті абыраймен атқарды. Елге оралғаннан кейін 1997 жылы тұнғыш ашылған Дипломатиялық Академияның алғашқы ректоры және Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрінің орынбасары болды.

Мырзатай Жолдасбеков Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың ұсынысы бойынша 2000 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің ректоры болып тағайындалды. Мырзекең басшылық жасаған жылдары Елорда төріндегі іргелі оқу ордасында елеулі жаңалықтар болды. Елбасының идеясын пәрменді түрде жүзеге асыра білген Мырзатай Жолдасбеков Мәскеу Мемлекеттік университеті филиалының Еуразия ұлттық университеті жаңынан ашылуына да зор еңбек сінірді.

2004-2006 жылдары Еуразия гуманитарлық зерттеулер институтын басқарды. 2006-2012 жылдары Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет оргалығын басқарып, «Ұлттық дәстүрлер» театрын құрып, ұлттық мәдениетті жаңғыруға еңбек сінірді. Абылай ханының алтын зерлі қамқа тоны мен Қаз дауысты Қазбек бидің шапанын тауып, музей қорына тапсырды. Ел тәуелсіздігін тұфырландыру жолында 50 томдық «Қазақстан Республикасы. Тәуелсіздік шежіресі» еңбектерін жариялануына жоба жетекшісі ретінде зор еңбек сінірді.

Қазіргі таңда Қазақ ұлттық өнер университеті жаңындағы Қорқыт атындағы ғылыми-зерттеу институтының директоры қызметін абыраймен атқаруда. 25 томдық Қазақ өнерінің антологиясы жобасы негізінде Қазақ айтыс өнерінің 7 томдығын жарыққа шығарды.

Мырзатай Жолдасбеков – ел тарихының ең күрделі, шешуші кезеңінде дуалы ауыз, өнегелі, мемлекетшіл тұрпатынан, кіслік қалпынан айнымады, халқының қадірлісі бола білді. Сонын арқасында «Қазақстан Республикасының Төтенше және Өкілетті елшісі» деген дипломатиялық дәреже, «Халықтар достығы» (1986), «Құрмет» (1996), «Парасат» (2005), «ІІ дәрежелі Барыс» (2011), «І дәрежелі Барыс» (2017) ордендерін иеленді. 2006 жылы ұлттық сана, руханият, мәдениет және ғылымға сінірген еңбегі үшін «Алтын адам» деп танылды, Күлтегін сыйлығымен марапатталды.

ҚазҰӨУ. Қорқыт Ата атындағы
ғылыми-зерттеу институты

Известный общественный и государственный деятель, доктор филологических наук профессор, ученый-тюрколог, Чрезвычайный и полномочный посол, защитник национальных и государственных интересов, национальной культуры, педагог.

Мырзатай ага родился в непростом 1937 году, 27 мая в селе Актобе, Таласского района Жамбылской области.

Его отец Жолдасбек Акботаулы был уважаемым человеком, сумевшим достойно принять разные испытания, кои выпали на их время, не растерявший главного – чести, достоинства, даже более того, своей мудростью объединившим вокруг себя всех родичей. Мать Калдыкул Ырыскулкызы удивительно талантливая – прекрасно пела, слагала стихи, сородичи и соседи запомнили ее доброжелательной, красивой, приветливой женой и матерью большого семейства. Во времена бия Темира – предок Мырзатая, не признав власти генерал-губернатора Акмечети, и не желая подчиниться новой власти Советов, откочевал из Теренозека в Талас. Дальние и близкие родственники часто съезжались в дом Жолдасбека, называя его обитель «Большим домом, шаныраком бия Темира».

Отец часто брал любознательного Мырзатая с собой, помня «Нет прока от игр, лучше послушай, что говорят старцы». Родственникам, которые говорили: «И что ты его постоянно держишь при себе», он отвечал с улыбкой: «Если будет прок, то как раз от него». С детства познавший вкус мудрой беседы Мырзатай рано пристрастился к чтению, рос смышленным и сообразительным малым.

Годы детства пришлись на время Великой Отечественной войны. М.Жолдасбеков, как и многие его сверстники, рано повзросел. Закончив с отличием сельскую начальную школу, он приезжает в Тараз и устраивается в интернат. В 1954 году в бывшем г. Шолактау (в настоящее время г.Каратай) закончил 10 классов и устроился секретарем Аккольского сельского совета Таласского района. В 1955 году поступил на филологический факультет КазГУ. Учителями Мырзатая ага были корифеи отечественной филологии – Мухтар Ауезов, Ныгмет Сауранбаев, Есмагамбет Ысмайылов, Бейсенбай Кенжебаев, Маулен Балакаев, Мухаметжан Каратаев, Зейнолла Кабдолов.

В те времена М.Жолдасбеков знакомится и общается с известными представителями казахской литературы: Сабитом Мукановым, Габитом Мусреповым, Габиденом Мустафиным, Абдилдой Тажибаевым, Абдижамилом Нурпеисовым, Шахметом Кусаиновым и другими. На становление будущего ученого особенно повлияли лекции великого Мухтара Ауезова, которые он посещал на протяжении 3-х лет.

В 1960 году после окончания с отличием университета, по рекомендации Мухтара Ауезова, заметившем в юноше талант, Мырзатаю ага предложили работать в университете преподавателем. Несколько лет М.Жолдасбеков читал студентам лекции по курсу «Устная литература казахского народа». В 1964 году поступил в аспирантуру и под руководством профессора Бейсенбая Кенжебаева одним из первым приступил к изучению литературы древней эпохи. Мырзатаем ага написаны главы, посвященные древней литературе учебника-хрестоматии «Ертедегі әдебиет нұскалары», изданной в 1967 году.

Будучи аспирантом Мырзатай Жолдасбеков, глубоко изучил влияние Орхонских памятников письменности XIII века на казахскую литературу и первым доказал, что истоки нашей литературы нужно искать в Орхонских памятниках и начинать исследование истории казахской литературы и ее развитие необходимо именно с памятников. В пору расцвета марксизма-ленинизма, еще в 1969 году, молодой талантливый ученый, свободно оперировавший данными по новой, сложной и еще неизученной теме, защитил кандидатскую диссертацию по теме «Көне түрік әдебиет нұскалары және олардың қазак әдебиетіне қатысы» – «Памятники древнетюркской литературы и их влияние на казахскую литературу». Диссертация Мырзатая ага стала большим научным открытием, дополнившим достижения таких известных ученых, как В.Радлов, С.Малов, И.Стеблева, указавшим на мировое значение памятников древнетюркской письменности, поэтому и официальный руководитель диссертационных исследований Алкей Маргулан на том научном совете дал высокую оценку работе: «Особая ценность диссертационной работы М.Жолдасбекова в том, что она открыла древние истоки казахской литературы, поэтому этой работе нужно придать значение докторской».

После этого молодой ученый, получив благословение корифеев науки, пришедший в науку с открытием, обратившим внимание мировой тюркологии на истоки казахской литературы, начал уверенное шествие в

мир науки и не только. Многолетние исследования нашли свое отражение в книге «Асыл арналар» (1986 г). «Орхон ескерткіштерінің толық Атласы» («Полный атлас Орхонских памятников»), изданной в Астане в 2005 году. Эта работа, написанная совместно с ученым-туркологом Каржаубаем Сарткожаулы, была оценена как наследие тюркологической науки, взеленяное веками.

Благодаря трудам М.Жолдасбекова «заговорили» высеченные в камне тексты Култегина, Билге кагана, Туй-укука (Тоныкока), Онгина на казахском языке, и впервые изданы отдельной книгой варианты жыров.

К этому времени он становится известен и благодаря своим деловым качествам, так, в 1974 году он избирается деканом филфака КазГУ. Именно с этой поры начинается его деятельность как истинного педагога, наставника. Он основывает лекционные курсы: «Қазақ әдебиетінің ежелгі дәүірі» («Древний период казахской литературы»), «Жамбыл және халық поэзиясы» («Джамбул и народная поэзия»), «Қөне түркі әдеби ескерткіштері және олардың қазақ әдебиетіне қатысы» («Памятники древнетюркской письменности и их влияние к казахской лиературе») и создает по ним учебные программы.

Мырзатай Жолдасбеков продуктивно описал и особенности историко-литературного процесса XIX-XX веков, найдя общее в смысловом содержании, различия фольклора и литературы. Он – известный жамбыловед, внимательный и серьезный исследователь народного творчества. В 1993 году защитил докторскую диссертацию по теме «Жамбылдың ақындық мектебі» («Акынская школа Джамбула»). Им написаны такие фундаментальные труды, как: «Жұз жыл жырлаған жүрек» (1993) («Сердце, певшее сто лет»), «Асыл сөздің атасы» (1993) («Истоки мудрого слова»), «Халық поэзиясының алaby» (1996) («Исполин народной поэзии»), «Тоқсан толғау» (1993) («Девяносто толгай»), «Ел тағдыры – ер тағдыры» («Судьба народа – судьба личности») (1997), «Асылдарым» («Мое богатство») (2011). М.Жолдасбеков основал школу исследований Суюнбая и Жамбыла, других акынов Семиречья. Его монографии, посвященные гигантам традиций жырау и импровизаторов Жамбылу и Кенену стали образцом литературоведения. Мырзатай ага заново познакомил народ с Жамбылом и Кененом.

Поэтому и воспевал его Кенен. Эти искренние строки переводятся примерно так:

*Што привет посып к Мырзатай,
Ты хоть еще юноша, однако обладаешь даром оратора.
Ты есть защитник и опора поэтов,
И как же многое доброго ты сделал для меня.
Твой облик выражает свою светилую душу,
Джинн ты, на самом деле, достойный восхищения.*

В 1977 году Мырзатай Жолдасбеков был назначен ректором Талдыкорганского педагогического института. За годы его руководства институту было присвоено имя Ильяса Джансугурова, открылся музей поэта, создан ансамбль «Жетысу», найдены кобыз Молыкбая, домбра Бактыбая, фортепиано, на котором Мукан Толебаев создал свою оперу «Биржан-Сара». За короткое время институт стал одним из ведущих учебных заведений Союза. За 11 лет, проведенных в Талды-Кургане (Талдыкорган) Мырзатай Жолдасбеков стал засчителем многих славных дел. Стоит отметить, где бы впоследствии не был, какие бы должности ни занимал, Мырзатай ага никогда не забывал он об интересах государства, истории народа.

В деле становления независимости, государственности, к которой наш народ стремился несколько веков, Мырзатай ага трудился в поте лица, со всей самоотверженностью, вооружившись пером. В решающий период истории он вышел на политическую арену со своими мыслями, своим разумным видением. В переходный момент его накопленные истинные знания и богатый педагогический опыт оказались как нельзя кстати.

С конца 1987 до середины 1993 года М.Жолдасбеков занимал должности Министра образования, Заведующего отделом идеологии ЦК КПК, был членом Президентского совета, Государственным советником, заместителем Премьер-Министра, Советником Президента. С приходом Мырзатая Жолдасбекова в отдел идеологии, которым 50 лет руководили представители других национальностей, стал служить интересам казахов, национальным идеям. Народное сознание переживало новый виток, вдохнув свежий ветер перемен. Дух народа был возрожден, начал таять лед мерзлой политики забвения национальных идей, культуры, самосознания, стали издаваться книги, пропагандирующие национальные идеи. Впервые праздник весеннего равноденствия – Наурыз стал отмечаться с поистине народным размахом, на государственном уровне.

Были организованы поминки по предкам. Слова Мырзатая Жолдасбекова, которые он сказал на торжественном собрании, посвященном 280-летию Аблай хана: «Мы народ, стоящий перед великими свершениями. Пробудилось наше национальное сознание, мы устремляем свой взор в прошлое и будущее, мы поверили в то, что мы великий народ, который может брать свое, стать сплоченным. Канули в Лету времена, когда мы верили всему, что было сказано сверху, подчинялись безропотно. Мы стали суверенным государством. Так что же плохого в том, чтобы мечты о будущем мы сопрягали бы с опытом прошлого?». Эти слова стали инициативными для проведения в те годы праздников в честь героев Кабанбая, Сыпата, Богенбая. Эти пиршества, проведенные на средства самого народа надолго остались в памяти. Мырзатай, стоявший во главе и рядом с устроителями пиршеств, проводил эти мероприятия не ради праздника, а ради того, чтобы задуматься о будущем. Таким образом он трудился во имя обновления древней истории, традиций и обрядов, сознания. При непосредственном участии Мырзатая Жолдасбекова были реабилитированы Шакарим Кудайбердиев, Ахмет Байтұрсынов, Алихан Бокейханов, Миржакып Дулатов, Магжан Жумабаев.

Мырзатай Жолдасбеков, ранее не занимавший ответственных партийных постов, и поэтому не робевший и не преклонявшийся перед центром, в тесном сотрудничестве работал с представителями национальной интеллигенции. Он сумел найти слабое место Колбина, напуганного декабрьскими событиями и оптимально использовать это в интересах казахов. При необходимости он мог идти напролом ради горячо любимого народа. К примеру, его письмо Колбину о языке, судьбе казахского языка академик Абдуали Кайдаров назвал «Историческим письмом».

Он руководил работой первых терминологической и ономастической комиссий, решал вопросы государственной важности. Велико влияние М. Жолдасбекова было на принятие «Закона о языках», поднявшего престиж казахского языка и это способствовало тому, что казахский язык стал государственным языком. В 1990 году в своей речи на пленуме общества «Қазақ тілі» он сказал: «Наш родной язык стал государственным, исполнилась заветная мечта всего народа. Но это только начало большого дела. С признанием языка как государственного само собой не может расшириться сфера его употребления. Настало время для настоящей

работы. Если мы будем осознавать себя как уважающий себя народ и будем почитать, дорожить, ценить родной язык, повышать его авторитет, славить как материнское молоко, то казахский язык станет тем стягом, который поднимется над суверенным государством; если мы будем упиваться сегодняшними достижениями и не занимаясь конкретными делами, забыв о чести и гордости, будем бездействовать или и сами не будем говорить на родном языке и не научим детей и внуков своих, государственным он останется только на словах».

Истинный представитель казахской культуры Мырзатай Жолдасбеков внес неоценимый вклад в возрождение национального духа и в тесном взаимодействии завершил многие благие дела вместе с незабвенным Озбекали Жанибековым. Имя Мырзатая Жолдасбекова по праву стоит в одном ряду с именами известных деятелей казахской культуры, как Темирбек Жургенов, Илияс Омаров, Озбекали Жанибеков.

В переходный судьбоносный период Мырзатай Жолдасбеков всегда находился рядом с Главой государства Нурсултаном Назарбаевым. На должном уровне он организовал инаугурацию Президента, в 1992 году Первый Курултай казахов всего мира. Мырзатай ага был в гуще событий в Жанаозене, Усть-Каменогорске, проявил дипломатические способности в ситуациях прекращения межнациональной розни. Принятие государственных символов, возвращение оралманов в Казахстан, определение системы государственных наград, систематическое развитие отношений между общественными организациями и Главой государства – во всех этих мероприятиях Мырзатай Жолдасбеков принимал непосредственное участие.

Красноречивый оратор, мастер слова он во всех своих произведениях и трудах отстаивает интересы своего народа. В своей речи на торжественном собрании, посвященном 80-летию Бауыржана Момышулы он сказал следующее: «Судьба личности – это упорная борьба, направленная на выведение судьбы страны из тупика. Цена истинного сына становится известна когда положение страны находится в тяжелом состоянии. Принять на себя все тяготы, не усугубляя положение народа – поступок свойственный настоящему мужчине». Возможно, в этом кроется причина того, что он назвал свою книгу на актуальную тему: «Ел тағдыры – ер тағдыры» («Судьба страны – испытания героя»).

Мырзатай Жолдасбеков в одной из своих дневниковых записей

написал: «Я – казах, беззаветно любящий свою родину. Поэтому все происходящее в ней мне небезразлично, и я должен бороться за язык, обычай, традиции, дух, сохранение просторов своей страны и народа». Он готов во имя казахского народа «не слезать с коня». Собственно, это и есть его счастье.

Мырзатай Жолдасбеков – человек, посвятивший сознательную жизнь служению нации, в этом смысле он является большим и ярким общественным деятелем, обо всем думающим с точки зрения государственных интересов. Он размышляет о судьбе народа, переживает за его будущее, четко анализирует все происходящее вокруг. Он всегда думает об единстве, сотрудничестве всех народов, волею судеб проживающих в Казахстане, и неустанно как гражданин призывает к сплоченности среди них.

На вечере памяти казахского национального героя Сырыма Датова Мырзатай Жолдасбеков сказал: «В честь самого первого воина и первого полководца движения за свободу и независимость родной земли, щедро напоенной священной кровью молодых джигитов в борьбе за свободу, Сырыма Датова, мы обязаны любить родную землю, преклоняться перед святыми духами усопших предков-героев, быть сплоченными во имя высокого идеала. Если мы не сумеем сплотиться, то не сможем стать единым народом, у которого всего одна вершина для восхождения и одна яма, чтобы в нее сгинуть. Нужно жить с одним желанием стать единой страной. К этому нас призывает дух предков, не знавших поражений перед врагами. Лишь тогда мы избавимся от слабохарактерности, всякой клеветы и ненужных распри».

С августа 1993 по декабрь 1996 года Мырзатай Жолдасбеков в качестве Чрезвычайного и Полномочного посла Казахстана в Исламской Республике Иран первым водрузил государственный флаг в Тегеране на здании посольства. С честью провел посольскую деятельность, которой исторически не занимались и которая была недоступна нашим предкам. После возвращения на родину он стал первым ректором Дипломатической академии, открывшейся при МИД РК, заместителем министра иностранных дел Республики Казахстан.

По предложению Главы государства Нурсултана Назарбаева в 2000 году Мырзатай Жолдасбеков был назначен ректором Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. В эти годы в стенах учебного заведения происходили знаменательные события. Умевший

претворять идеи Главы государства в жизнь ученый внес большой вклад в открытие при университете филиала МГУ им. М.Ломоносова.

2004-2006 годы руководил Научным центром гуманитарных исследований «Евразия» при Евразийском Национальном университете им. Л.Н. Гумилева. 2006-2011 годы будучи директором Президентского центра культуры Республики Казахстан основал театр «Ұлттық дәстүрлер», тем самым проделав работу по возрождению национальной культуры. Нашел и передал в фонд музея расшитый золотом Чапан Абылай хана и Чапан Каздауысты Казбек бия. Он внес большой вклад в дело упрочения независимости страны в качестве руководителя проекта издания 50-томника трудов «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік шежіресі» («Летопись независимости Республики Казахстан»).

В настоящее время Мырзатай ага с честью исполняет обязанности директора Научно-исследовательского института имени Коркыта ата при КазНУИ. В качестве проекта антологии казахского искусства выпустил 7-ми томник Казахского искусства айтыса.

В самые тяжелые, решающие моменты истории страны Мырзатай Жолдасбеков показал образы примерности, приверженности и государственности, человечности, сумел остаться уважаемым сыном народа. Благодаря этому он стал обладателем дипломатической степени «Чрезвычайный и Полномочный посол Республики Казахстан», орденов «Халықтар достығы» («Дружбы народов») (1986), «Құрмет» (1996), «Парасат» (2005) «III дәрежелі Барыс» (Барыс III степени) (2011), «I дәрежелі Барыс» (Барыс I степени) (2017). За вклад в национальное сознание, духовность, культуру и науку был признан «Алтын адам» 2006 года. Был награжден премией «Култегин».

КазНУИ. Научно-исследовательский
институт им. Коркыта Ата

A well-known public and state figure statesman, Doctor of Philological sciences, Professor, Turkologist, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, defender of national and state interests, national culture, teacher.

Myrzatay Agha was born in a difficult year in 1937, on May 27 in the village of Aktobe, Talas district, Zhambyl region.

His father Zholdasbek Akbotauly was a respected man who was able to adequately take various tests that fell on their time, who did not lose the main thing - honor, dignity, even more than that, by his wisdom united around them all relatives. His mother Kaldikul Yriskulkyzy was surprisingly talented, she perfectly sang, composed poems, relatives and neighbors remembered her as kind, beautiful, friendly wife and mother of a large family. During the time of the Temir biy, the ancestor of Myrzatay, not recognizing the authority of Governor-General of Akmechet, and not wishing to submit to the new Soviet power, he migrated from Terenozek to Talas. Distant and close relatives often came to the house of Zholdasbek, calling his abode "The Great Home, Shanyrak of the Temir-Bi".

His father often took inquisitive Myrzatay with him, remembering "There is no leap from playing games, better listen to what the elders say." Relatives who said, "And that you keep him with you all the time," he answered with a smile: "It is him who will be useful." Since childhood, knowing the taste of a wise talk Myrzatay early addicted to reading, grew up a clever and quick-witted fellow.

Years of childhood passed during the Great Patriotic War. M.Zholdasbekov, like many of his peers, grew up early. Having graduated with honors from a rural primary school, he comes to Taraz and takes a boarding school. In 1954, in the former city of Sholaktau (now Karatau) he graduated from the 10 classes and became a secretary of the Akkol village council of the Talas district. In 1955 he entered the philological faculty of KazGU. Myrzatay's teachers were coryphaeuses of domestic philology – Mukhtar Auezov, Nygmet Sauranbaev, Esmagambet Ismayilov, Beisenbai Kenzhebaev, Maulen Balakayev, Mukhametzhan Karataev, Zeynolla Kabdolov.

In those days, M.Zholdasbekov met and talked with prominent representatives of Kazakh literature: Sabit Mukanov, Gabit Musrepov, Gabiden Mustafin, Abdilda Tazhibaev, Abdizhamil Nurpeisov, Shakhmet Kusainov and

others. The formation of the future scientist was especially influenced by the lectures of the great Mukhtar Auezov, who he visited for 3 years.

In 1960, after graduating with honors from the university, on the recommendation of Mukhtar Auezov, who noticed talent in the young man, Myrzatay Agha was offered to work at the university as a teacher. For several years M.Zholdasbekov lectured students on the course “Oral Literature of the Kazakh People”.

In 1964 he enrolled in graduate school and under the direction of Professor Beisenbai Kenzhebaev one of the first began to study the literature of the ancient era. Myrzatay aga wrote chapters on the ancient literature textbook-reader “Ancient literature examples”, published in 1967.

Being a graduate student Myrzatay Zholdasbekov thoroughly studied the influence of the Orkhon monuments of the written language of the 13th century on Kazakh literature and was the first to prove that the sources of our literature should be searched in the Orkhon monuments and begin to study the history of Kazakh literature and its development is necessary precisely with monuments. In the heyday of Marxism-Leninism, as early as 1969, a young talented scientist who freely operated on data on a new, complex and still unexplored topic, defended his thesis on “Kone turik adebiet nuskalary zhane olardin kazak adebietine katysy” – “Monuments of ancient Turkic literature and their influence on Kazakh literature”. Myrzataya Agha’s thesis became a great scientific discovery, supplementing the achievements of such well-known scientists as V.Radlov, S.Malov, I.Stebleva, who pointed to the world significance of the monuments of the ancient Turkic writing, that’s why the official head of the dissertation research Alkei Margulan on that scientific council highly appreciated: “The special value of M.Zholdasbekov’s dissertational work is that she discovered the ancient sources of Kazakh literature, so this work needs to be given a doctor’s value.”

After that, the young scientist, having received the blessing of the science coryphaeans, who came to science with the discovery, turned the attention of the world Turkology to the sources of Kazakh literature, began a confident procession into the world of science and not only. Many years of research have been reflected in the book “The Complete Atlas of Orkhon Monuments”, published in Astana in 2005. This work, written in conjunction with the scholar-turkologist Karzhaubai Sartkozhauli, was evaluated as a legacy of Turkic science, cherished for centuries.

Thanks to the works of M.Zholdasbekov, the texts of Kultegin, Bilge Khagan, Tuy-ukyka (Tonykok), Ongin in Kazakh, carved in stone, and the

variants of the zhyr were published for the first time in a separate book.

By this time he is known for his business qualities, so, in 1974 he was elected dean of the philology department of KazGU. It is from this time that his activities begin as a true teacher, mentor. He establishes lecture courses: Kazak adebietinin ezelgeli dauiri (The Ancient Period of Kazakh Literature), "Zhambyl zhane halyk poezziyasy (Zhambul and Folk Poetry), Kone turik adebiet nuskalary zhane olardin kazak adebietine katysy (Monuments of the Ancient Turkic literatures and their influence on Kazakh literature") and creates educational programs on them.

Myrzatay Zholdasbekov productively described the features of the historical and literary process of the XIX-XX centuries, finding common in the semantic content, differences in folklore and literature. He is a famous researcher of Zhambul's literature, an attentive and serious researcher of folk art. In 1993 he defended his doctoral thesis on the subject "Zhambyldin akyndyk mekteby" ("Akyn school of Zhambul"). He wrote such fundamental works as: "Zhyz zhyl zhyrlagan zhurek" (1993) ("The Heart that sang a hundred years"), "Asyl syzd ata" (1993) ("Origins of a Wise Word"), "Halyk Poeziyasyn Alyby" (1996) ("The Folly of the People - the Destiny of the Personality") (1997), "Asyldarym" ("My wealth") ("The Folk Poetry of the People"), "Toksan Tolgau" (1993) ("Ninety Tolgau"), (2011). M.Zholdasbekov founded the school of research of Suyunbai and Zhambyl, other akyns of Zhetusy region. His monographs on the giants of the Zhyrau traditions and improvisers Zhambyl and Kenen became a model of literary criticism. Myrzatay Agha re-introduced the people to Zhambyl and Kenen Azirbayev.

That's why Kenen chanted him. These sincere lines are translated like this:

*I'm sending greetings to Myrzatay,
Although you are still a young man, you have the gift of a speaker.
You are the defender and support of poets,
And how much good you've done for me.
Your appearance expresses your bright soul,
In fact, you are admirable.*

In 1977, Myrzatay Zholdasbekov was appointed rector of the Taldykorgan Pedagogical Institute. During the years of his leadership, the institute was named after Ilyas Zhansugurov, the museum of the poet was opened, the ensemble "Zhetsu" was created, Molykbay's kobyz, Baktybay's dombyra, the piano where Mukan Tolebayev created his opera "Birzhan-Sara" were found.

In a short time the institute became one of the leading educational institutions of the Union. For 11 years, spent in Taldy-Kurgan (Taldykorgan) Myrzatay Zholdasbekov became the pioneer of many glorious deeds. It is worth noting, wherever it would later be, whatever positions he occupied, Myrzatay never forgot about the interests of the state, the history of the people.

In the cause of independence, statehood, to which our people have sought for several centuries, Myrzatay Agha labored swiftly, with all selflessness, armed with a pen. In the decisive period of history he entered the political arena with his thoughts, his reasonable vision. In the transitional period, his accumulated true knowledge and rich pedagogical experience proved to be very useful.

From the end of 1987 to the middle of 1993, M.Zholdasbekov occupied the posts of Minister of Education, Head of the Department of Ideology of the CPC Central Committee, was a member of the Presidential Council, State Advisor, Deputy Prime Minister, Advisor to the President. With the arrival of Myrzatay Zholdasbekov to the ideology department, which for 50 years was led by representatives of other nationalities, began to serve the interests of the Kazakhs, national ideas. People's consciousness experienced a new round, breathing in a fresh wind of change. The spirit of the people was revived, the ice of the frozen policy of forgetting national ideas, culture, self-consciousness began to melt, books began to be published that propagandized national ideas. For the first time the holiday of the spring equinox – Nauryz began to be celebrated on a truly national scale, at the state level. Wreaths for ancestors were organized. Myrzatay Zholdasbekov's words, which he said at the solemn meeting dedicated to Ablai Khan's 280th birthday: "We are the people facing great achievements. Our national consciousness has awakened, we are looking to the past and the future, we have believed that we are a great nation that can take its own, become united. The days when we believed everything that was said above were gone, obeyed without a murmur. We became a sovereign state. So what's wrong with dreaming about the future we would match with the experience of the past? " These words became an initiative for holding in those years holidays in honor of the heroes of Kabanbai, Sypatay, Bogenbai. These feasts, held at the expense of the people themselves for a long time remained in memory. Myrzatay, who was at the head and next to the organizers of feasts, held these events not for the sake of a holiday, but for the sake of thinking about the future. Thus, he worked in the name of updating ancient history, traditions and rituals, consciousness. With the direct participation of Myrzatay Zholdasbekov, Shakarim Kudaiberdiyev, Ahmet Baytursynov, Alikhan Bokeikhanov, Mirzhakyp Dulatov, Magzhan Zhumabayev were rehabilitated.

Myrzatay Zholdasbekov, who had not previously held responsible party posts, and therefore did not shy and did not bow before the center, worked closely with representatives of the national intelligentsia in close cooperation. He managed to find a weak spot Kolbin, frightened by the December events and optimally use it in the interests of the Kazakhs. If necessary, he could go ahead for the sake of a beloved people. For example, his letter to Kolbin about the language, the fate of the Kazakh language, Academician Abduali Kaidarov called "Historical Letter".

He supervised the work of the first terminological and onomastic commissions, and solved questions of state importance. M.Zholdasbekov's great influence was on the adoption of the "Law on Languages", which raised the prestige of the Kazakh language and this contributed to the fact that the Kazakh language became the state language. In 1990, in his speech at the plenum of the Kazakh gas company, he said: "Our native language has become a state language, the cherished dream of the whole people has come true. But this is only the beginning of a big deal. With the recognition of the language as a state language, the sphere of its use can not expand itself. It's time for a hard work.

If we become aware of ourselves as a self-respecting people and will honor, cherish, value our native language, raise its authority, glorify it as mother's milk, then the Kazakh language will become the banner that will rise above the sovereign state; if we revel in today's achievements and do not engage in concrete deeds, forgetting about honor and pride, we will remain inactive or we will not speak our own language and teach our children and grandchildren, it will remain state-owned only in words."

A true representative of the Kazakh culture, Myrzatay Zholdasbekov, made an invaluable contribution to the revival of the national spirit and, in close cooperation, completed many good deeds along with the unforgettable Ozbekali Zhanibekov. Myrzatay Zholdasbekov's name is rightfully ranked among the names of famous figures of Kazakh culture, such as Temirbek Zhurgenov, Iliyas Omarov, Ozbekali Zhanibekov.

In the transition period, Myrzatay Zholdasbekov always was close to the Head of State Nursultan Nazarbayev. At the proper level, he organized the inauguration of the President, in 1992 the First Kurultai of the Kazakhs of the whole world. Myrzatay Agha was in the thick of events in Zhanaozen, Ust-Kamenogorsk, showed diplomatic ability in situations of stopping ethnic hatred. The adoption of state symbols, the return of oralmans to Kazakhstan, the definition of the system of state awards, the systematic development of

relations between public organizations and the Head of State – in all these events Myrzatay Zholdasbekov took part.

The eloquent orator, the master of the word, defends the interests of his people in all his works. In his speech at the solemn meeting dedicated to the 80th birthday of Bauyrzhan Momyshuly, he said: “The fate of the individual is a stubborn struggle aimed at bringing the country’s fate out of the impasse. The price of a true son becomes known when the country’s situation is in serious condition. Take on all the hardships, without exacerbating the situation of the people – an act peculiar to a real man. “Perhaps, this is the reason why he called his book on the current topic: “El Tagdyry-er tagdyry” (“The fate of the country is the hero’s test”).

Myrzatay Zholdasbekov in one of his diary entries wrote: “I am a Kazakh, selflessly loving his homeland. Therefore, everything that happens in it is not indifferent to me, and I must struggle for language, customs, traditions, spirit, preservation of the expanses of my country and people. “He is ready in the name of the Kazakh people continue his activity. Actually, this is his goal.

Myrzatay Zholdasbekov is a man who devoted a conscious life to serve the nation, in this sense he is a big and bright public figure who thinks about everything from the point of view of state interests. He reflects on the fate of the people, worries about his future, clearly analyzes everything that is happening around him.

He always thinks about the unity, the cooperation of all peoples, by the will of destinies living in Kazakhstan, and tirelessly as a citizen calls for cohesion among them.

On the evening of memory of the Kazakh national hero Syrym Datov, Myrzatay Zholdasbekov said: “In honor of the very first warrior and first commander of the movement for the freedom and independence of our native land, shedred with the sacred blood of young men in the struggle for freedom, Syrym Datov, we must love our native land, before the holy spirits of the deceased ancestors-heroes, to be united in the name of a high ideal. If we fail to unite, we will not be able to become a single people, who have only one summit to climb and one pit to perish in it. One must live with one desire to become one country. The spirit of our ancestors, who did not know the defeats before the enemies, calls us to this. Only then will we get rid of weak character, all slander and unnecessary strife.”

From August 1993 to December 1996 Myrzatay Zholdasbekov as the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Kazakhstan to the Islamic Republic of Iran was the first to hoist the state flag in Tehran on the embassy

building. He honorably conducted embassy activities, which historically were not engaged in and which was not available to our ancestors. After returning to his homeland, he became the first rector of the Diplomatic Academy, opened under the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan, the Deputy Minister of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan.

At the suggestion of the Head of State Nursultan Nazarbayev in 2000, Myrzatay Zholdasbekov was appointed rector of the Eurasian National University named after L.N. Gumilev. During these years significant events took place in the walls of the school. He is the one who knew how to translate the ideas of the Head of State into reality, the scientist made a great contribution to the opening at the University the branch of Moscow State University named after M.Lomonosov.

In 2004-2006 led the Scientific Center for Humanitarian Studies “Eurasia” at the Eurasian National University. L.N. Gumilev. In 2006-2011, as the director of the Presidential Culture Center of the Republic of Kazakhstan, he founded the theater “Ulttik dasturler – National Traditions”, thereby performing work on the revival of the national culture. I found and transferred to the fund of the museum embroidered with gold Abylai Khan’s Chapan and Kazdauisty Kazbek biy’s Chapan.

He made a great contribution to the consolidation of the country's independence as the head of the project for the publication of the 50 volume of works “The history of independence” Chronicle of Independence of the Republic of Kazakhstan.

At present Myrzatay Agha with honor performs the duties of the director of the Research Institute named after Korkyt ata at KazNUA. As the project of the anthology of Kazakh art, he released the 7th volume of the Kazakh art of aitys.

In the hardest, decisive moments of the history of the country Myrzatay Zholdasbekov was the model of exemplary, adherence and statehood, humanity, managed to remain a respected son of the people. Thanks to this, he became the holder of the diplomatic degree “Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of the Republic of Kazakhstan”, the Orders “Halyktar Dostygy” (Friendship of Peoples) (1986), “Kurmet” (1996), “Parasat” (2005) “III Darezheli Barys” (Barys III degree) (2011), “I Darezheli Barys” (Barys I degree) (2017). For the contribution to the national consciousness, spirituality, culture and science was recognized “Altyn Adam” 2006. He was awarded the “Coultegin” prize.

KazNUA, Research Institute of. Korkyt Ata

**МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ,
ТӨТЕҢШЕ ЖӘНЕ ӨКІЛЕТТІ ЕЛШІ, ТҮРКІТАНУШЫ,
ФИЛОЛОГИЯ ФЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ,
ПРОФЕССОР МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫҢ
ӘМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ӘДЕБІЕТ**

1986

- 1. Ыскабаев Ә. Зиялды зерттеу // Октябрь түзы. – 1986. – 25 декабрь.**

1987

- 2. Дәрімбетов Б., Әбдікәрімов С. Ғасырлар сырына үңілсек // Жетису. – 1987. – 19 қыркүйек.**
- 3. Доспамбетов Ә. Терен тамырлар // Еңбек түзы. – 1987. – 9 шілде.**
- 4. Сариева Ш. Дарияның көзін іздеген // Қазақ әдебиеті. – 1987. – 29 мамыр. – 15 б.**

1988

- 5. Тәжібаев Ә. «Асыл арналарды» оқығаннан кейін // Қазақ әдебиеті. – 1988. – 16 қыркүйек., Қазақ әдебиеті. – 1988. – 19 шілде., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 223-231 б., Жүргіне қаламын сүйеген. – Астана: 2007. – 8-19 б.**

1990

- 6. Дәдебаев Ж. Қен тыныс, терен талғам // Лениншіл жас. – 1990. – 10 тамыз.**
- 7. Қасқабасов С. Алтын тамырлар // Қазақ әдебиеті. – 1990. – 7 қыркүйек. – 6 б.**

1991

- 8. Боранғалиев Т. Тегі бір туысқанмен табысу // Социалистік Қазақстан. – 1991. – 9 мамыр. – 3 б.**
- 9. Сапаралин Б. Ғасырлар теренінен маржан сұзген // Жұлдыз. –**

1991. – №1. – 164-168 б., Білім және еңбек. – 1987. – №1. – 46 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 248-256 б., Мың жылдық жолаушы: М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 350-358 б.

1992

10. **Базарұлы Қ. Бәкір балуан** // Спорт. – 1992. – 5 желтоқсан. – 7 б.

11. **Исаұлы Қ. Құрылтай құт басы болғай! Ұлы мүмкіндікті үстен шығарып алмайық** // Жас қазақ. – 1992. – 7 қазан. – 2 б.

1993

12. **Елубай С. Қазақ мәдениеті қайда беттемек?** // Парасат. – 1993. – №5. – 12 б.

13. **Жұмабекұлы С. Шындық атты тұлпарым шаршағанша** // Егемен Қазақстан. – 1993. – 6 қараша.

1994

14. **Абайдың Сұлутөрде болуы:** [1992 жылы «Өнер» баспасынан жарық көрген М.Жолдасбеков пен Н.Төреқұловтардың «Тоқсан толғау» атты кітabyна енген әңгіме] // Мәдениет. – 1994. – № 2. – 3 б.

1996

15. **Төлепберген М. Қоне дүниеден тамыр тартқан көкжиек** // Егемен Қазақстан. – 1996. – 27 наурыз. – 5 б.

1997

16. **Дәдебаев Ж. Тереннің терген маржанын** // Қазақ әдебиеті. – 1997. – 3 маусым. – № 18. – 13 б.

17. **Ескендерова Р. М.Жолдасбеков: Байлық дәүлет – мұрат емес...** // Zaman Қазақстан. – 1997. – 7 ақпан.

18. **Жәнібеков Ә. Дәстүрге берік азамат** // Өнегелі өмір / ред. баск. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазак университеті, 2017. III. 108. – 161 б.

19. Қабдолов З. Қаламгер, қайраткер // Егемен Қазақстан. – 1997. – 19 қараша., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана, 2002. – 231-235 б., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар – Астана, 2007. – 20-24 б.
20. Қаупынбайұлы Т. Баба жырдың баяны [КР Сыртқы істер министрлігі Дипломатиялық Академияның ректоры М.Жолдасбековпен сұхбат // Жетісу. – 1997. – 17 қыркүйек.
21. Қойгелдиев М. Терен тамырлы тұлға // Заман Қазақстан. – 1997. – 13 маусым., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 239-248 б.
22. Қыраубайқызы А. Мың жылдық жолаушы: [Әдебиетші ғалым М. Жолдасбековтың «Оғыз нама», «Орхон ескерткіштері», «Орхон ескерткіштері және оның қазақәдебиетіне катысы» атты еңбектері жайлы] // Заман Қазақстан. – 1997. – 13 маусым (N24). – 14 б., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. – Астана: 2007. – 25-30 б.
23. Молдағалиев Т. Төрі бар азамат // Қазақ әдебиеті. – 1997. – 23 мамыр., Егемен Қазақстан. – 1997. – 23 мамыр.
24. Ракымқызы Р. Бір үзік түстей: [Ұлы ақын Ж.Жабаев туралы «Жамбылдың жастық шағы» атты көркем фильм жайлы. Сценарийін жазған М.Жолдасбеков, реж. Қ.Қасымбекұлы] // Жас Алаш. – 1997. – 18 қаңтар.
25. Садықов Ә., Тұрысбек Р. Өнермен өрнектелген өмірбаян // Түркістан. – 1997. – 11 маусым.
26. Тәжібаев Ә. Сирек дарын иесі // Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 160 б.
27. Тұменбаев Қ. Өмір деген откел бар / Жас Алаш. – 1997. – 29 қараша.,

Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана, 2002. – 243-246 б., Ұлттық идея – ұлы үйіткі: [Замана зиялыштар зердесінде] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 6 сәуір. – 3 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 243-2246 б.

28. **Тұрысбек Р. Ар ісінің ардақтысы** // Қазақ тілі мен әдебиеті. – 1997. – №11-12. – 111-112 б.

29. **Үмбетаев М. Қоңе жазудың көрегені** // Егемен Қазақстан. – 1997. – 27 маусым, Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 203-210 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 339-346 б.

1999

30. **Жолдасбеков Мырзатай** // Қазақ әдебиеті: Энциклопедия. – Алматы: Білік, 1999. – 268-269 б.

2001

31. **Қайратұлы Б. Жүргінің жылуын жүртінан аямаған**: / Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры М.Жолдасбековпен сұхбат // Астана ақшамы. – 2001. – 29 мамыр.

32. **Қашағанов Н. Баукең бейнесін биқтеткен бейнефильм:** / М.Жолдасбековтың сценарийі бойынша режиссер Т.Дүйсебаев туралы деректі бейнефильм жайлы: «Тараз-Тұрагфильм» жекеменшік киностудиясы // Ақ жол. – 2001. – 24 ақпан.

2002

33. **Айтұлы Н. Ағаға сыр. Бәйтерек.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 301, 316 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 366-367 б.

34. **Адай С. Ар алдындағы тілек.** Өлең//Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 305 б., Мың жылдық

жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 453-454 б.

35. **Айтмұхамбетова Ж. Мырзатай аға!** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 312 б.

36. **Ақыпбекұлы Ә. Ежелгі дәуір елшісі...** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана, 2002. – 297 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 451-452 б.

37. **Әубекірұлы Ж. Бауырым Мырзатайға!** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 318 б.

38. **Байдал Х. Бауырым саған айтам!** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 318 б.

39. **Ғабдуллин А., Айтұлы Н. Ақ тілек.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 319 б.

40. **Дәүітұлы С. Инемен аршып бұлакты** // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 235-242 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 196-203 б.

41. **Дүйсенбаев Д. Аса құрметті Мырзатай Жолдасбековке.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 315 б.

42. **Ерғали Х. Мырзатай.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 290 б., Жүргегіне қаламын сүйеген: Қөрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ: – Астана: 2007. – 260-261 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 402-403 б., Өнегелі өмір / ред. баск. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 353 б.

43. **Ерман Ж. Ер сыбағасы.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 295 б., Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой- толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 439-442 б.
44. **Ершуова М. Мырзатай ағага.** Өлең//Шың менШыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 323 б.
45. **Жайлауов Ә. Ізгі тілек.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 297-298 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 404 б.
46. **Жамбылтегі Қ. Ардақты ағага** / Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 293 б.
47. **Жолдасбеков Мырзатай** // Қазақстан: Энциклопедия / Бас ред. Ә.Нысанбаев. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы», 2002. – Т.4. – 26–277 б.
48. **Қамаева С. Мырзатай аға Жолдасбековке!** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 325 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 463 б.
49. **Қуантайұлы Н. Сағыныш.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 306 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 475-476 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 379 – 3 б.
50. **Мәмет С. Ертеңгі ел тұтқасы – бүгінгі ұрпак** // Егемен Қазақстан. – 2002. – 21 мамыр.
51. **Молдағалиев Т. Мырзатай Жолдасбековке.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. –

291-292 б., Ақ жол. – 2007. – 29 мамыр. – 4 б., Жүргіне қаламын сұйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. – Астана: Құлтегін, 2007. – 262-264 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 408-410 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F. M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 354-356 б.

52. Назарбекұлы С. Мұмкін менің шындығымда қате бар... Өлең // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 321 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 413-414 б.

53. Нұрахмет И. Мырзатай ағаға. Өлең // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 313 б.

54. Сариев Ш. Ғалым, Елші, Қайраткер. Өлең // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 300 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 426-427 б.

55. Смайыл Е. Елдіктің ортақ мұддесі: [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті зиялы қауым өкілдерінің қоғамда болып жатқан оқиғаларға байланысты «дөңгелек ұстел» басындағы әңгімесі] // Егемен Қазакстан. – 2002. – 1 ақпан.

56. Сүйінбай Т. Өмір белестері // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 246-247 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 359-366 б.

57. Тазабеков М. Жыр шашуы. Өлең // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 307-312 б.

58. Төлеметов Қ. Мырзатай аға – 60 жаста. Өлең // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 300 б.

- 59. Тұрғынбекұлы С. Құлтегін келгенде.** Өлең [Абыз-ғалым М. Жолдасбековтың айтуымен] // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 303 б.
- 60. Тұменбайұлы Қ. Өмір деген өткел бар** // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 243 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 304-307 б.
- 61. Хамзин Д. Қадірменді аға!** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 317 б.
- 62. Хамзин Т. Бөрі тексті елдің оғланы.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 315 б.
- 63. Хамит Е. Мырзатай** // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 290 б.
- 64. Шаханов М.М. Жолдасбековке.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 293 б.
- 65. Ілияқызы Қ. Мырзатай ағама арнау.** Өлең // Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 324 б.

2003

- 66. Асанов Қ. Мырзатай Жолдасбековке** // Ағайынға ақ тілек. Арнау өлеңдер. – Алматы: 2003. – 11 б.
- 67. Әбділдәүлұ Б. Шың басындағы сырласу** // Ақ жол. – 2003. – 15 қараша.
- 68. Әбдіманапов С. Болашақ бастауы – білім мен білікті** // Егемен Қазакстан. – 2003. – 7 ақпан. – 3 б.
- 69. Ерман Ж. Айтыс зертханасының алғашқы қадамы** // Қазақ әдебиеті. – 2003. – 18 наурыз. – 4 б.

70. Ерман Ж. Айтыс театрын ашсам деймін // Астана ақшамы. – 2003. – 18 наурыз. – 4 б.
71. Жантөреева Б. Еуразия университеті – ұлттымыздың мақтанышы // Астана ақшамы. – 2003. – 8 қараша.
72. Жолдасбеков Мырзатай // Тараз. Жамбыл облысы: Энциклопедия / Бас ред. Б.Ғ. Аяған. – Алматы : «Қазақ энциклопедиясы» ЖАҚ, 2003. – 272-273 б.
73. Қирабаев С. Айтыс – асыл қазына // Егемен Қазақстан. – 2003. – 18 наурыз. – 4 б.
74. Молдақұлов Д. Академик Мырзатай Жолдасбеков ауданымызда // Талас тынысы. – 2003. – 24 мамыр. – 1 б.
75. Мұқатаев М. Мырзатай Жолдасбеков – Жамбыл облысының құрметті азаматы. [Белгілі мемлекет қайраткері, Еуразия университетінің ректорына атақ белгісі мен қуәлік тапсыруға арналған салтанатты кештен] // Ақ жол. – 2003. – 17 мамыр. – 1 б.
76. Молдағалиев Т. Төрі бар азамат // Егемен Қазақстан. – 2003. – 23 мамыр., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. – Астана: 2007. – 30-38 б.
77. Тұрысбек Р. Өнермен өрнектелген өмірбаян // Парыз бен парасат. Әдеби толғамдар. – Алматы: Қазақ университеті, 2003. – 309-314 б.

2004

78. Дүйсебаев Д. Ниет: Мырзатай атама // Дүйсебаев Д. Сағынып журмін. Өлеңдер. – Астана: 2004. – 42-43 б.
79. Кененұлы Б. Әкемнің өсиеті, шешемнің өнегесі // Өке рухымен сырласу. Естелік-эссе. – Астана: Елорда, 2004. – 4-191 б.

2005

80. **Ахметов Қ.** Тарихы тасқа қашалып жазылған халықпаз: [Мәдени мұра] // Қазақ әдебиеті. – 2005. – 6 шілде. – 2 б.
81. **Әбдіманапов С.** Еуразия университеті білім және мәдениет кеңістігінде [Астанадағы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті туралы] // Қазақстан ZAMAN. – 2005. –13 мамыр. – 12-13 б.
82. **Базылбекова Г.** Әуелбек Қоныратбаев – Оғызқыпшак және Қарахандар дәүірі мәдениетін зерттеуші // Мектептегі тарих. – 2005. – №1-2. – 33-36 б.
83. **Байдрахманов А.** Тамыры терен түркология // Еуразия университеті. – 2005. – № 9. – 15-17 б.
84. **Байдүйсенұлы С.** Тәуелсіздіктің туын тіккен тау тұлға [Тұған күн туралы толғаныс] // Жетісу. – 2005. – 5 шілде. – 1 б.
85. **Байтілес Е.** Түркі тілдес тұтас бол : [Мәдени мұра] // Алматы ақшамы. – 2005. – 2 маусым. – 6 б.
86. **Балжан Н. Орхон-Енисей жазба ескерткіштеріндегі кейіпкерлерге образдық талдау** // Қазақстан мұғалімі. – 2005. – 12 қазан. – 10 б.
87. **Жолдасбеков Мырзатай** // Қазақ әдебиеті: Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Аруна Ltd» ЖКС, 2005. – 221 б.
88. **Имашев Б. Алғашқы айтысымды әкем жазып берді** [Айтыс ақыны Балғынбек Имашевпен сұхбат] / Сұхб. Асқаров А. // Нұр-Астана. – 2005. – 8 қыркүйек. – 8 б.
89. **Кененқызы Т. Жігітсің алтын сөзді, асыл айна** // Кенен ата. Естелік-эссе. – Алматы: Қазығұрт, 2005. – 169-179 б.
90. **Көпбаева М. Шамшырақ** // Оңтүстік Қазақстан. – 2005. – 17 маусым., Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері

Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 243-246 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 366-369 б.

91. Қожамқұл Т. Астанадағы жазу тарихы музейі: [Музей өмірі] // Қазақстан музейлері. – 2005. – №1. – 48-49 б.

92. Сәттібайұлы К. Қаратаяудың сен-дағы бұлбұлты едің.. [Талас өніріне қос қуаныш қатар келді: Ұлбике ақынның аты ұлықталды, аудан орталығында үлкен мешіт ашылды] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 21 желтоқсан. – 8 б.

93. Сейдімбек А. Тұрқологияның толымды табысы: [Мирас] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 21 маусым. – 8 б.

94. Тоқсанбай Қ. Қазақтың төл өнері төрден көрінсе иғі [Астанада VIII Халықаралық «Шабыт» шығармашылық жастар фестивалі басталды] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 4 қараша. – 8 б.

95. Тебегенов Т. Әдебиет – қуатты құрал [Елбасының Жолдауы – халқымыздың қолдауы] // Қазақ әдебиеті. – 2005. – 2 маусым. – 3 б.

96. Тұрғынбекұлы С. Ұлт пен ұлттың ұғыстырған [Әріптес туралы әңгіме] // Астана хабары. – 2005. – 25 маусым. – 3 б.

97. Ұлттық идея – ұлы ұйытқы [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті «Құлтегін» клубының ұйытқы болуымен «Ұлт және ұлттық идея» деген тақырыпта дөңгелек үстел өткізді] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 6 сәуір – № 67. – 3 б.

2006

98. Асанқызы Ш. «Орхон ескерткішінің толық атласы» мен «Жұлдызнама» кітаптары [10 ақпан күні Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеттінде «Құлтегін» баспасынан жарық көрген «Орхон ескерткіштерінің толық атласы» және «Жұлдызнама» атты еңбектерінің тұсаукасер кеші болып өтті] // Астана хабары. – 2006. – 14 ақпан. – 4 б.

- 99. Асауова С. Мұқағалидың мәнгілігі** [Президенттік мәдениет орталығының концерттік залында Мұқағали Мақатаевтың туғанына 75 жыл толуына арналған «Қазақ жырының хан тәнірі» атты жыр кеші өтті] // Астана хабары. – 2006. – 23 мамыр. – 4 б.
- 100. Ахметов Д. Ғасырға бергісіз он төрт жыл** [Астананың асқақтығы – мемлекеттік мерейі] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 31 мамыр. – 6 б.
- 101. Есенжолұлы А. «Боталар» салған әндер-ай** [Елордадағы Президенттік мәдениет орталығында «Боталар» балалар хорының концерті болып өтті] // Астана хабары. – 2006. – 18 мамыр. – 4 б.
- 102. Жәнібеков Ә. Мырзатай Жолдасбековке Жәнібековтің хаты** // Қазақстан музейлері. – 2006. – № 3 қазан. – 4-6 б.
- 103. Жұмағалиев Қ. Үрпақ қамы** [Бабадан қалға бір белгі] // Қазақстан музейлері. – 2006. – № 8 шілде. – 27 б.
- 104. Жұмағұлов Б. Уақытпен үндес, заманмен тұстас** [Тәуелсіздік табыстары] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 8 желтоқсан. – 5 б.
- 105. Жүртбай Т. «Мақсатымыз – рухани орталыққа айналу»** [Мәдени мұра] / Керей, Жәнібек // Арқа ажары. – 2006. – 12 тамыз. – 4 б.
- 106. Қойгелдиев М., Әбжанов Х. Ұлттық тарихымыздың бастау көздері** [Мәдени мұра] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 10 ақпан. – 4 б.
- 107. Қуанышбекқызы Ж. Ұлтты ұйыстырап ұлылық** [Астанада Президенттік мәдениет орталығының концерт залында Олжас Сүлейменовтің 70 жылдығана арналған «Сырласу» атты поэзия кеші өтті] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 27 мамыр. – 8 б.
- 108. Құл-Мұхаммед М. Арыстан** [«Менің ағаларым циклынан»] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 29 сәуір. – 5–6 б.
- 109. Құланбаев Ә. Мәдениет те бәсекеге қабілетті болуы керек**

[Мәдениет және ақпарат министрлігінің кеңейтілген алқа отырысы] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 13 мамыр. – 2 б.

110. Мәмет С. Ұлт рухының оянуы [Президенттік мәдениет орталығында «Қазақстан кітаптары» көрмесі өтті] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 17 наурыз. – 6 б.

111. Мырзатай Жолдасбеков: мемлекет қайраткері, дипломат, ғалым... // Дипломатия жаршысы. – 2006. – № 2. – 269-272 б.

112. Наурызбай Ж. Құлтегін арманының жалаугері Тәуелсіздікті тұғырландырған тұлға] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 7 желтоқсан. – 5 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 245-251 б.

113. Нұргожаев Ж. Айтыс – ешқашан өшпейтін өнер // Жетісу. – 2006. – 28 қантар.

114. Олжастың шығармашылық кеші [Президенттік мәдениет орталығында Олжас Сүлейменовтің 70 жасқа толуына орай шығармашылық кеш болып өтті] // Астана хабары. – 2006. – 27 мамыр. – 2 б.

115. Өкешқызы Г. Балалықтан даналыққа дейін [Шілденің 6-сы күні Астанадағы Президенттік мәдениет орталығында «Балалықтан даналыққа» атты фотогалерея мен «Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті» атты кітап көрмесі ашылды] // Астана хабары. – 2006. – 8 шілде. – 20 б.

116. Пірназар С. Тәуелсіздікті тәу еткен [Қызылордада республикалық ақындар айтысы өтті] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 12 желтоқсан. – 8 б.

117. Садыр Б. Қазак жырының Хантәнірі [Мұқағали Макатаевтың туғанына 75 жыл толуына орай кеш Астанадағы Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығының концерттік залында «Қазак жырының Хантәнірі» атты жыр кеші болып өтті]// Егемен Қазақстан. – 2006. – 20 мамыр. – 8 б.

118. **Сартқожаұлы Қ.** «Ұлттың сүю керек» [Түрколог-ғалым, тарих ғылымдарының кандидаты, доцент Қ. Сартқожаұлымен сұхбат] / Сұхб. Е.Кұлмағамбет // Егемен Қазақстан. – 2006. – 28 маусым. – 10 б.
119. **Славян жазбалары күні:** [К.Бәйсейітова атындағы Ұлттық опера және балет театрында Славян жазбалары күніне арналған салтанатты кеш өтті] // Астана хабары. – 2006. – 25 мамыр. – 4 б.
120. **Тоқсанбай Қ. Ұлбике ұмытылмайды** // Егемен Қазақстан. – 2006. – 23 желтоқсан. – 8 б.
121. **Тұғыры биік он бес жыл** [Президенттік мәдениет орталығында «Ұлбике» атты музыкалы-трагедиялық спектакльдің премьерасы болып өтті] // Қазақстан музейлері. – 2006. – №4. – 2-3 б.
122. **Төлеубаев Ә. Археологияның аскар асулары** Мәдени мұра // Егемен Қазақстан. – 2006. – 13 ақпан. – 3 б.
123. **Тұрсынхан З. Бабадан қалған бір бітік** [Мәдени мұра] // Қазақстан музейлері. – 2006. – № 8 шілде. – 7 б.
- 2007**
124. **Айтұлы Н. Атанған Мырзатай ел арқасы, Не көрсөң де...** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 139-149, 290, 295, 306 б.
125. **Асанов Қ. Тұлға.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 267 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 419-420 б.
126. **Ахметова Қ. Елші.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 265-266 б.

127. **Әбжанов Х., Сатқожаұлы Қ. Ел ағасы** // Астана хабары. – 2007. – 26 мамыр. – 3 б., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 161-166 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 277-282 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 315 – 320 б.
128. **Әзірбаев Қ. Мырзатайға.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. – Астана: Құлтегін, 2007. – 259 б., Аңыз адам. – 2012. – № 4. – 21 б., Мың жылдық жолаушы. 7 том. – Астана: Құлтегін, 2012. – 399 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 352 б.
129. **Әйтенова С. Ұлты тудырған ұлағат** [М. Жолдасбеков – 70 жас] // Жетісу. – 2007. – 9 маусым.
130. **Бапаев Қ. Жүрер жолының ұзак болғай** // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана, Құлтегін, 2007. – 193-197 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 121-125 б.
131. **Бәйтерекова Б. Топжарған.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 303-304 б.
132. **Бекжанов Б. Аға.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 287-289 б.
133. **Бөдешұлы Ж. Таңбалы тастың тілін тапқан тарланым.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 307-308 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 417 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті,

2017. III. 108. – 360-361 б.

134. Дәдебаев Ж. Мырзатай Жолдасбеков туралы сөз // ҚазҰУ хабаршысы. Филология сериясы = Вестн. КазНУ. Сер. филологическая. – 2007. – № 9. – 3-5 б.

135. Дәдебаев Ж. Шексіз құрмет пен шексіз сүйіспеншілік // Жұлдыз. – 2007. – № 6., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 125-133 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 211-219 б.

136. Дәуітұлы С. Инмен аршып бұлақты // Жұлдыз. – 2007. – № 6-7., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 262-279 б.

137. Дәуітұлы С. Пайым мен парасат // Президент және халық. – 2007. – 13 сәуір. – 3 б.

138. Дербісәлі Ә. Ғибрат ғұмырлы қайраткер // Ақжол. – 2007. – 29 мамыр,

Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 52-58 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 183-188 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 249-255 б.

139. Досжан Д. Жампоз: Қеудесі ағалардың алтын сандық. Эссе // Егемен Қазақстан. – 2007. – 26 мамыр. – 5 б., Ақиқат. – 2007. – № 5-6. – 40-46 б., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана, Құлтегін, 2007. – 67-89 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 193-214 б.

140. Дағысенғазин С. Құлтегіннің көзіндей, Тоныққөктің сөзіндей

Мырзатай ағама наз. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 118-124 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 478-479 б.

141. Елубай С. Мырзатай Жолдасбеков: «Қазақ тілінің де, қазақ ұлтының да бағы жиңбай тұр» // Жас Алаш. – 2007. – 20 қараша – № 93. – 4 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 189-196 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 255-262 б.

142. Ерман Ж. Жолдасбеков асуы. Өлең // Жас Қазақ. – 2007. – 18 мамыр – №19. – 9 б., Қазақстан музейлері = Музеи Казахстана. – 2007. – №3. – 23 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 440-441 б.

143. Есалыұлы А. Мырза ағаға, Тағы да Мырза-ағаға. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 311-312 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 488-489 б.

144. Жақсыбаева Г. Құрметті Мырзатай Жолдасбекұлы мырза! Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 282-283 б.

145. Жарылқағанқызы Ә. «Қаздар қайтып барады» // Тәрбие құралы. – 2007. – № 1. – 25-26 б.

146. Жұмағалиев Қ. Асыл адам – айнымас, Мырзеке. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 90-96, 294 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 73-78 б.

147. **Жұмағалиев М. Халқының қара нары – Мырзатай Жолдасбек 70 жаста:** [Мерейтой] // Қазақстан музейлері. – 2007. – № 3. – 14-15 б.
148. **Жұматаев Ә. Мырзатайға.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 293 б.
149. **Көздібаев Т. Тарих тарланы.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген]: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 299-300 б.
150. **Қамаева С. Жеткен жас – жеті белес.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 315-316 б.
151. **Қастерлі Ж. Ұлылығын ұғындырдым ұлагаттың** // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана, Құлтегін, 2007. – 39-42 б.
152. **Қашағанұлы Н. Тарланқөі Таластың.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 309-310 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7.– 263-268 б.
153. **Қойгелдиев М. Мырзатай** [Әдебиетші-ғалым Мырзатай Жолдасбеков туралы] // Қазақ әдебиеті. – 2007. – 18-24 мамыр – № 20. – 6 б.
154. **Қойгелдиев М. Терен тамырлы тұлға** // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 134-138 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 173-177 б., Қазақ әдебиеті. – 2007. – 18 мамыр.
155. **Қонарбаева А. Мырзатай ағаны құттықтау.** Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков

жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 285-286 б.

156. Құлсейітов Ж. Біртуар азамат, Аса қадірменді ағамыз Мырзатай Жолдасбекұлына. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 280-281 б.

157. Қыдыралиев Д. Қазақ мәдениетінің қаранары // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 235-242 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 370-377 б.

158. Қыдрыләли Д. Мырзатай ағаға. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 313-314 б.

159. Мәлікова Д. Мырзатай Жолдасбековтың мерейтойы аталып өтті // Алматы ақшамы. – 2007. – 7 маусым – №68. – 17 б.

160. Мәмет С. Венгриядағы Қоңыр мұрагаты [Мәдени мұра] // Егемен Қазакстан. – 2007. – 22 желтоқсан. – 5 б.

161. Медеуов Е. Жетісуды түрлендірген ерен тұлға. // Жетісу. – 2007. – 9 маусым., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 113-117 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 214-218 б.

162. Молдағалиев Т. Төрі бар азамат / Жүргіне қаламын сүйеген : Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана, 2007. – 214-218 б.

163. Мұқатов Н. Мырза ағам-ай, айналған мақтаныма. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 268-269 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. –

Т.7. – 370-377 б.

164. **Мұртаза Ш. Сардар** // Жас қазақ. – 2007. – 18 мамыр., Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана, Құлтегін, 2007. – 39-42 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 53-56 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 162-165 б.
165. **Мұсабекова А. Ағаға сез.** Өлең // Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 276-277 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 460-461 б.
166. **Наурызбай Ж. Құлтегін арманының жалаугері** // Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 150-160 б.
167. **Ниязов М. Дарабоз.** Өлең // Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 301-302 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 490-491 б.
168. **Нұралиева М. Мырзатай Жолдасбековке.** Өлең // Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 270 б.
169. **Нұрахмет И. Қаратасқа қазақша тіл бітірген.** Өлең // Жүргегіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 296-297 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 188-193 б.
170. **Нұржекеұлы Б. Атына заты сай** // Жүргегіне қаламын сүйеген:

Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 167-175 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 116-121 б.

171. Омарбеков Т. Мәңгілік мұраның рухани жанашыры. – Түркістан. – 2007. – 24 мамыр., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 307-308 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 229-238 б., Өнегелі өмір / ред. баск. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 294-304 б.

172. Оралбайұлы Ә. Құлтегінмен кіндіктес // Астана хабары. – 2007. – 24 мамыр., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 204-209 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 272-276 б., Өнегелі өмір / ред. баск. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 347-351 б.

173. Орманшина Ә. Мырзатай ағаға. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 274 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 464 б.

174. Өкешқызы Г. Мырзатай Жолдасбеков – Астана қаласының құрметті азаматы [Алаш руханиятының ардағы] // Астана хабары. – 2007. – 26 мамыр. – 3 б.

175. Салғараұлы Қ., Сейдімбек А. Жүргіне қаламын сүйеген: Тұлға // Егемен Қазақстан. – 2007. – 26 мамыр, Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 59-66 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 88-94 б., Өнегелі өмір / ред. баск. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 170-177 б.

176. Самашев З. Мырзатай Жолдасбеков және ежелгі қазақ

мемлекеттік концепциясы // Қазақстан музейлері = Музеи Казахстана. – 2007. – № 3. – 6 б.

177. Сатыбалдыұлы С. Жолдасбековтың зиялышы мен жан сыры бүгінгі қазақ зиялышыларына да үлгі болғай [Рухани қазына] // Ақиқат. – 2007. – № 7. – 77-80 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 334-339 б.

178. Сәдуақас Т. Құрметті Мырзеке. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 298 б.

179. Сейсенбаев Р. Мырзатай Жолдасбеков немесе ақиқат майданындағы жорық // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 176-181 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 313-321 б.

180. Смайыл А. Тау өзені ағысынан жаңылмайды [Мырзатай Жолдасбеков жайлы үш анық]// Астана. – 2007. – № 2-3, Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткері Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Күлтегін, 2007. – 97-104 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 231-238 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 330-339 б.

181. Сұлтанов Қ. Қайраткер [Алаштың ардақтысы М.Жолдасбеков туралы] // Егемен Қазақстан. – 2007. – 8 мамыр. – 5 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т.7. – 154-165 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 219-230 б.

182. Сүлейменов А. Мәдидің жүзігі: [Мәдени мұра] // Қазақстан музейлері. – 2007. – № 1. – 33-34 б.

183. Тарази Э. Мырзатай // Алматы ақшамы. – 2007. – 24 мамыр – №62. – 22-23 б., Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 42-51 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 57-65 б.

184. Тұржан О. Аса құрметті Мырзатай аға!, Құрметті Мырзатай ағаға. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 271-273 б.

185. Тұрысбек Р. Өрісі өнердің өрнекті үлгісі // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. – Астана: Құлтегін, 2007. – 59-66 б., Мың жылдық жолаушы. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 326-333 б.

186. Ібыраев Ш. Құретамыр [Көктүріктердің жазба мұрасы мен Түрік қағанаты әдебиетін зерттеген] // Әдебиет айдыны. – 2007. – 31 мамыр. – 8 б.

187. Ібраев Ш. Түркітанудағы толымды тұлға // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 118-124 б.

188. Ісқақұлы Б. Саялы бәйтерек. Өлең // Жүргіне қаламын сүйеген: Көрнекті қоғам және мемлекет қайраткери М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ. – Астана: Құлтегін, 2007. – 278-279 б.

2008

189. Әбдіханова Г. Көк күмбезді сарай // Дала мен қала. – 2008. – 29 ақпан. – 24 б.

190. Әмір – Бек К. Мырзатай Жолдасбеков. «Көктен іздегенім жерден табылды» / Көкемнің көзі: Естелік, эссе, сыр-сұхбат. – Алматы: Білім, 2008. – 209-230 б.

191. Дуанбай Ж. Рухы мықты ұлт: Оны қалай қалыптастыруға болады? / Ж.Дуанбай; М.Жолдасбеков., Ж.Молдабеков // Айқын. – 2008. – 1 ақпан. – 6 б.
192. Ергөбек Қ. Ханның қамқа тоны // Егемен Қазақстан. – 2008. – 26 ақпан., Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой- толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 268-271 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 313-314 б.
193. Жолдасбеков Мырзатай // Астана: Энциклопедия. – Алматы: Атамұра, 2008. – 300 б.
194. Құсанбек Б. Жолдасбеков Мырзатай // Құсанбек Б. Ғұмыр-дария. – Алматы: Өлкө, 2008. – 158 б.
195. Қасымов О. Астана – әлемдік ауқымдағы жоба: Алматыда «Астана – Қазақстанның және Елбасының салтанаты» атты конференция болып өтті // Айқын. – 2008. – 24 маусым. – 2 б.
196. Тоқсанбай Қ. Есіл жағасындағы ел тойы: Президенттік мәдениет орталығында Ұлттық дәстүрлер театрын жаңа қойылымымен басталып та кетті // Егемен Қазақстан. – 2008. – 1 шілде. – 2 б.
197. Тоқсанбай Қ. «Егеменнің» елорда тойына тартуы Тұсаукесер // Егемен Қазақстан. – 2008. – 4 шілде. – 9 б.
198. Хамзин М. Орталық Қазақстан жеріндегі дастан жанры: Қазақ филологиясы // Қазіргі заманғы маңызды проблемалар = Актуальные проблемы современности. – 2008. – 4-17. – 69-71 б.

2009

199. Байелі Ф. Құлтегін жазуының рухани жанашыры: Мұра // Мәдениет. – 2009. – № 3. – 59-60 б.
200. Жолдасбеков Мырзатай // Қазақстан ғылымы: Энциклопедия / Бас

ред. Б.Жақып. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2009. – Т.1. – 436-437 б.

201. Қенжеахмет С. Ардагер // Түркістан. – 2009. – 25 маусым.

202. Жолдасбеков Мырзатай // Біздің элита = Наша элита. – Алматы: Қазақ университеті, 2009. – 286-287 б.

203. Құсанбек Б. Мырзатай Жолдасбеков: Ғалымнан ғибрат // Құсанбек Б. Ел ағалары. – Алматы: Өлкө. – 2009. – 5-9 б.

2010

204. Қойлыбаев Ш. Мырзатай Жолдасбековтың жеке кітапханасы // Кітап жаршысы = Друг читателя. – 2010. – № 10. – 9 б.

205. Төленқызы Р. Президенттік мәдениет орталығы 10 жылдығын атап өтті: [Президенттік мәдениет орталығының 10 жылдық мерекесіне арналған «Руханият ордасы» атты салтанатты кеш өтті] // Астана акшамы. – 2010. – 9 қараша. – 1 б.

2011

206. Баһадүр Ж. Төле би туралы жана дерек [Теле бидін шапаны Президенттік Мәдениет орталығына тапсырылды]// Оңтүстік Қазақстан. – 2011. – 8 қазан.

207. Бодаубай Б. Алдымызда агалар бар аймандаі. // Егемен Қазақстан. – 2011. – 29 желтоқсан.

208. Бұқарқызы Х. Тәуелсіздік шежіресі 29 томға жетті // Айқын. – 2011. – 30 қараша.

209. Ерғалиев Ж. Қайран, қазақтың ірілері-ай: // Егемен Қазақстан. – 2011. – 4 наурыз. – 10 б., Арқа ажары. – 2011. – 3 акпан. – 4 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 282-286 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 321-324 б.

210. Келес М. Жақсылықтан жалықпайтын жан // Қазақстан әйелдері. – 2011. – № 7. – 5-7 б.
211. Мәмет С. Мырзатай Жолдасбеков: Дін – ұстай алсан қасиетің, ұстай алмасан қасіретің // Астана ақшамы. – 2011. – 27 тамыз. – 4-5 б.
212. Мұтанов Ә. Жолдасбеков дәстүрі жалғасын табады // Ақиқат. – 2011. – № 4. – 35-38 б.
213. Нұрғожаев Ж. Мырзатай Жолдасбеков: «Мұқағали қазақ поэзиясының бағын жандырган ақын» // Мұқағали. – 2011 – № 8. – 13-14 б.
214. Хусаинова М. Мырзатайлардың «мырзалығын» тарих таразылайды // Жас Алаш. – 2011. – 1 наурыз. – № 16. – 2 б.
215. Шапқара Т. Әулиені сыйлайық... бірақ, сыйынбайық: Қөзқарас // Парасат. – 2011. – № 1. – 28-29 б.

2012

216. Адырбекұлы К. Мың жылдық тарихтан [Алматыдағы Ұлттық кітапханада көрнекті мемлекет қайраткері, филология ғылымдарының докторы Мырзатай Жолдасбековтың «Күлтегін» баспасынан жарық көрген 7 томдық шығармалар жинағының тұсауқесер рәсімі болды] // Түркістан. – 2012. – 19 қазан. – 7 б.
217. Айтұлы Н. Ардақты, аяулы Мырза аға., Ұйыған ұлылық бар затыңызда., Қазақтың марқасқасы жаны мырза., Мырзеке, сарқытысың ер түріктің. Өлең// Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 433-439 б.
218. Ақ тілектер ағыны: реєсми құттықтаулар // Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 497-430 б.

219. Ақыпбекұлы Ө. Ежелгі дәуір елшісі... Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 451-42 б.
220. Ахметова К. Елші, Ал, аға, алтын елге хош келдіңіз! Өлең // Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 420-424 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 361-364 б.
221. Ахметова К. Мырзатай ағаға. Өлең // Күн шыққанда құліп оян. – Алматы: Ана тілі, 1996. – 298 б., Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 420-421 б.
222. Әлтаев А. Дағаның тіл бітірдің тастарына. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 473-475 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 372-374 б.
223. Әскербекқызы Ж. Өлеңмен жазылған өтініш. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 465 б.
224. Әшімов Б. Айналайын Мырзатайжан! // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 5-6 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 160-161 б.
225. Бекжанов Б. Ақ тілек // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 449-451 б.
226. Бекжанов Б. Өзінді осылай таңыдым. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-

жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 447-449 б.

227. **Бодаубай Б. Алдымызыда ағалар бар аймандай** (Эссе) // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 95-116 б.

228. **Бодаубай Б. Құлтегін – біздің бабамыз** // Егемен Қазақстан. – 2012. – 25 мамыр.

229. **Досанов С. Бұғінгі күннің Бұхар жырауы Мырзатай ағаға.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 412 б.

230. **Дүйсебаев Д. Бірі өзіңсіз тұяғы текті атаның.**, Қасиет // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 484-485 б.

231. **Дүйсенов Ж. Мырзатай атама.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 494 б.

232. **Ершуова М. Тұнғызық.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 486-487 б.

233. **Есімжанұлы А. Ұлтым деп соққан жүрегі.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 405-407 б.

234. **Жақып Б. Қара тастан сөз сауған...** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 454-456 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұстанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 370-372 б.

235. **Жәнібеков Ө. Дәстүрге берік азamat** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 53 б.
236. **Жолдасбеков Мырзатай**//Қазақстани ғалымдары: Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы», 2012. – 515-516 б.
237. **Жұмағалиев Қ. Дүние тұрғанша тұр Мырзатайым.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 410 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 356-357 б.
238. **Ибрағимов С. Арманы асқақ ақсақалы Алаштың.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 418 б.
239. **Иран-Гайып. Мырза-ага.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 429-432 б.
240. **ЖұнісовД. Ұстазғатағзыым**//Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 146-149 б.
241. **Кекілбаев Ә. Абзала азamat**//Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 81-87 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 165-170 б.
242. **Кекілбаев Ә. Ұлттың сөзін ұстаған** // Жолдасбеков М. Жеті томдық шығармалар жинағы: Асыл арналар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 5-8 б.
243. **Кененұлы К. Тер төктің егеменді елің үшін...** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 411-412 б.

244. **Көшербаев Қ. Өнегелі ғұмырдың иесі** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 307-310 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 325-328 б.
245. **Көмеков А. Алашқа адалдығы айғакталған...** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 457-460 б.
246. **Қабдолов З. Тума талант** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 32-34 б.
247. **Қадырәлі Н. Кертолғау.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 492-493 б.
248. **Қайназаров Е. Мерейініз арта берсін, Мырза аға.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 491-492 б.
249. **Қалипанов С. Хат жаздым.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 401 б.
250. **Қамаева С. Ел тағдыры тағдырындаі өзіннің.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 462-463 б.
251. **Қашағанұлы Н. Тарланкөгі таластың.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 443-444 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 369-370 б.
252. **Қирабаев С. Сан қырлы санлақ азамат** // Мың жылдық жолаушы.

М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 36-37 б.

253. Қойлыбаев Ш. Асыл арналар айғағы // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 386-389 б.

254. Қоңырқаз ансамблінің мүшелері. Ағаға. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 125-145 б.

255. Қосбасаров Ә. Арнаймын осы сөзді Мырзатайға // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 403 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 354 б.

256. Қыдырәлі Д. Байтақ жұрттың атымтайы, мырзасы. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 476-477 б.

257. Мамасерікова Ш. Қайраткер. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 418-419 б.

258. Мәсімханұлы Д. Бар қазақтың ағасы. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 456-457 б.

259. Медеуов Е. Жетісуды түрленткен ерен тұлға // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 149-154 б.

260. Мұқатов Н. Мырза ағам-ай, айналған мақтаныма // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлар ой-толғамдар. Макалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 432-433 б.

- 261. Мұқибекұлы А. Алтын емен.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой- толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 466-471 б.
- 262. Ниязбек Р. Ақтангер.** Өлең//Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 416 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 359-360 б.
- 263. Негимов С. Қиқуларда алда шапқан қаракөк** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 219-228 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 284-294 б.
- 264. Негимов С. Мық шегедей Мырзатай** // Дала мен Қала. – 2012. – 28 мамыр. – 11 б.
- 265. Нұралиева М. Аңыз адам.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 485-486 б.
- 266. Нұрахметұлы И. Данышпан, көрегенсіз көпті көрген** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 471-472 б.
- 267. Нұрпейісов Ә. Нар жолында жүк қалмайды** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. Астана: Құлтегін, 2012. – Т.7. – 6-7 б.
- 268. Омашев Н. Біздің Мырзекен**// Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 252-256 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 279-284 б.

269. Онғарсынова Ф. Таразым – тал бесігі қазағымның. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 411 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 357-358 б.
270. Отар Г. Мырзатай Жолдасбековтың тілдік тұлғасы // Тіл және әдебиет = Язык и литература = Language and literature. – 2012. – № 5. – 13-16 б.
271. Президенттік Мәдениет орталығының ұжымы. Асыл аға. Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 496 б.
272. Райқұл А. Сағыныш сарыны // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 394-398 б.
273. Рәш М. Тектілерден арғы тегі... Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 407-408 б.
274. Сабаева Г. Жолдасбековтың 7 томдығы рухани құндылықтар қатарына қосылды // Айқын. – 2012. – 13 қазан – № 193. – 8 б.
275. Сариева Р. Асқар таудай ағамыз бар // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 239-244 б.
276. Сариев Ш. Мырзекең Марғұландай ұлы ғалым // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 427-429 б.
277. Саудабаев Қ. Құндерімнің куәсі // Астана акшамы. – 2012. – 3 мамыр. – 8 б.

278. **Сәдуақас Т. Абыроймен мың жасаңыз, Мырзеке!** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 444-445 б.
279. **Сейсенбаев Р. Асылдарының аманатын арқалаған Мырзатай //** Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы. Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 327-334 б.
280. **Тазабеков М. Жыр шашу//** Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 479-483 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 374-378 б.
281. **Тасмағамбетов И. Елін сүйген ер //** Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 311-312 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 328-330 б.
282. **Тәжібаев Ә. Сирек дарын иесі //** Мың жылдық жолаушы. Т. 7. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – 5 б.
283. **Тіл тағдыры – ел тағдыры //** Астана хабары. – 2005. – 26 ақпан. – 1 б.
284. **Тұрғынбекұлы С. Құлтегін келгенде.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 425-426 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 364-365 б.
285. **Тұржанова О. Мырзатай ағаға., Қазақтың қайсар керегесі, аға!, Мейірімділік – шын атың сынды** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 445-446 б.

286. **Тұрысбек Р. Өрісті өнердің өрнекті үлгісі** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 326-333 б.
287. **Хамзин Т. Оғлан.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М. Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 489-490 б.
288. **Хамитова А. Ұлылығын ұғындым ұлағаттың** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 377-385 б.
289. **Ханқожаұлы Т. Қөрмеген жиен едің алыстағы.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 400 б.
290. **Шағатай Ж. Мәңгілік толқындар** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 340-350 б.
291. **Шаханов М. Данқың қалсын ұлы ұлттық санада.** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 415 б., Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 358-359 б.
292. **Шәутиев М. Қазактың нағыз ұлы елім деген..** Өлең // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 401-402 б.
293. **Шүкірбеков Б. Қайыспас каранар** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 37-52 б.
294. **Ыбыраев Ш. Құретамыр** // Мың жылдық жолаушы. М.Жолдасбеков

жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – 256-262 б.

2013

295. **Бодаубай Б.** «**Кең дүние, құшағынды аш, мен келемін!**» // Егемен Қазақстан. – 2013. – 24 сәуір. – 7-8 б.
296. **Жолдасбеков Мырзатай** // Абылай хан: Энциклопедия. / Бас. ред. Б.Ә. Жақып. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2013. – 230 б.
297. **Жолдасбеков Мырзатай** // Қазақ әдебиеттанушылары: Энциклопедиялық анықтамалық. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2013. – 194-195 б.
298. **Күмісбаев Ә. К. Арман алдамайды** // Аманат: әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Ақсакалдар кеңесі мүшелерінің мақалалар жинағы. – Алматы, 2013. – I-том.
299. **Нұргожаев Ж. Алтын сөзді абызым** // Жетісу. – 2013. – 28 желтоқсан.

2014

300. **Бодаубай Б.** «**Бебек**». Телемарафон. Сын сағатта // Егемен Қазақстан. – 2014. – 24 қыркүйек.
301. **Ерғалиев Ж. Ақ ой асылы** [Мемлекет және қоғам қайраткери, түріктанушы ғалым Мырзатай Жолдасбеков туралы] // Қазақ әдебиеті. – 2014. – 20-26 маусым. – 6 б.

2015

302. **Аханбайқызы А. Елу жылдан кейінгі емтихан** // Өнегелі өмір / F.M. Мұстанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 147-153 б.
303. **Бодаубай Б. Аға алақанының жылуы** // Түркістан. – 2015. – 14 мамыр.

304. **Бодаубай Б.** Бойын жасырған тұлпардай еді Бейсекен: [Мемлекетшіл үлкен тұлға М.Жолдасбековпен сыр-сұхбат. Әңг. Б.Бодаубай] // Егемен Қазақстан. – 2015. – 14 қантар.
305. **Ерғалиев Ж.** Тұлғалар толғауы // Егемен Қазақстан. – 2015. – 7 шілде.
306. «Жансарайда» – **Мырзатай Жолдасбеков.** // Сығай Ә. Жансарай (Сыр-сұхбаттар). – Алматы: Ана тілі, – 2015. – 139-149.
307. **Нұрбаба С.** Абыздың назы // Жас Алаш. – 2015. – 10 қараша.
308. **Өтемұрат О.** Кітап қорын сыйлады // Астана ақшамы. – 2015. – 24 қаңтар.
309. **Сұлтанхан А.** Айтыс – қазақтың қанында бар // Айқын. – 2015. – 24 қыркүйек.
310. **Шәріп А.** Комиссия жұмысқа кірісуге әзір // Айқын. – 2015. – 5 наурыз.

2016

311. **Ерғалиев Ж.** Дос жүректер. Аңсарлы әндер // Егемен Қазақстан. – 2016. – 2 қараша. – 9 б.
312. **Бодаубай Б.** Әй-угай, армандамын жаратқанға // Қазақ газеті. – 2016. – 4-11. – наурыз.

2017

313. **Бодаубай Б.** Таңғаламын өмірдің ғажабына: сыр-сұхбатқа құрылған ғұмырнамалық роман. – Астана: Фолиант, 2017. – 1-ші кітап – 320 б., 2-ші кітап – 320 б.
314. **Мырзатай Жолдасбеков.** Өнегелі өмір / ред. баск. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 394 б., сур.

315. **Жақанов И. Дүние, шіркін... (Алғы сөз орнына)** // Жолдасбеков М. Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 3-88 б.
316. **Абдильдин Ж. Многогранная личность** // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 4 б.
317. **Абдрахманов С. Мырза кен** // Егемен Қазақстан. – 2017. – 24 мамыр. – 6 б.
318. **Айтұлы Н. Халқың саған разы. Өлең** // Астана ақшамы – 2017. – 19 мамыр – 11 б.
319. **Ахмади Ж. Бүгінгінің абызы** // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 7 б.
320. **Әбжанов Х. Мұратына жеткен тұлға** // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 4 б.
321. **Әбдиев Е. Атанғаным Мырзатай – ел арқасы!** [М.Жолдасбеков туған жері Жамбылда мерейтойын атап өткендігі туралы] // Айқын. – 2017. – №83(3155). – 4 б.
322. **Бодаубай Б. «Танғаламын өмірдің ғажабына»:** [Мемлекет және қоғам қайраткері, ғалым М.Жолдасбеков туралы ғұмырнамалық роман жазған Болат Бодаубаймен сыр-сұхбат. Әңг. Н.Домбай] // Түркістан. – 2017. – 4, 11 мамыр. – 3 б.
323. **Бақтиярұлы М. Мырза-ага** // Айқын апта. – 2017. – 20 мамыр. – 6 б.
324. **«Барыс» орденімен марапатталды:** [Н.Назарбаев мемлекет және қоғам қайраткері, көрнекті ғалым М.Жолдасбековті қабылдап, ел алдындағы еңбегін ескеріп, I дәрежелі «Барыс» орденімен марапаттауы туралы ақпарат] // Егемен Қазақстан. – 2017. – 31 мамыр. – 1 б., Қазақ әдебиеті. – 2017. – 2-8 маусым. – 1 б.
325. **Батыршаұлы С. Қөрнекті дипломат** // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 7 б.
326. **Бодаубай Б. Өзбекәлі. Мырзатай. Тайқазан:** [Қоғам қайраткері

М.Жолдасбековпен сыр-сұхбат. Әңг. Б.Бодаубай] // Түркістан. – 2017. – 4, 11 мамыр. – 1-9 б.

327. Ергөбек Қ. **Жұрттымызды анықтап, ұлттымызды ұлықтап** // Егемен Қазақстан – 2017. – 19 мамыр – 7 б., Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19-20 мамыр – 9 б.

328. Ерман Ж. Ер сыбағасы // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19-20 мамыр – 10 б.

329. Ерман Ж. **Мырзатай Жолдасбековке** // Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 367-368 б.

330. **Жақанов І. Дүние шіркін...**(Эссе-элегиядан үзінді) // Өнегелі өмір / ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 178-188 б.

331. **Жұртбай Т. Тарландар қатарына ерте ілінген** // Астана ақшамы – 2017. – 19 мамыр – 10 б.

332. **Занғар тұлға** [Көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, филология ғылымдарының докторы, профессор М.Жолдасбековтың 80 жылдық мерейтойына арналған арнайы шығарылым] // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 1, 3-7 б.

333. **Қажыбек Е. Түркітану сардары** // Егемен Қазақстан – 2017. – 25 мамыр – 8 б.

334. **Қалжанов А. Жолдасбеков жұлдызы** // Астана ақшамы – 2017. – 27 мамыр – 7 б.

335. **Қалижанов Ү. Асыл арналар.** // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 5 б.

336. **Қаратрудан – Алатауға, Алатаудан – Сарыарқага немесе Орхон – Енисей жазуына дейін** / Тұлға «Қазақ әдебиеті» газетінің аса көрнекті тұлғаға арнаған қосымшасы // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19-20 мамыр – 5-10 б.

337. Қыдырәлі Д. Тонықөктей терең тұлға // Егемен Қазақстан. – 2017. – 26 мамыр. – 7 б.
338. Мырзатай Жолдасбеков Димашқа батасын берді // Егемен Қазақстан. – 2017. – 27 ақпан.
339. Нұржекеүлі Б. Мырзатай ағаға сауал // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19-20 мамыр – 8 б.
340. Оразалин Н. Дұлығалы боз дала. Өлең // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19-20 мамыр – 5 б.
341. Сайынқызы Г. Өмірі сағыныштан тұратын ел ағасы // Егемен Қазақстан. – 2017. – 10 мамыр. – 14 б.
342. Сыздықов С. Түркі өркениетінің жаршысы // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 6 б.
343. Сыздықов С. Тарландар қатарына ерте ілінген // Астана ақшамы – 2017. – 19 мамыр – 11 б.
344. Таразда Мырзатай Жолдасбеков академиялық орталығы ашылды // Егемен Қазақстан. – 2017. – 20 сәуір.
345. «Ұлы дала» ғылымдары баскости: [Астанада Халықаралық Түркі академиясы (TWESCO) ұйымдастырған «Ұлы дала» гуманитарлық ғылымдар форумында Түркі әлемі ғылымына сінірген ерен еңбегі мен бауырлас халықтар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға қосқан үлесі үшін Мырзатай Жолдасбековті алтын медальмен марапаттағаны туралы] // Түркі әлемі: Халықаралық газет. – 2017. – № 6(182). – 1-2 б.

ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ГОСУДАРСТВЕННОГО И ОБЩЕСТВЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ,
УЧЕНОГО – ТЮРКОЛОГА, ДОКТОРА ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК,
ПРОФЕССОРА МЫРЗАТАЯ ЖОЛДАСБЕКОВА

1964

346. Человек труда – герой нашей литературы // Партийная жизнь Казахстана. – 1964. – № 1. – С. 51-55.

1968

347. Султанбеков М. Открытие ранней литературы Казахстана // Вопросы литературы. – 1968. – № 6. – С. 224-225.

1972

348. Интересное исследование по теории казахской литературы // Қазақ ССР Ғылым Академиясының хабарлары. – 1972. – № 2. – С. 88-89

1986

349. Гудыма Г. Как воспитать учителя [Интервью с М.Жолдасбековым о претворении в жизнь задач школьной реформы] // Заря коммунизма. – 1986. – 31 января. – С. 4.

1989

350. Духовный потенциал обновления жизни // Партийная жизнь Казахстана. – 1989. – № 5. – С. 83-86.

1992

351. Возрожденные имена: [Беседа с М.Жолдасбековым о восстановлении исконных названий городов, сел, аулов и др. топонимических объектов с корреспондентом КазТАГ] // Казахстанская правда. – 1992. – 8 июля. – С. 1-2.

352. Жаксыбаева М., Кульмагамбетов Б. К родной земле, к своим корням [Курултай казахов] // Огни Алатау. – 1992. – 20 октября. – С. 1.

353. Истоки нашей подлинной дружбы: к форуму народов Казахстана

[Корреспондент КазТАГ встретился с заместителем Премьер-Министра М.Ж. Жолдасбековым] // Казахстанская правда. – 1992. – 9 декабря. – С. 3.

1995

354. **Жолдасбеков Мырзатай** // Ашимбаев Д. Кто есть кто в Казахстане: биографическая энциклопедия. – Алматы: Қаржы-қаражат, 1995. – С. 43-44

1997

355. **Жолдасбеков Мырзатай** // Элита Казахстана / Институт развития Казахстана: Сост. Е.М. Арынов [и др.]. – Алматы: [Б. и.], 1997. – С. 122.

356. **Рамазанова Б. Юность Жамбыла в Иране** // Казахстанская правда. – 1997. – 23 мая. – С.4.

2001

357. **Лидер образования** = Үздік белім ордасы: Посвящается 10-летию Независимости РК: Образование в двух столицах / Сост. В.Титенев, А.Исагулова, Г.Шайгородская. – Алматы: Кайнар, 2001. – С. 192.

2002

358. **Каиржанов А. Лики прошлого:** [Вышел в свет новый фундаментальный труд ученых М.Жолдасбекова, К.Салгарина и А.Сейдимбека «Елтүтқа»–«История Казахстана в лицах»]// Казахстанская правда. – 2002. – 16 февраля.

359. **Жолдасбеков Мырзатай** //Ашимбаев Д. Кто есть кто в Казахстане: Биографическая энциклопедия. – Изд. 6-е, доп. – Алматы: Credo, 2002. – С. 178-179.

2003

360. **Евразийские ритмы в образовании** // Бәйтерек. – 2003. – № 2. – С. 101-104.

361. **История сберегательного дела в Казахстане: 1923-2003.** /

М.Жолдасбеков, С.Степанов. – Алматы: Комплекс, 2003. – 123, [1] с.

362. Ойшыбаева Ж. Вместе в двадцать первый век: [Мырзатай Жолдасбеков об открытии Года Казахстана в России] // Казахстанская правда. – 2003. – 21 февраля. – С. 2.

363. Пархоменко М. Новые перспективы Евразийского: [Открытие нового учебно-лабораторного корпуса ЕНУ им. Л.Н. Гумилева] // Казахстанская правда. – 2003. – 11 апреля. – С. 1.

364. Президент Нурсултан Назарбаев и Евразийский университет: Посвящается Первому Президенту Республики Казахстан Нурсултану Абишевичу Назарбаеву – основателю Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. – Астана, 2003. – 80 с.

2004

365. Жолдасбеков Мырзатай // Знатные и деловые люди Казахстана: историко-познавательный и энциклопедический справочник. – Алматы: Зерде, 2004. – С. 153.

2005

366. Есмаги С. Расширять горизонты родной речи / С.Есмаги; Записала М.Жолдасбекова // Казахстанская правда. – 2005. – 15 января.

367. Жолдасбеков Мырзатай // Казахстан. Национальная энциклопедия / Гл. ред. Б.Аяган. – Алматы, 2005. – Т. 2. – С. 337.

2006

368. Абельдинов Е. Управление качеством как важнейший принцип системного подхода в развитии образования // Транзитная экономика. – 2006. – № 2. – С. 20-26.

369. Голубев А. Жолдасбеков Мырзатай Жолдасбекович: О Президенте общественного фонда «Евразийский союз ученых» // Евразийский союз ученых. – Уральск, 2006. – С. 5-6.

370. **Жолдасбеков Мырзатай** // Ашимбаев Д. Кто есть кто в Казахстане: биографическая энциклопедия. – 9-е изд., доп. – Алматы: Credo, 2006. – С. 292.

371. **Мырзатай Жолдасбеков: государственный деятель, дипломат, ученый...** // Дипломатия жаршысы = Дипломатический курьер. – 2006. – № 2. – С. 269-272.

372. **Шаймердинова Н. Вербально-когнитивная интерпретация элитарной языковой личности М.Жолдасбекова в переводах древнетюркских текстов** // Оңтүстік Қазақстан ғылымы мен білімі. Педагогикалық ғылымдар. Гуманитарлық ғылымдар сериясы = Наука и образование Южного Казахстана. Сер. Педагогические науки. Гуманитарные науки. – 2006. – № 4(53). – С. 36-42.

2007

373. **Абельдинов Н. Личный фонд – в Национальный архив** [В Национальном архиве состоялась церемония приема на гос. хранение личного фонда ученого-турколога, писателя М.Жолдасбекова] // Юридическая газета. – 2007. – 25 мая. – С. 8.

374. **Айзахметов А., Сутулов В. Патриарх Казахстанского духа:** [К 70-летию М.Жолдасбекова] // Знамя труда. – 2007. – 31 мая. – С. 1.

375. **Айзахметов А.Человек – личность, человек – глыба, человек – эпоха:** [К 70 летию Мырзатая Жолдасбекова] // Знамя труда. – 2007. – 29 мая. – С. 2.

376. **Бисенкулов М. До самой сути:** [К 70-летию Мырзатая Жолдасбекова] // Огни Алатау. – 2007. – 7 июня. – С. 3.

377. **Далекенова М. Путь к признанию:** [Ученый–турколог М.Жолдасбеков в Талдыкоргане] // Огни Алатау. – 2007. – 12 июня. – С. 1-2.

378. **Досымбаева А. Служить Отчизне** // Мың жылдық жолаушы

М.Жоласбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – С. 289-293; // Жүргіне қаламын сұйген. Көрнекті қогамжәне мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ; – Астана: Құлтегін, 2007. – С. 218-223.

379. **Тусупбекова Л. Альфа и омега Мырзатая Жолдасбекова** // Казахстанская правда. – 2007. – 26 мая. – С. 6.

380. **Ученый – почетный гражданин** // Ел мәдениеті. – 2007. – 30 апреля. – С. 4.

381. **Шаймердинова Н. Эксплуатация элитарной языковой личности М.Жолдасбекова в переводах древнетюркских текстов:** вербально-когнитивный аспект // Мын жылдық жолаушы М. Жоласбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – 2012. – Т. 7. – 294-303 б. // Жүргіне қаламын сұйген. Көрнекті қогамжәне мемлекет қайраткери Мырзатай Жолдасбеков жайлы ой-толғамдар. Жинақ; – Астана: Құлтегін, 2007. – 223-235 б.

382. **Шалахметов Г. Альфа и омега Мырзатая Жолдасбекова [К 70-летию Мырзатая Жолдасбекова]** // Казахстанская правда. – 2007. – 26 мая. – С. 6.

2008

383. **Бабажанулы Б. Мырзатай Жолдасбеков:** «В вашей области царит согласие»: [ТОО «Шамшырак-Актобе» посетил известный ученый, директор Президентского центра культуры М.Жолдасбеков] // Актюбинский вестник. – 2008. – 11 сентября. – С. 12.

2010

384. **Жолдасбеков Мырзатай** // Литература Казахстана. Энциклопедический справочник. – Алматы: Аруна Ltd, 2010. – С. 194.

385. **Шаймердинова Н. Президент и история суверенитета** // Казахстанская правда. – 2010. – 20 мая. – С. 3.

2011

386. **«Нет более великого счастья, чем служение своему народу»:** [Творческий вечер профессора, писателя и ученого М.Жодасбекова] // Актюбинский вестник. – 2011. – 29 сентября. – С. 23.

2012

387. **Балахметов К. О Жолдасбекове М.Ж.** // Мың жылдық жолаушы М.Жоласбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – С. 7-31.

388. **Балахметов К. Слово о Мырзатае Жолдасбекове:** [К 75-летию Мырзатая Жолдасбекова] // Казахстанская правда. – 2012. – 26 мая. – С. 13.

389. **Бекенова М. Встреча с ученым:** [В Институте истории государства состоялась встреча с известным государственным и общественным деятелем, видным ученым, пропагандистом Государственной программы «Культурное наследие», доктором филологических наук М.Жолдасбековым.] // Казахстанская правда. – 2012. – 22 февраля. – С. 4.

390. **Бисенкулов М. «Учитель, перед именем твоим...»** // Огни Алатау. – 2012. – 26 мая.

391. **Нокрабекова З. Миссия – служение народу:** [К 75-летию видного ученого и общественного деятеля Мырзатая Жолдасбекова] // Вечерняя Астана. – 2012. – 26 мая. – С. 7.

392. **Рахметова Г. Нам есть что наследовать** // Казахстанская правда. – 1997. – 27 мая., Мың жылдық жолаушы М.Жоласбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – С. 321-326.

393. **Султанбеков М. Открытие ранней литературы казахов** // Вопросы литературы. – 1968. – № 6. – С. 224-225., Мың жылдық жолаушы М.Жоласбеков жайлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлең-жырлар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 7. – С. 79-81.

394. Турсупбекова Л. Альфа и омега Мырзатая Жолдасбекова // Мың жылдық жолаушы М.Жоласбеков айлы ой-толғамдар. Мақалалар. Өлеңжырлар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – С. 390-394.

395. Шериязданова К. Бесценный дар мецената: [О Мырзатае Жолдасбекове и его личной библиотеке] // Казахстанская правда. – 2012. – 11 января. – С. 3.

396. Шимырбаева Г. Мелодии души: [В Национальной библиотеке РК состоялась презентация 7-томного собрания сочинений М.Жолдасбекова] // Казахстанская правда. – 2012. – 13 октября. – С. 2.

2014

397. Валуйская Н. Вуз новой формации [КазНУ им. Аль-Фараби] // Казахстанская правда. – 2014. – 3 июня. – С. 9

2015

398. Кемелбаева А. Благодетель // Астана. – 2015. – № 6. – С. 81-85.

399. Нокарбекова З. Коллекцию книг – в дар библиотеке [Академик, доктор филологических наук, общественный и государственный деятель РК Мырзатай Жолдасбеков передал в дар НАБ личную библиотеку] // Казахстанская правда. – 2015. – 23 января. – С. 9.

2017

400. Дамирчилу М. Созидатель дружественных отношений // Еуразия университеті. – 2017. – 15-16 мамыр. – 7 б.

401. Кулакпаева Д. Мырзатаю Жолдасбекову – 80 // Вечерняя Астана. – 2017. – № 62. – С. 5.

402. Награда ученому и писателю [Н.Назарбаев встретился с государственным и общественным деятелем, видным ученым М.Жолдасбековым, отметив заслуги перед страной, наградил орденом «Барыс» I степени сообщение пресс-служба Президента] // Казахстанская правда. – 2017. – 31 мая. – С. 1.

МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ, ТӨТЕНШЕ ЖӘНЕ ӘКІЛЕТТІ
ЕЛШІ, ТҮРКІТАНУШЫ, ФИЛОЛОГИЯ ФЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ,
ПРОФЕССОР МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫҢ ЕҢБЕКТЕРІНІҢ
ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ

КІТАПТАР, МОНОГРАФИЯЛАР

403. **Көне түркі ескерткіштер: және олардың қазақ әдебиетіне қатысы** [Кандидаттық диссертация. Автореферат]. – Алматы: Қазақтың С.М. Киров атындағы мемлекеттік университеті, 1968. – 28 б.
404. **Асыл арналар**: Зерттеулер, мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1986. – 328 б.: портр.
405. **Құлтегін. Йоллығтегін**: Көне түркі жазба ескерткіші / Көне түркі тілінен аударған және алғысөзін жазған М.Жолдасбеков. – Алматы: Жалын, 1986. – 80 б.
406. **Асыл арналар**. Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 352 б. портр.
407. **Бауыржан туралы сөз**. – Алматы: Жазушы, 1992. – 85 б.
408. **Жұз жыл жырлаған жүрек**: Зерттеулер. – Алматы: Жазушы, 1992. – 314, [3] б.
409. **Тоқсан толғай: Деректі ғұмырнамалық эссе**. / М.Жолдасбеков, Н.Төрекұлов. – Алматы: Өнер, 1992. – 232 б.
410. **Асыл сөздің атасы**: Зерттеулер. – Алматы: Білім, 1996. – 304 б.
411. **Ұлы жыршы туралы ұлагат**: Ж.Жабаев туралы естелік. – Алматы: Ана тілі, 1996. – 80 б.
412. **Ел тағдыры – ер тағдыры** / құраст. Р.М. Сыздық. – Алматы: Санат, 1997. – 688 б.

413. **Елтүтқа. Ел тарихының әйгілі тұлғалары:** / М.Жолдасбеков, Қ.Салғараұлы, А.Сейдімбек. – Астана: KUL TEGIH, 2001. – 352 б.
414. **Орхон ескерткіштері:** Ғылыми зерттеу. – Астана: Фолиант, 2001. – 176 б.
415. **Құлтегін, Тонықөк** / Көне түркі тілінен алынған М.Жолдасбеков нұсқасы (үлкен жазу). – Астана: 2001. – 91 б.
416. **Лебіздер. Қоғамдық саяси басылым.** – Астана: Құлтегін, 2002. – 328 б.
417. **Тастар сөйлейді.** – Астана: Фолиант, 2002. – 194 б.
418. **Шың мен шыңырау: Мақалалар, сырласулар, лебіздер.** – Астана: Құлтегін, 2002. – 328 б.
419. **Қазақстандағы жинақ ісінің тарихы:** Қазақстан Халық Банкі. 1923 – 2003. 80 жыл / М.Жолдасбеков, С.Степанов. Орысшадан аударған Қ.Исина. – Алматы: Комплекс, 2003. – 115 бет: сур.
420. **Келешектің алтын кілті.** – Алматы: Қазақстан, 2003. – 24 б.
421. **Ел сенімін ақтаған Нұрсұлтан Назарбаевты қолдаймыз** / М.Жолдасбеков, Қ.Салғараұлы, А.Сейдімбек. – Астана: Астана полиграфия АҚ, 2005. – 20 б.
422. **Орхон ескерткішінің толық атласы.** / М.Жолдасбеков, Қ.Сартқожаұлы. – Астана: Құлтегін, 2005. – 359 б.: сурет.
423. **Құндерімнің қуәсі: Құнделіктер.** – Астана: Құлтегін, 2007. – 352 б.
424. **Сөзді ұғатын кез келді:** Мақалалар. Сұхбаттар. Ой-толғамдар. – Астана: Құлтегін, 2007. – 352 б.
425. **Тәуелсіз Қазақстан және Елбасы (Жана заманның жана тарихы).** –

Астана: Күлтегін, 2008. – 36 б.

426. **Асылдарым. Ойлар, тебіреністер.** – Алматы: RS, Халықаралық Абай клубы, 2011. – 340 б.

427. **Асыл арналар:** Жеті томдық шығармалар жинағы: Зерттеулер. Мақалалар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 1-344 б.

428. **Тәуелсіздік тағылымы:** Жеті томдық шығармалар жинағы: Тарихи сөздер. Мақалалар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 2. – 392 б.

429. **Kicілік кітабы:** Жеті томдық шығармалар жинағы: Мақалалар. Ойтолғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 544 б.

430. **Асылдарым:** Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 360 б.

431. **Қундерімнің қуәсі.** – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 5. 1-ші кітап: күнделіктер. – 461, [3] б.: портр.

432. **Қундерімнің қуәсі.** – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 5. 2-ші кітап: күнделіктер. – 437, [3] б.: портр.

433. **Шіркін, дәурен:** Әндер. Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – 219, [5]б., 4 б.сур., портр.

434. **Мың жылдық жолаушы:** Мырзатай Жолдасбеков жайлы ойтолғамдар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 7. – 535, [1] б.

435. **Күнделік сөйлейді.** – Астана: Күлтегін, 2012. – 328 б.

436. **Тәуелсіздік тағылымы:** Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 480 б.

437. **Дүние шіркін... Партитуралар жинағы.** – Астана: Фолиант, 2017. – 288 б.

438. **Күндерімнің қуәсі. Күнделіктер.** – Астана: Фолиант, 2017. – 320 б.
439. **Кісілік кітабы: мақалалар, ой-толғамдар.** – Астана: Фолиант, 2017. – 400 б.
440. **Көне түрік жазба ескерткіштері.** – Астана: Ғылым, 2017. – 288 б.
441. Еліне сөзі ем болған: Мақалалар жинағы. – Астана: Ғылым, 2017. – 320 б.

МАҚАЛАЛАРЫ, СҰХБАТТАРЫ

1960

442. **Диалог – драма өзегі** [Ш.Хұсайыновтың соңғы пьесаларының тілі жайында] // Қазақ әдебиеті. – 1960. – 30 сентябрь.

1962

443. **Жыр туралы сыр** [Уфа қаласында «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» эпосына арнал шақырылған сессиядан] // Социалистік Қазақстан. – 1962. – 3 ноябрь.

444. **Сан бақта сайраған бұлбұл жыр** [«Қозы Көрпеш – Баян сұлу» эпосы әр халықтың тілдерінде жырланады] // Қазақ әдебиеті. – 1962. – 12 октябрь. – 2 б.

1963

445. **Балапан ұядан ұшады** // Қазақ әдебиеті. – 1963. – 20 декабрь.

1964

446. **Көне түркі әдеби ескерткіштері – түркі халықтарының жалпы табысы Орхон ескерткіштері және қазақ эпосы** // Қазақ әдебиеті. – 1964. – 10 апрель.

447. **Ғалым, ұстаз** [Профессор Б.Кенжебаев – 60 жас] / М.Жолдасбеков, У.Тұрманжанов // Жетісу. – 1964. – 1 ноябрь

1965

448. **Ақын ата үйінде** [Ақын К. Әзірбаев туралы] // Қазақ әдебиеті. – 1965. – 24 декабрь.

449. **Жүректілер** // Жұлдыз. – 1965. – № 9. – 151-155 б.

1967

450. **Әдебиетіміздің ерте дәуірі** // Лениншіл жас. – 1967. – 14 ноябрь.

451. **Қазақ әдебиетінің ерте дәуірі жайында** // Қазақ тілі және әдебиет мәселелері. – Алматы, 1967. – Шығ. 4. – 41-59 б.

452. **Қазақ әдебиетінің тұп-тамыры жайында** // Жұлдыз. – 1967. – № 8. – 132-138 б.

453. **Маңызды монография: Т. Нұртазиннің «Б. Майлин творчествосы» деген кітабы** // Қазақ әдебиеті. – 1967. – 8 сентябрь.

454. **Тоныкөк** // Ертедегі қазақ әдебиеті: хрестоматия. – Алматы, 1967. – 46-57 б.

1968

455. **Орхон жазуларының әдеби ерекшеліктері** // Білім және еңбек. – 1968. – № 12. – 10-12 б.

456. **Орхон ескерткіштерін аудару мәселесі** // Қазақ әдебиеті. – 1968. – 12 октябрь. – № 48. – 4 б.

1969

457. **Орхон ескерткіштері және қазақ эпосы** // Жұлдыз. – 1969. – № 2. – 146-149 б.

1970

458. **Сын қайдасың сен?** [Әдеби сын жайлы] // Лениншіл жас. – 1970. – 27 март.

1971

459. Ежелгі ақын – жыраулар жайында // Білім және еңбек. – 1971. – № 7. – 29-31 б.

460. Кемелді жырлар белесінде [М. Қаратастың 60 жасқа толуына] // Мәдениет және тұрмыс. – 1971. – №1. – 16 б.

461. Тақырып жәнежауапкершілік [Көсемге арналған өлең поэмалардың көркемдік дәрежесі жайлы] // Қазақ әдебиеті. – 1971. – 26 февраль.

462. Шоқанды ойландырған әдебиет [Ш. Уәлихановтың қазақ халқының ежелгі аңыздарына көзкарасы жайында] // Еңбек туы. – 1971. – 30, 31 декабрь.

1972

463. Академик Марғұлан [Ғалымның тындырған істері, жана ізденістері жайында мағлұмат] // Лениншіл жас. – 1972. – 11 март., Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зерттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 324-332 б.

464. Ақын ауылында [Ақын К. Әзірбаев туралы] // Еңбек туы. – 1972. – 29 ноябрь.

465. Жұз жыл жырлаған жүрек [Жамбылдың тұғанына 125 жыл] // Жалын. – 1972. – № 2. – 111-124 б., Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зерттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 198-222 б.

466. Жыр алыбының жансерігі [Жамбыл және Кенен туралы] // Лениншіл жас. – 1972. – 5 май – 3 б., 6 май. – 3-4 б.

467. Қордай асулары [К. Әзірбаев туралы] // Социалистік Қазақстан. – 1972. – 31 октябрь.

1973

468. Жамбыл және жалғасқан дәстүр // Қазақ әдебиеті. – 1973. – 13 апрель. – 3 б.

1974

469. **Алатаудың ақынығы** [К.Әзірбаев 90 жаста] // Жұлдыз. – 1974. – № 5. – 184-197 б.

470. **Өнер шыңында** // К. Әзірбаев Алатау шыңы. – Алматы, 1974. – 5-14 б.

471. **Тоқсан жастағы тарлан** [К. Әзірбаев 90 жаста] // Балдырған. – 1974. – № 5. – 12-13 б.

472. **Ұлы ұстаз** [Мұхтар Әуезовтің өмірі мен творчествосы] // Октябрь туы. – 1977. – 23 сентябрь.

1984

473. **Дүлдүл дарын** [К.Әзірбаевтың өмірі мен шығармашылығы] // Қазақстан өнері: Жылнама – 1983/ Құраст. Ж.Дәуренбеков. – Алматы, 1984. – 14-20 б.

474. **Екі Қенен тумайды** [К.Әзірбаев мұраларын зерттеуші, әдебиетші ғалыммен әңгіме] / Әңг. Қ. Керейқұлов // Лениншіл жас. – 1984. – 26 июнь.

1985

475. **Орыс тілі маманың даярлау хақында** [Проблема. Пікір. Ұсыныс] // Социалистік Қазақстан. – 1985. – 15 март.

1986

476. **Алатаудың ақынығы** [К.Әзірбаевтың 90 жылдығына] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: 1986. – 215-243 б.

477. **Алғысөз** // Құлтегін. Көне түркі жазба ескерткіші. – Алматы, 1986. – 80 б.

478. **Жамбыл және оның ақындық ортасы**. Жамбылдың ұстаздары. Майкет Сарыбайдың асында. Жамбылмен тұстас өкшелес ақындар. Жүз жыл жырлаған жүрек. Алатаудың ақынығы // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы. – 1986. – 140-150 б.

479. **Жамбылдың ұстаздары**: Қабан жырау, Сүйінбай // Жолдасбеков М. Асыл арналар Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы. – 1986. – 152-160 б.

480. **Жұз жыл жырлаған жүрек** [Жамбылдың ақындық шеберлігі] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Зерттеулер, мақалалар. – Алматы. – 1986. – 190-214 б.

481. **Өлеңнің ұлы сүре даңғылы** [Ж. Жабаевтың туғанына 140 жыл] // Лениншіл жас. – 1986. – 11 март.

1989

482. **Ақындық орта** // Дастан ата: Жамбыл Жабаев туралы естеліктер. – Алматы, 1989. – 362-371 б.

1990

483. **Ақынды ақтық сапарға аттандырыды** [Қалижан Бекхожин туралы] // Қазақ әдебиеті. – 1990. – 12 қазан. – 15 б.

484. **Алатрудың ақыны** [К.Әзірбаевтың 90 жылдығына] // Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 214-243 б.

485. **Аты аңызға айналған** [К.Әзірбаевтың Жетісу жерінің сөз жүйріктері, жыр жампоздары туралы айтқан әңгіме-аманаты жайында] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 243-264 б.

486. **Ауыз әдебиетінің ойшыл ғалымы** [М.Әуезовтің зерттеу еңбектері туралы] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1986. – 302-316 б., 1990.– 301-315 б.

487. **Бейімбет Майлиниң драматургиясы** // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 325-337 б.

488. **Жан дүниемізді жаңартамыз** // Лениншіл жас. – 1990. – 22 март. – 1 б.

489. **Жамбылмен тұстас, өкшелес ақындар Қуандық пен Сарбастың**

айтысы. [Сауытбек (1868–1931), Орақбай (1841-1917): Өмірі мен творчестволарынан] // Жолдасбеков М. Асыл арналар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 171-190 б.

490. Жыр сапары [Шу мен Талас өнірінде өмір сурген ақындар жайлар деректер, аныз әңгіме, жыр нұсқалары] // Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 264-281 б.

491. Қазақ әдебиетінің бейтерегі [Плияс мұрасы туралы] // Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 282-286 б.

492. Қазақ әдебиетінің түп-төркіні жайында [VII–XIV ғғ. қамтыған «Ежелгі әдебиет» тарихы туралы] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы, 1990. – 4-16 б., Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зерттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 9-19 б.

493. Қорқыт (VIII ғ.) [Қорқыт жайындағы аңыздар және Қорқыт жырлары] // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы, 1990. – 110-126 б., Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зерттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 114-119 б.

494. Майкөт Сарыбайдың асында [XIX ғ. айтыс ақыны, жырау М.Сандыбайұлы] // Асыл арналар. – Алматы: Жазушы, 1990. – 159-170 б.

495. Намысың келе ме, келмей ме? Ағайынға арнау сөз // Социалистік Қазақстан. – 1990. – 3 қазан. – 3 б., Кісілік кітабы. 3 том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 5-11 б.

496. Өғыз-нама (IX ғ.) // Жолдасбеков М. Асыл арналар: Әдеби мақалалар. – Алматы, 1990. – 126-138 б.

497. Тіл тұғыры // Социалистік Қазақстан. – 1990. – 1 шілде. – 1, 4 б.

1991

498. Абылайдың асы [Тұғанына 280 жыл толуына орай] // Қазақ

әдебиеті. – 1991. – 2 тамыз. – 2 б.

499. Аруақ азбайды: [А.Байтұрсынов пен М.Дулатовтың Торғай облысында күндерінің ашылуында сөйлеген сөзі] // Қазақ әдебиеті. – 1991. – 21 маусым. – 2-3 б.

500. Ахметті ардақтан, Міржақыпты үлгі етсек [Торғай облысында өтетін А.Байтұрсынов пен М.Дулатовтың күндері туралы Қазақ ССР мемлекеттік кеңесшісінің сұхбаты / Әңг. Ж.Қорғасбеков] // Қазақ әдебиеті. – 1991. – 3 мамыр. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 303-308 б.

501. Қайта жаңғырған жол / әңг. Ш.Орынбай // Жібек жолы. – 1991. – № 4 – 5-4 б.

502. Тарихтың алтын дінгегі [Абылай ханның туғанына 280 жыл толуына арналған салтанатты жиынды ашарда сөйлеген сөз] // Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 32-35 б.

503. Тері бір туысқанмен табысу // Социалистік Қазақстан. – 1991. – 9 мамыр., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 309-316 б.

1992

504. Арман шындыққа айналды // Халық кеңесі. – 1992. – 29 қыркүйек, Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 322-327 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 159-163 б.

505. Қайта оралған атаулар // Егемен Қазақстан. – 1992. – 8 шілде. – 1-2 б.

506. Қол бастаған көсем, сөз бастаған шешен: [Қайсаарлықтың ата бәйтерегі – Ырзабай Б] // Егемен Қазақстан. – 1992. – 16 қазан.

507. Сұнғыла суреткөр [F.Мұсіреповтің 90 жылдық тойының ашылуында сөйлеген сөзі] // Қазақ әдебиеті. – 1992. – 21 тамыз.

508. Ұлыстың ұлы күні // Халық кеңесі. – 1992. – 30 қыркүйек.

509. Ұлттымыздың ұлы тойы // Спорт. 1992. – 3 қазан – 1 б.

1993

510. Жазушы Ш.Мұртазаны 60 жасқа толуына байланысты құттықтауы // Шераға: Қазақстан Халық жазушысы, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Ш.Мұртазаның 60 жасқа толған мерейтойы / Ред. Ә.Пірманов. – Алматы, 1993. – 8-11 б.

511. Қабан жырау: (1733-1824 жылдары өмір сүрген) // Егемен Қазақстан. – 1993. – 24 наурыз.

512. Қазақ мәдениеті қайда беттемек [Сұхб. С.Елубай] // Парасат. – 1993. – № 5., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 328-334 б.

513. Шындық атты тұлпарым шаршағанша [Сұхб. С.Жұмабекұлы] // Егемен Қазақстан. – 1993. – 6 қараша., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 335-344 б.

1995

514. Жас Жамбыл [Ш.Айманов атындағы «Қазақфильм» киностудиясында түсіріліп жатқан көркем фильмнің сценарийінен үзінді] // Егемен Қазақстан. – 1995. – 23 қараша.

515. Қазақтар қаңбак емес көше берер... Иран және ирандық қандастарымыз хақында // Егемен Қазақстан. – 1995. – 13 қаңтар. – 3 б.

516. Мұстафа Шоқай жайында [Өмірін шет елде өткізген қоғам қайраткері туралы] // Егемен Қазақстан. – 1995. – 13 сәуір., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 107-114 б.

517. Тегі бір түсқанмен табысу // Социалистік Қазақстан. – 1995. – 9 мамыр. – 3 б.

1996

518. Аңыздар арасында [Жамбыл туралы кинохикаят] // Жұлдыз. – 1996. – №2. – 3-35 б.

519. Көне дүниеден тамыр тартқан көкжиек [Қазақстанның Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісімен ұлы ойшыл Әбунасыр әл-Фарабидің 13 ғылыми трактатының түпнұсқалық көшірмесі туралы сұхбат / Әнг. М.Төлепберген] // Егемен Қазақстан. – 1996. – 27 наурыз., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы : мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 339-346 б.

520. Сағынамын күн сайын... [Қазақстан Респ. Иран Ислам Респ. Төтенше және Өкілетті Елшісінің сұхбаты / Әнг. Б. Мұқай] // Парасат. – 1996. – №8. – 2-4 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 319-331 б.

1997

521. «Байлық, дәulet – мұрат емес...» [Әдебиетші ғалымның өзінің қызымет жолдары жайлы сұхбаты / Әнг. Р.Ескендірова] // Заман Қазақстан. – 1997. – 7 ақпан. – № 6. – 5 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 331-339 б.

522. Дипломатиялық Академия: Алғашқы қабылдауға өзір: Алматы қ. Дипломатиялық Академияның ректорымен аталмыш оқу орны туралы сұхбат / Әнг. газет тілшісі // Егемен Қазақстан. – 1997. – 3 сәуір., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 345-355 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 170-177 б.

523. «Еншісі бөлінбеген бір ұлыңмын» [Қазақстан Респ. Сыртқы істер министрлігі Дипломатиялық Академия ректорының сұхбаты] // Жалын. –

1997. – № 9/10. – 4-9 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 163-169 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 346-352 б.

524. «**Қазақтың өзінен өзге досы жок**» [Елші күнделігіндегі ұлт, тіл, тәуелсіздік туралы ойлар] // Ана тілі. – 1997. – 18 қыркүйек. – № 38. – 5 б.

525. **Қазағым:** Өлең // Ұлан. – 1997. – 11 қараша. – № 45. – 4 б.

526. **Толғанысқа толы ғұмыр** [Белгілі сазгер Д.Ботпаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 1997. – 16 тамыз.

1998

527. **Ғалымдардың ғалымы Әлкей Марғұлан** [Археолог ғалым Ә. Марғұлан туралы] // Заман – Қазақстан. – 1998. – 17 сәуір. – № 17. – 14-15 б.

528. **Күнің барда құліп жүр:** [Қазақстан Респ. Президенті Н.Назарбаевтың қызыметі туралы] // Егемен Қазақстан. – 1998. – 24 желтоқсан., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 12-17 б.

529. **Қош, асыл аға!** [Өзбекәлі Жәнібеков жайлы] // Егемен Қазақстан. – 1998. – 24 ақпан., Кісілік кітаб: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 301-302 б.

530. **Ресей БАҚ-тары біздін мұддемізді қөзdemейді:** [Қазақстан Респ. Сыртқы істер министрлігі Дипломатиялық Акад. ректорымен Қазақстан баспасөзі туралы сұхбат / Әңг. К.Нақып] // Заман Қазақстан. – 1998. – 28 тамыз. – № 36. – 5 б.

531. **Халықаралық дипломатиялық қатынас – Қазақстанның келешегі:** [Қазақстан Респ. Сыртқы істер министрлігі Дипломатиялық академия ректорымен сұхбат / Әңг. А.Асылбек] // Заң газеті. – 1998. – 5 тамыз. – № 34. – 2 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар,

сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 355-365 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 177-184 б.

1999

532. **Дипломаттарды экономикалық дайындау бүгінгі талаптар дәрежесінде** // Дипломатия жаршысы. – 1999. – № 2. – 56 б.

533. **Қалың қазақтың Өзбекөлісі:** [Мем. қайраткері, этнограф Өзбекөлі Жәнібеков туралы және оның «Әзірет Сұлтан» корығы жөнінде, Түркістан қ. жөнінде, Абылай ханның туған жері жөнінде жазған хаттары жайлы] // Егемен Қазақстан. – 1999. – 19 ақпан., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 17-28 б.

534. **Нұргиса Тілендиевке тағзыым** [Қазақстанның Халық қаһарманы, композитор Н.Тілендиев туралы] // Қазақ әдебиеті. – 1999. – 26 қараша. – 9 б.

2000

535. **Алғы лекпен теңескен, айдарынан жел ескен** / Әңг. Қ. Тоқсанбай // Егемен Қазақстан. – 2000 – 8 қараша. – 8 б.

536. **Елінің нұры, Сұлтаны** // Егемен Қазақстан. – 2000. – 6 шілде, Астана ақшамы. – 2000. – 6 шілде., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 82 – 97 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 49-60 б.

537. **Елордаға ең керегі – білім** / сұхб. Ж. Саухат // Астана ақшамы. – 2000. – 23 желтоқсан., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 185-200 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 353-369 б.

538. **Жетісу жампоздары:** [Жетісу ән-күйлерін зерттеу жайында] // Зан газеті. – 2000. – 5 сәуір.

539. **Өмірдің мәні мен сәні сабактастықта** [Атырау қаласында Бейбарыс сұлтан мен Құрманғазы Сағыrbайұлына ескерткіштер қойылуына орай

олардың рухына тағзым] // Егемен Қазақстан. – 2000. – 5 шілде., Шын мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 43-48 б., Кісілік кітабы. 3 том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 27 – 33 б.

540. Сөнбейтін шырақ, қанбайтын бұлақ. // Егемен Қазақстан. – 2000. – 17 наурыз., Шипагерлік баян. – 2005. – № 1. – 3 б., Шын мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 28-42 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 31-46 б., XX ғасыр: Қазақ мәдениеті, тілі мен өнері. Фылыми-теориялық конференция материалдары. – Алматы, 2000. – 3-6 б.

541. «Ұлтшыл» дегенге шамданбадым, қайта мактаныш биледі [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия университетінің ректорымен сұхбат] / Әңг. Р. Төленқызы] // Ана тілі. – 2000. – 5 қазан. – № 24. – 4-5 б.

2001

542. Аты аңызға айналған: Екі Кенен тумайды [Кенен Әзірбаев туралы естеліктер] / құраст. Т. Кененқызы: – Алматы: Шартарап, 2001. – 82-102 б.

543. Астана – Бас қала [Қазақстан Республикасының астанасы туралы] // Егемен Қазақстан. – 2001. – 14 желтоқсан. – 11 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 97 – 104 б., Шын мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 97-102 б.

544. Ежелгі бабалар және біз [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры М.Жолдасбековпен сұхбат] / сұхб. С.Хасан // Жүлдыш. – 2001. – № 7. – 133-138 б.

545. Жұмыла көтерген жұқ женіл [Мемлекеттік қызмет жөніндегі агенттіктің жұмыстары жайында] // Егемен Қазақстан. – 2001. – 18 қыркүйек – № 208. – 2 б.

546. Исі түрк баласының рухы асқақтаған күн [«Ежелгі түрік өркениеті:

жазба ескерткіштер» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-теориялық конференцияда сөйлеген сөз. Астана, 18.05.2001 ж.] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 37-39 б.

547. **Күлтегін ескерткішінен [Жырлардан]** / Күлтегін, Орхон жырларын байырғы түрік тілінен жаңашаланған М.Жолдасбеков // Арқа ажары, 2001. – 17 мамыр.

548. **Күлтегін VIII ғ.** / Орхон жырларын бұрынғы түркі тілінен жаңашалаған М.Жолдасбеков // Жас Алаш. – 2001. – 2 маусым.

549. **Күлтегін. Тонықөк:** Ежелгі рун жазбалары. / Әдеби нұсқасын жасаған Қадыр Мырза Әлі – Алматы: Өлкө, 2001. – 110-142 б.

550. **Қаны таза халықтың жаны таза** [Отанымыздың он жыл ішіндегі жаңаруы мен рухани жаңғыруында ерекше орын алатын білім ордасы – Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті жайлы сыр-сұхбат] / әңг. Мәмет С. // Егемен Қазақстан. – 2001. – 5 шілде. – № 139. – 2 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 207-220 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 375-388 б.

551. **Орхон ескерткіштерін зерттеудің кейбір мәселелері** // Байырғы түркі өркениеті: жазба ескерткіштер: (Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 10 жылдығына арналған ғылыми-теориялық конференция материалдары, Астана қаласы, 2001 жылғы 18-19 мамыр). – Алматы, 2001. – 62-67 б.

552. **Орхон ескерткіштерін зерттеудің кейбір мәселелері** // Көкейкесті әдебиеттану = Актуальное литературоведение. 1 кітап. – Астана, 2001.

553. **Бодаубай Б. «Танғаламын өмірдің ғажабына»:** [Мемлекет және қоғам қайраткері, ғалым М.Жолдасбеков туралы ғұмырнамалық роман жазған Болат Бодаубаймен сыр-сұхбат. Әңг. Н.Домбай] // Түркістан. – 2017. – 4, 11 мамыр. – 3 б.

554. Рұхтың оралуы / VIII ғ. Ұлы түрік қағаны Құлтегіннің көктасқа жазып қалдырған тарихи аманатын тасқа көшіріп, тәуелсіз Қазақстан жеріне Еуразия Ұлттық университетіне орнатылды // Астана. – 2001. – № 1.

555. Тарих және тәуелсіздік // Егемен Қазақстан. – 2001. – 30 қараша, Арқа ажары. – 2001. – 4 желтақсан. – 2 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 75-97 б.

556. Тәуелсіздік тұғыры немесе алтын түйін // Регион. – 2001. – 10 желтоқсан. – 3 б.

557. Халқының қадірмендісі, сахна сөзінің сардары еді... [Жазушы Қалтай Мұхамеджановтың қазасына байланысты] // Егемен Қазақстан. – 2001. – 11 мамыр. – 4 б.

558. Шабденнің асы [Қазақтың ас беру дәстүрі] // Егемен Қазақстан. – 2001. – 22 наурыз. – 7 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Құлтегін, 2002. – 12-17 б.

2002

559. Ақылдың кені // Елу жыл ел ағасы Д.А. Қонаев туралы естеліктер / Құраст. С.Әбдірайымұлы. – Алматы, 2002. – 60-75 б.

560. Әдебиеттің аскар белі // Көкейкесті әдебиеттану. – Астана. – 2002. – 2 кітап. – 3-4 б.

561. Білім жолында да бірігеміз: Қазақстан – Ресей білім-ғылым байланыстарын күшейту туралы келісімдер // Егемен Қазақстан. – 2002. – 29 желтоқсан. – 3 б.

562. Бақұл бол, асыл азамат, ардақты әріптес! [Көрнекті әдебиеттанушы-ғалым, академик З.Ахметовтің қазасына байланысты] // Егемен Қазақстан. – 2002. – 20 желтоқсан. – 6 б.

563. Болашақ бүгіннен басталады // Шың мен Шынырау: Мақалалар.

Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 201-207 б.

564. Ертенгі ел тұтқасы – бүгінгі ұрпак [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры М.Жолдасбековпен әңгіме] / Сұх. С.Мәмет // Егемен Қазақстан. – 2002. – 21 мамыр.

565. Еуразиялық идеясы іс үстінде [Елбасы Н.Назарбаевтың «Қоғамды трансформациялаудың стратегиясы мен Еуразия өркениетінің қайта өрлеуі» атты кітабы жайында] // Егемен Қазақстан. – 2002. – 19 қараша. – 2 б.

566. Жетісудың ән-күйлері // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 140-144 б.

567. Келешектің алтын кілті [Автордың оқу-білімнің мән-маңызы туралы толғанысы] // Егемен Қазақстан. – 2002. – 30 қантар. – №19 – 22. – 2 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 102-116 б., Кісілік кітабы. З том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 33-48 б.

568. Қазақ эпосының шоқтығы // «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» жыры – әлемдік фольклордың асыл ескерткіші. – Семей, 2002. – 11-27 б.; Егемен Қазақстан. – 2002. – 21 маусым.

569. Қазақ эпосының шоқтығы [«Қозы Көрпеш – Баян Сұлу» жыры туралы] // Егемен Қазақстан. – 2002. – 21 маусым. – 4 б., Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 117-130 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: макалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 166-178 б.

570. Орхон ескерткіштері // Шың мен Шынырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: Күлтегін, 2002. – 144-148 б.

571. Өмір тұғыры. Білім: [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің ректоры, филология ғылымдарының докторы, профессормен сұхбат] // Астана ақшамы. – 2002. – 21 мамыр. – № 66. – 3 б.

572. Рухани асыл қазына // Ұлбике. – Алматы, 2002. – 76-79 б.

2003

573. Айтысты аласартып алмайық // Егемен Қазақстан. – 2003. – 21 ақпан., Кісілік кітабы. З том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 48-60 б.

574. Елдің нұры, Сұлтаны // Бәйтерек. Президент Н.Назарбаев туралы замандастар толғанысы. – Астана: Құлтегін, 2003. – 5-8, 91-98 б.

575. Жастары айбынды, білімі айдынды – Еуразия университеті Елбасы назар тіккен оқу орны: [Оқу орнының бүгінгі тыныс-тіршілігі туралы] / Әнг. Қ.Тоқсанбай // Егемен Қазақстан. – 2003. – 2 тамыз. – № 197. – 2 б.

576. Жоғары білімді көшбасшы: Еуразия Ұлттық университетінің жетістіктері мен болашағы // Азия Транзит. – 2003. – № 4. – 3-6 б.

577. Комсомолдар неге байбалам салды? // Қазақ әдебиеті. – 2003. – 14-20 наурыз. – 2 б.

578. «Көктен іздегенім жерден табылды!...» / Әнг. К.Әмір-Бек // Қазақ әдебиеті. – 2003. – 28 ақпан. – № 9. – 4-5 б.

579. Мәдени мұраларды сақтау – құн тәртібіндегі мәнгі түспейтін мәселе: Л.Н. Гумилев атын. Еуразия Ұлттық университетінің ректоры, филология ғылымдарының докторымен сұхбат / Әнг. Қ.Ахметов // Қазақ әдебиеті. – 2003. – 5 желтоқсан. – № 49. – 4 б.

580. Орхон ескерткіштері: Ғылыми зерттеулер // Қазақстан музейлері. – 2003. – № 1. – 10-14 б.

581. Орхон ескерткіштерінің жанрлық сипаты // Р.Нұргали Әдебиет теориясы. – Астана, 2003. – 220-222 б.

582. Рұх әволюциясы: Н.Назарбаевтың «Сындарлы он жыл» атты

туындысы хақында // Егемен Қазақстан. – 2003. – 18 ақпан., // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 104-115 б.

583. Рұхты тоғыстырған тексті жыр // Н.Айтұлы Бәйтерек. – Астана: 2003. – 3-4 б.

584. Сапалы білім тәуелсіздік тұғыры // Қазақстан мектебі. – 2003. – № 4. – 3-12 б.

585. Саясат және тұлға [Елбасы туралы] // Егемен Қазақстан. – 2003. – 24 қазан. – 1-2 б.

586. Сөзінің арасына қыл сыймасын [Айтыс өнері жайында] // Егемен Қазақстан. – 2003. – 21 ақпан. – 5 б. ;

587. Іргелі зерттеу [А. Сейдімбектің «Қазақтың күй өнері» монографиялық еңбегі жайлы] // Егемен Қазақстан. – 2003. – 7 қантар. – № 4. – 6 б.

2004

588. Абай – ислам бағыттарын синтездеуші ғұлама [Абайтану оқулары: 5-ші шығуы] // Қазақстандағы дәстүрлі діни танымдық үрдіс және оның сабактастыры: Ғылыми-практикалық конференция материалдары, Алматы 5 желтоқсан 2003 ж. – Алматы, 2004. – 80-88 б.

589. Айтысты аласартып алмайық [Айтыстың бағыт-бағдары туралы] // Егемен Қазақстан. – 2004. – 28 сәуір. – 112. – 10 б.

590. Албырт шак [Жамбыл мен Кенен өмірі мен шығармашылығы туралы] // Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 61-85 б.

591. Ғылым дамыған сайын Ислам ашылады [Бас мұфти Ә.Дербісалиевтің «Ислам және заман» кітабы туралы] // Дала мен қала. – 2004. – 30 шілде. – № 55. – 15 б.

592. Дұлдул еді, бұлбұл еді Кенекең: Ғажайып әнші Кенен Әзірбаев туралы // Егемен Қазақстан. – 2004. – 16 маусым. – 5 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 93-106 б.

593. Жыр-ғұмыр [Кенен Әзірбаевтың туғанына – 120 жыл] // Ақжол. – 2004. – 19 маусым. – 1-2 б.

594. Тәуелсіздіктің өз үні // Егемен Қазақстан. – 2004. – 19 қазан, Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, макалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 116-123 б.

2005

595. Ағамыз еді ардақты [Көрнекті мемлекет қайраткері Т.Қатаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 11 наурыз. – 10 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: макалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 194-197 б.

596. Айтысты аласартып алмайық // Етженді «Егемен Қазақстан», 2004. – Астана, 2005. – 32-44 б.

597. Алғы лекпен теңескен, айдарынан жел ескен [Айтыс өнеріне өлшеусіз еңбек сінірген адаммен айтыстың қазіргі кездегі кейбір өзекжарды тұстары туралы сұхбат] / Әңг. Қ.Тоқсанбай // Егемен Қазақстан. – 2005. – 8 қараша. – 8 б.

598. Алтын арқаудағы асыл мұра «Орхон ескерткіштерінің толық атласы» жарық көрді [Көрнекті қоғам қайраткері, ғалым, кітап авторларымен сұхбат / Жолдасбеков М., Сартқожаұлы Қ] / Әңг. С.Мәмет // Егемен Қазақстан. – 2005. – 28 мамыр. – 4 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: макалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 398-412 б.

599. Астана – алтын шанырак // Астана. Қазақтың шанырақ қаласы. – Астана: Фолиант, 2005. – 105-112 б.

- 600. Астананың өзі тәнірдің бұқасы секілді Қазақстанның экономикасын алға сүйреп келе жатыр** [Академик, түркітанушымен Түркология ғылымы туралы сұхбат] / Әңг. Е.Ертай // Айқын. – 2005. – 9 қараша. – №210 – 1, 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 373-385 б.
- 601. «Бозторғай» әнінің шығу тарихы** [Кенентану] / А. Омарханқызы // Атамекен Ай. – 2005. – № 11. – 27-28 б.
- 602. Біз бұрынғыдан да біріге тұсуіміз керек** [Қазақ халқының мемлекет мәртебесі мен ұлттық идеясы төнірегінде] // Астана хабары. – 2005. – 4 маусым. – № 73-74. – 2 б.
- 603. Дұлдул** // Егемен Қазақстан, 2004. – Астана, 2005. – 292-305 б.
- 604. Ел сенімін ақтаған Нұрсұлтан Назарбаевты қолдаймыз** / М.Жолдасбеков, А.Сейдімбек, Қ.Сартқожаұлы // Егемен Қазақстан. – 2005. – 12 қараша. – 2 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 52-55 б.
- 605. «Ешкім таласа алмайды...»** [«Құлтегін» баспасынан жуырда «Орхон ескерткішінің толық атласы» аталатын енбектері туралы сыр шертеді] // Парасат. – 2005. – №8. – 16-20 б.
- 606. Жаны жайсан жан еді** [КР Парламент Мәжілісінің Депутаты Қуаныш Төлеметовті еске алу] // Айғақ. – 2005. – 18 мамыр. – № 19 – 6 б.
- 607. Қазақтар – Көк түрктердің тікелей ұрпағы** // Егемен Қазақстан. – 2005. – 25 қантар., Кісілік кітабы. З том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 61-71 б.
- 608. Қош, Естекем!: Естебес Тұрсыналиевке** // Егемен Қазақстан. – 2005. – 14 қазан., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 308-309 б.

609. Өзі бастады, өзі жалғастыруы тиіс: Президенттің «Еуразия жүргегінде» атты кітабы туралы ой толғаныс // Егемен Қазақстан. – 2005. – 17 маусым. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, макалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 366-373 б.

610. Сөзді ұғатын кез келді [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінде «Күлтегін» клубының ашылуы, елдік мұрағаттар туралы] // Егемен Қазақстан. – 2005. – 25 қантар. – 5 б.

611. Тәуелсіздіктің өз үні [Ақын Несіпбек Айтұлының шығармаларына шолу] // Егемен Қазақстан. – 2004. – 19 қараша. – № 281-282. – 12 б.

612. Хұсайыновтың соңғы жылдардағы пьесалары // Хұсайынов Шахмет: Алтын қалам; Қаламдастар көзімен (Ой-пікірлер); Көзкөргендер сөздері (Замандастарының естеліктері). – Алматы: Арыс, 2005. – 135-143 б.

2006

613. «Адам іздеуге ұмтылдым» / әнғ. К.Әмірбек // Дала мен қала. – 2006. – 26 мамыр. – № 20. – 8 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: макалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 412-422 б.

614. Айтыс – ешқашан өшпейтін өнер [Талдықорған қаласында Сүйінбай Аронұлының 190 жылдығына орай өткен халықаралық айтыс тұсындағы сұхбат] / әнғ. Ж.Нұргожаев // Жетісу. – 2006. – 28 қантар. – 5 б.

615. Басталуы бар иғі істің, тоқталуы болмасын [Қазақстан халықтары Ассамблеясында Елбасының сөйлеген сөзі тіл мәселесіне жаңа серпін берді] // Қазақ әдебиеті. – 2006. – 10–16 қараша. – № 45. – 3 б.

616. Бекасыл әулие // Ұлы дала мұралары. – Астана: Күлтегін, 2006. – 112-116 б.

617. Біз қала салғанды көрдік, Астана салғанды көрген жоқ едік [Елбасы Н.Назарбаевтың туған күні және Астана күніне орай] // Алтын

орда. – 2006. – 7-13 шілде. – № 28. – 4 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 145 – 147 б.

618. Біздің мемлекеттігіміздің тарихы ежелгі дәүірден басталады [КР Президенттік Мәдениет орталығының директорымен сұхбат] / Әнг. Б.Омарұлы // Айқын. – 2006. – 16 желтоқсан. – № 237. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 403-416 б.

619. Жаны жайсан жан // Тыныбаев Н.Қалдырған ізі мәңгілік. – Алматы, 2006. – 66-68 б.

620. XXI ғасыр қазақ ғасыры болса / Сұхб. С.Санаев // Ел мәдениеті. – 2006. – 17-27 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 450-452 б.

621. Жер астына сыймайтын жан едіңіз [З.Қабдолов жайлы] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 26 тамыз. – 5 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 309-310 б.

622. Желтоқсан оқиға емес, құдірет // «Өмір-айна» газеті. – 2006. – 14 желтоқсан., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 385-388 б.

623. Жүргі жұз жыл жырлаған [Қазақ халқының атақты ақыны Жамбыл Жабаев туралы естелік] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 28 ақпан. – 3 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 75-92 б.

624. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі орынбасарының өкімі // Ел қорғаған ер Жәкем. – Алматы: Денсаулық. – 2006. – 364 б.

625. «Қазақтың қытығына тиіп, зығырданын қайната бермеу керек»/ Әнг. Т.Тілеубай // Жас Қазақ. – 2006. – 1 желтоқсан. – №47. – 3 б., Кісілік

кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 443-449 б.

626. «Қазақтың қытығына тимеу керек» // Астана хабары. – 2006. – 5 желтоқсан. – 1 б.

627. Қалың қазақтың Өзбекәлісі [Мемлекет, қоғам қайраткері Өзбекәлі Жәнібеков жайлы] // Қазақстан музейлері = Музеи Казахстана. – 2006. – № 3. – 4-6 б.

628. Намысшыл болу керек [Президенттік Мәдениет Орталығының директорымен сұхбат] / әнг. Е. Құлмағамбетов // Бүркіт. – 2006. – № 3. – 10-11 б.

629. О бастан солай, тексіз қазақ жоқ / сұхб. Б.Нарымбетова // Евразия-kz. – 2006. – 6 қазан., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 423-435 б.

630. Өмірі – өнеге, тірлігі – тағылым [Көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, тарихши-этнограф, қазақтанушы Өзбекәлі Жәнібеков туралы естелік] // Егемен Қазақстан. – 2006. – 27 желтоқсан. – № 321. – 4 б.

631. Рух ордасының үні: ҚР Президенттік Мәдениет орталығында шығатын «Қазақстан музейлері» атты басылым туралы // Егемен Қазақстан. – 2006. – 10 қазан. – 4 б.

632. Рух сардары / Ә.Жәнібеков туралы // Түркістан. – 2006. – 367 б.

633. Сөзді ұғатын кез келді // Жолдасбеков М.Кіндігімді кескен жүрт. – Астана: Құлтегін, 2006. – 3-12 б., Мемлекет және ұлы дала. – Астана, 2006. – 3-6 б.

634. Тарих тағылымы [Мемлекеттілік және Ұлы дала] // Қазақстан музейлері = Музеи Казахстана. – 2006. – № 4. – 4-6 б., Қазақ әдебиеті. – 2006. – 10 қараша., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар,

сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 154-160 б.

635. Тәуелсіздік тағылымы // Астана. – 2006. – № 6 . – 16-18 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 139-144 б.

636. Төрткен туралы // Үкілім-ай. – 2006. – № 2. – 25-27 б.

637. Ұлбике ұмытылмайды // Егемен Қазақстан. – 2006. – 23 желтоқсан. – 8 б.

638. Ұлттық сана қалыптастыру үшін Ұлы дала тарихын ұрпақ санасында тірілту керек: Президенттік мәдениет орталығының директорымен сұхбат / Әнг. А.Сейілова // Егемен Қазақстан. – 2006. – 11 қазан. – 7 б., Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 435-443 б.

2007

639. Абыз: Әуезов – 110 // Егемен Қазақстан. – 2007. – 23 қараша. – 7 б., // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 223-228 б.

640. Абылай ханның қамқа тоны // Егемен Қазақстан. – 2007. – 14 қараша. – 5 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 191-200 б.

641. Ақ бата. Өлең / Әнін жазған А.Сейдімбек // Жолдасбеков М. Сөзді ұғатын кез келді.– Астана, 2007. – 238-239 б.

642. Әсет пен Дәнеш [Әнші-композитор Әсет Найманбайұлы және оның әндерін орындаушы Дәнеш Рақышұлы жайлы] // Жолдасбеков М. Сөзді ұғатын кез келді. – Астана, 2007. – 210-216 б.

643. Әрине, тарихи отанына қандарымыздың түгел оралатын күні туся, қане? // Қазақ елі. – 2007. – 4 сәуір. – 5 б.

- 644. Бабалар аңсаған арманға жеткен біз – бақыттымыз!** / әнг. О.Дөңқабақ // Дала мен қала. – 2007. – 25 мамыр. – № 21. – 12-13 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 417-428 б.
- 645. Баймырза Хait және Түркістан тарихының кейбір өзекті мәселелері** // Kardes kalemler. – 2007. – № 2. – 79-83 б.
- 646. Бізге мықты ұлттық идеология керек** [Астана және Астаналықтар] / әнг. Н.Байырбек // Астана хабары. – 2007. – 15 наурыз. – № 186. – 3 б.
- 647. Елдіктің ерен айғағы** [Эпостың тарихилығы, тарихи қайраткер және эпостық бейне] // Қазақстан музейлері = Музеи Казахстана. – 2007. – № 5/6. – 2-7 б., Ақтөбе. – 2007. – 6 қыркүйек. – 6, 7 б.
- 648. Енді ЕҚЫҰ арқылы әлемдік саясаттың бағыт-бағдарын айқындаамақпыш** / әнг. Қ.Сағидоллаұлы // Айқын. – 2007. – 4 желтоқсан. – № 226. – 1, 2 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 441-443 б.
- 649. Жаны жайсан жан еді** // Жолдасбеков М. Сөз ұғатын кез келді. – Астана, 2007. – 11-14 б.
- 650. Жыр алыбы – Жамбыл Жабаев:** Лебіздер // Қазак. – 2007. – 29 маусым. – 6 б.
- 651. Заманынан озып тұған азамат еді** [Сагат Әшімбаев] // Егемен Қазақстан. – 2007. – 3 қыркүйек. – № 280. – 4 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Қултегін, 2012. – Т. 4. – 317-326 б.
- 652. Кененнің тұған баласындаі болып, он жылдай бірге жүрдім** / әнг. Б.Қайратұлы // Астана хабары. – 2007. – 3 ақпан. – № 18/19. – 3 б.
- 653. «Құндерімнің күәсі»** [Жары Мария Физатқызы, жазушы Ә.Кекілбаев туралы жазғандары] // Алтын орда. – 2007. – 27 қыркүйек – 2 қазан. – № 39. – 16 б.

654. Қабан жырау // Исмаилов О. Жыр атасы – Қабан жырау. – Алматы, 2007. – 130-133 б.

655. Қазақ – өз жақсысын өзгеден емес, өзінен қызғанатын халық / Әңг. Д.Анаш // Алматы ақшамы. – 2007. – 25 қазан. – 16-18 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 482-493 б.

656. Қазақ тілі қалай мемлекеттік тіл болды // Ана тілі. – 2007. – 13 желтоқсан. – 6 б.

657. «Қазақстан Заман» – мың жылдық сағыныштан туған газет / әңг. Т.Әбдірайым // Қазақстан – ZAMAN. – 2007. – 20 шілді. – № 29. – 8 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 389-403 б.

658. «Қазақтың ең асыл мұралары Астанада болуы керек» [КР Президенттік Мәдениет орталығы директорымен сұхбат] / Әңг. Ж.Түгелбай // Айғақ. – 2007. – 11 шілде. – № 27. – 5 б.

659. Қазақтың басынан сипап, арқасынан қағатын кез келді / әңг. А.Сәдуақасов, А.Қасым // Алматы ақшамы. – 2007. – 29 наурыз. – № 36. – 12-13 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 453-467 б.

660. Қаһармандық рух қайта түледі // Егemen Қазақстан. – 2007. – 7 қыркүйек. – 4 б.

661. Наурыз. Құттықтау // Астана хабары. – 2007. – 27 наурыз. – 2 б.

662. Олжастың анасы // Егemen Қазақстан. – 2007. – 31 шілде., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 310-311 б.

663. «Өмірі – өнеге, тірлігі – тағылым» // Тіл және қоғам. – 2007 – № 1. – 3-10 б.

- 664. Өнер шыңына** [Композитор, ақын Кенен Әзірбаевтың өмірі мен шығармашылығы жайлы] // Әзірбаев К. Мен сүйемін халқымды: Өлең, терме, толғаулар. – Алматы: Өнер, 2007. – Т. 1. – 3-9 б.
- 665. Наурыз құттықтау** // Астана хабары. – 2007. – 27 наурыз. – 2 б.
- 666. Руханият ордасы:** Мәдениет және өнер // Астана. – 2007. – № 6. – 44-45 б.
- 667. Сақ дәуірінен тамыр тартсақ, екі жарым жылдың ізі өшпеген даңғыл да айқын тарихымыз бар** // Қазақ елі. – 2007. – 18 қаңтар. – 11 б.
- 668. Тайға таңба басқандай екі жарым мың жылдық тарихымыз бар** // Мирас. – 2007. – № 4. 20-21 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 429-440 б.
- 669. Тәуелсіздікпен келген бақыт** // Егемен Қазақстан. – 2007. – 7 қыркүйек, Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 176-190 б.
- 670. Түрікке түріктен басқа дос жок!** // Қазақстан – ZAMAN. – 2007. – 9 ақпан. – № 6. – 8 б.
- 671. Түркістан тарихы және Баймырза Хайт** // Қазақстан-заман. – 2007. – 9 ақпан.
- 672. Тұңғыш Премьер-Министр Ұзақбай Қараманов туралы ой-толғам** // Егемен Қазақстан. – 2007. – 11 тамыз. – 8 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 160-176 б.
- 673. Ұлттық үнқатысу арқылы демократиялық реформаларды терендетеуге** // Егемен Қазақстан. – 2007. – 14 наурыз. – № 66. – 2 б.
- 674. Түркістан тарихы және Баймырза Хайт** // Қазақстан-Заман. – 2007. – 9 ақпан., // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы:

мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 200-206 б.

675. «Халықтың жоғалтқан асылын іздеуге жараптап адаммын» [Професормен әңгіме] / Әнг. Х.Әубекіров // Атырау. – 2007. – 1 желтоқсан. – № 246. – 6 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 494-497 б.

676. «Халқымның қызметінде жүрген адаммын» [Асыл аға Әбубекір Тыныбаев осылай деуші еді сыр бөліскенде] // Егемен Қазақстан. – 2007. – 16 наурыз. – 5 б., // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 208-221 б.

677. Шарболат // Егемен Қазақстан. – 2007. – 23 тамыз. – 5 б., // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 222 б.

2008

678. Абайды қайта оқығанда // Президент және Халық. – 2008. – 28 қараша. – № 48. – 5 б.

679. Абай дейтін Мұхит бар, Алаш дейтін құрлықта... // Оңтүстік Қазақстан. – 2008. – 6 желтоқсан.

680. Абайша сүйіп, Абайша қүйіп жүрміз бе?: Ұлы ақынды қайта оқығанда // Егемен Қазақстан. – 2008. – 26 қараша. – 8-9 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 55-74 б.

681. Абылай ханның алтын зерделі қамқа тоны // Астана. – 2008. – № 1. – 28-31 б.; Қарқаралы. – 2008. – № 1. – 42-47 б.; Қекшетау. – № 1. – 106 б.

682. Ақтөбе ынтымағы жарасқан елеқен / Әңгімелескен Б.Бабажанұлы// Актөбе. – 2008. – 11 қыркүйек. – 8-9 б.

683. Алматы ақшамы қалай шығып еді // Алматы Ақшамы. – 2008. – 14 маусым. – 7 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 225-226 б.
684. Ән арқауы – елдік мұрат: Ән // Егемен Қазақстан. – 2008. – 22 сәуір. – 1 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 201-202 б.
685. Боз даланың, боз торғайы К.Әзірбаев жайлы // Дала мен қала. – 2008 – 25 желтоқсан.
686. Елбасы сайлауы күні – елдік белгісі // Егемен Қазақстан. – 2008. – 2 желтоқсан. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 247-250 б.
687. Елдіктің ерен айғағы // Түркі әлемі. – 2008. – қантар. – № 2. – 5 б.; наурыз. – 5 б.
688. Елдің сөзін сөйлесін [«Алтын тамыр» журналы туралы] // Алтын тамыр. – 2008. – № 1. – 5 б.
689. Еуразия кіндігіндегі Елорда // Астана хабары. – 2008. – 19 маусым. – 1 б.
690. Жұнісов Д. Ұстазға тағзым // Жетісу. – 2008. – 7 маусым. – 8 б.
691. Қазақ – өз жақсысын өзгеден емес, өзінен қызғанатын халық // Жас өркен – Қостанай. – 2008. – № 1. – 10-14 б.
692. Қазаққа Алланың берген сыйы еді // Егемен Қазақстан. – 2008. – 12 желтоқсан. – 7 б., // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 78-89 б.
693. Мен ғұмыр бойы қазаққа қызмет еткен адаммын! / сұхб. Қ.Жарылқап // Жұлдыздар отбасы. – 2008. – № 9. – 13-16 б., Кісілік кітабы:

Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 519-529 б.

694. Өз тағдырымызды өзіміз шешу үшін Арқаға көштік / жазып алған А.Қасым // Алматы Ақшамы. – 2008. – 3 шілде

695. Президент туралы толымды кітап // Егемен Қазақстан. – 2008. – 17 қазан. – 5 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 227-246 б.

696. Руханият ордасы // Арқа ажары. – 2008. – 22 наурыз. – 6 б.

697. Тарихты тұлғалар жасайды // Мәдени мұра. – 2008 шілде-күркүйек. – 40 б.

698. Тектінің тұяғы / Гүлшат Тәнірбергенқызы туралы // Астана ақшамы. – 2008. – 25 қазан. – № 126. – 10 б.

699. Тәуелсіздік: Тағылым және талап // Егемен Қазақстан. – 24 мамыр. – 1, 2, 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 202-224 б.

700. Ұлы дала – адамзат өркениетінің кіндігі // Егемен Қазақстан. – 2008. – 12 желтоқсан., Кісілік кітабы. 3 том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 72-89 б.

701. Ұлы далада дәл бүгінгідей дербес мемлекет ешқашан орнаған емес / әнг. Л.Еділқызы // Егемен Қазақстан. – 2008. – 2 шілде. – 4 б.

702. Ұрпақтан ұрпаққа жеткен // Егемен Қазақстан. – 24 мамыр.

703. Ұрпақ тәрбиесі – ұлт болашағының кепілі / сұхб. Н.Байырбек // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 497-504 б.

2009

704. **Абыз еді ағамыз: Асыл аға** [Белгілі қоғам қайраткері, талантты ғалым Т.Қатаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2009. – 9 қыркүйек. – № 295. – 4 б.
705. **Абаймен сырласу** // Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 36-55 б.
706. **Абылай ханның алтын зерделі шапаны** // Алтын тамыр. – 2009. – № 1. – 2016.
707. **Алды ақ жайлау аға еді...**[Соғыс ардагері, Социалистік Еңбек Ері Ә.Сағынтаев туралы] // Ақ жол. – 2009. – 18 шілде. – 7 б.
708. **Алшаң басып жүруші еді...**[Көрнекті қаламгер С. Әбдірайымовтың қазасына орай] // Қазақ әдебиеті. – 2009. – 30 қазан – 5 қараша. – № 46. – 11 б.
709. **Ардақтымыз, асылымыз болатын** [Ақселеу Сейдімбек] // Егемен Қазақстан. – 2009. – 18 қыркүйек. – 5 б., Дала мен қала. – 2009. – 21 қыркүйек. – № 37. – 11 б.
710. **Ақордалы Астана** // Президент және халық. – 10 шілде. – 3 б.
711. **Арманға жетелейтін асқаралы, жыл басы ақ тілекпен басталады**// Шалқар – 2009. – наурыз. – № 9/12. – 6 б.
712. **Асыл аға:** Эссе [Ақын Ә.Тәжібаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2009. – 29 қыркүйек. – 5 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 242-258 б.
713. **Әулие немесе Кекілбаев феномені туралы толғаныс** // Егемен Қазақстан. – 2009. – 16 қаңтар. – 5 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 310-316 б.

714. **Бақыт аясында** // Қазақ әдебиеті. – 2009. – 16-22 қазан. – № 44. – 4 б.
715. **Баршамызды биіктетер бір биік** // Егемен Қазақстан. – 2009. – 1 мамыр. – 2 б.
716. **Бір өзі бір әлемге айналады** [Ә.Кекілбаев 70 жаста] // Егемен Қазақстан. – 2009. – 8 желтоқсан. – 4 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 258-264 б.
717. **«Бұл – тарих еншісіне тиғен ақиқат»** / Әңг. Т.Ахметжан // Зан газеті. – 2009. – 16 желтоқсан. – № 192. – 1, 2 б.
718. **Дегдар.** Эссе: Тұлға // Егемен Қазақстан. – 2009. – 14 сәуір. – 5 б., // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 228-242 б.
719. **Заман тудырған занғар тұлға:** Беделсөз // Астана ақшамы. – 2009. – 23 маусым. – 1 б.
720. **Кекілбаев феномені** // «Әбіш Кекілбаев және замана шындығы»: халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары, 21 желтоқсан 2009 ж. – Алматы, 2009. – 47-67 б.
721. **Кеменгер немесе Елбасы туралы тебіреніс:** Эссе // Егемен Қазақстан. – 2009. – 16 желтоқсан. – 3-4 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 9-30 б.
722. **Кенекең тірі кезде Жамбыл ақын да, Сыпыра жырау да тірі сияқты еді** / Шапиян М // Жұлдыздар отбасы. – 2009. – №19. – 34-36 б.
723. **Қазіргі қоғам және мемлекеттік тіл** // Ана тілі. – 2009. – 1-7 қазан. – № 39.
724. **Қай жерде де ұлтымның қасиетін дарытуға тырысын келемін /**

Әңг. Р.Төленқызы // Астана ақшамы. – 2009. – 21 наурыз. – № 31. – 6-7 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 509-518 б.

725. **Қайран Акселеу!** // Егемен Қазақстан. – 2009. – 20 қыркүйек., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 311-313 б.

726. **Қайыспас қара нар еді** [Мемлекет және қоғам қайраткері К.Тұрысов жайлы] // Азамат / Құраст.: С. Абдрахманов. – Астана, 2009. – 47-49 б.

727. «**Мен бұл пікірімнен бүгін де айныған жоқпын...**» [Ә.Кекілбаев туралы] // Тұмар. – 2009. – № 3. – 28-38 б.

728. **Олмейтұғын артына сөз қалдырыған** [А.Сейдімбеков туралы] // Ана тілі. – 2009. – 22-28 қазан. – № 42. – 9 б.

729. **Сахна суреткери** // Сахна санлағы: белгілі режиссер С.Асылханұлы туралы ой-толғаныстар / Құраст. Ш. Балтаева. – Алматы: Қайнар, 2009. – 6-11 б.

730. **Сен екі тумайсың...** // Алты Алаш. – 2009. – 23 қазан. – № 4. – 2 б.

731. **Сыр өнірі – шежіре мен жыр өнірі** // Мәдени мұра=культурное наследие. – 2009. – № 4. – 17-19 б.

732. **Тұла бойы тұнған кен** // Қазақ әдебиеті. – 2009. – 23 қантар. – № 2. – 3 б.

733. **Ұшқан ұя: Ғылым және тағылым** // Егемен Қазақстан. – 2009. – 24 сәуір. – 6 б.

734. **Шашақтың наиза қолға алған** // Егемен Қазақстан. – 2009. – 22 мамыр. – № 178/180. – 7 б.

2010

735. **Бақыт бағалағанның ғана басында тұрады** // Астана ақшамы. – 2010. – 20 қараша. – 4-5 б., Егемен Қазақстан. – 2010. – 18 қараша. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 269-285 б.
736. **Ел иесі** // Егемен Қазақстан. – 2010. – 1 шілде. – 3 б., Туған тіл. – 2010. – № 1. – 90-91 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 252-268 б.
737. **Елінің елшісі, ұлтының ұяты** [Олжас Сүлейменов туралы] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 11 маусым. – 7-8 б., // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 287-302 б.
738. **Елді ашындырмай қазақша сөйлейтін кез келді: пікір** // Тіл. – 2010. – № 5. – 20-21 б.
739. **Еңбегі ұшан-теніз еді ғой** // Қазақ әдебиеті. – 2010. – 19-25 ақпан. – 11 б.
740. **Есімі ұрпағына ұран болған** // Егемен Қазақстан. – 2010. – 11 қыркүйек. – 6 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 47-54 б.
741. **Кезеңді оқиғалар дәүірі** // Мәдени мұра. – 2010. – № 4. – 2-10 б.
742. **Кеменгер: Елбасы туралы тебіреніс** (Эссе) // Мәдени мұра – Культурное наследие. – 2010. – № 1. – 19-31 б., Аңыз адам. – 2010. – № 2. – 47-48 б.
743. **Қайсаrlықтың ата бәйтерегі** // Сырым Дағұлы. Жинақ: / Құраст. Қ.Мұханбетқалиұлы. – Алматы, 2010. – 32-34 б.
744. **Қалың елін күйге бөлеген** [Талантты композитор Қ.Ахмедияровтың қазасына орай] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 8 маусым. – 7 б.

745. **Қара шанырақтың қас батыры** [Қызылорда қаласында Жалаңтөс баһадурге ескерткіш ашылды] // Сыр бойы. – 2010. – 10 қыркүйек. – 1-2 б.
746. **Қош, Жампозым** [Н.Тілендиев жайлы] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 7 шілде., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 316 б.
747. **Құттықтау хат** [Н.Назарбаевқа] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 8 желтоқсан. – 4 б.
748. «**Мұқағали қазақ поэзиясының бағын жандырған ақын**» / әнг. Ж.Нұрғожаев // Мұқағали. – 2010. – № 8. – 13–22 б., Жетісу. – 2010. – 4 қыркүйек
749. «**Мені тұлғалар өсірді**» // Егемен Қазақстан. – 2010. – 19 қантар. – 5 б.; 20 қантар. – 5 б.; 22 қантар. – 7 б.
750. «**Наурыз тойы онтүстікten басталып, Арқаға қарай жылжиды**» / әнг. А.Қапбарова // Онтүстік Қазақстан. – 2010. – 20 наурыз. – 6 б.
751. **Он ғасырлық мұзыкалық шежіреміз** // Егемен Қазақстан. – 2010. – 26 ақпан. – 6 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 250-252 б.
752. **Өресі биік азamat** [Қаламгер, қоғам қайраткери Ә.Ісқақтың азаматтық бейнесі туралы] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 3 қыркүйек. – 6 б.
753. **Парасат биігі** // Қазақ әдебиеті. – 2010. – 2 шілде – 3 б.
754. **Сырласу баяны** [Әбділжеміл Нұрпейісов туралы] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 19-23 қантар, Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 203-252 б.
755. **Тәуелсіздік шежіресі оны тарихи тұлғалар жасайды** / әнг.

С.Мәмет // Егемен Қазақстан. – 2010. – 14 сәуір.

756. Тәуелсіздік шежіресі оны тарихи тұлғалар жасайды [Замана зиялышылары зердесінде] / Мәмет С. // Егемен Қазақстан. – 2010. – 14 сәуір. – 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 443-457 б.

757. Ұлыстың ұлы күні / әнг. Р.Әшкеева // Алтын орда. – 2010. – 18-31 наурыз. – 2, 4, 5 б.

758. Ұшқан ұя [Өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті туралы] // Егемен Қазақстан. – 2010. – 12 наурыз., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 265-276 б., Өнегелі өмір / ред. баск. Ф.М. Мұттанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 22-32 б.

759. Іқпалды қайраткерге айналды // Қазақ әдебиеті. – 2010. – 2-8 шілде. – №26. – 1, 3, 5 б.

2011

760. Алтын ғасыр. Декларацияның қабылдануы – еліміздегі маңызы зор оқиға // Егемен Қазақстан. – 2011. – 12 желтоқсан. – 1, 3 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 293-302 б.

761. Асылдарым: Эссе // Егемен Қазақстан. – 2011. – 6 қантар. – 3 б; 7 қантар. – 5 б; 8 қантар. – 3 б; 11 қантар. – 5 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 115-178 б., Өнегелі өмір / ред. баск. Ф.М. Мұттанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 85-147 б.

762. Әулие немесе Кекілбаев феномені // Дарабоз: Макалалар, эсселер, толғамдар. – Алматы, 2011. – 193-203 б.

763. Басшымызды тапқан елміз // Егемен Қазақстан. – 2011. – 22 қантар. – 2 б.

- 764. Байрағын ұлттың, басына шының байлаған:** Жеті жасар жас Жамбылдың «Тәуелсіздігім – Тәнірден келген тәтті сый» атты жыр кеші етті // Егемен Қазақстан. – 2011. – 5 сәуір. – 6 б.
- 765. Байтерек //** Мәдени мұра. – 2011. – № 3. – 28-29 б.; № 4. – 28-29 б., Ақ жол. – 2011. – 5 шілде. – 2 б.
- 766. «Бәйтерекпен» мәуелі** [Елбасы және Астана қаласы туралы] // Ақ жол. – 2011. – 8 қыркүйек. – 3 б.
- 767. Ұл – ұлттымыздың рухани түрде қайта жаңғыруының бір көрінісі //** Алаш айнасы. – 2011. – 5 қараша. – № 197. – 5 б.
- 768. Дін – ұстай алсан қасиетін, ұстай алмасан қасіретін /** Әңг. С.Мәмбет // Егемен Қазақстан. – 2011. – 24 тамыз. – 1-5 б., Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 529-540 б.
- 769. Даала әстетикасын қалыптастырыған қазак /** әңг. Н.Дүтбаева // Қазақ әдебиеті. – 2011. – 28 қазан – 3 қараша. – № 43. – 3 б.
- 770. «Егемен» елдің еңбегі** [«Егемен Қазақстан» газетінің құрастыруымен «Тәуелсіздік» кітабы жарыққа шықты] // Айқын. – 2011. – 10 желтоқсан. – 5 б.
- 771. «Елбасының емтихан тапсыруы ерекше болды»** [Президенттік сайлауға қатысу үшін ҚР Президенті мемлекеттік тілден емтихан тапсырды] // Қазақстан. – 2011. – 17 ақпан. – № 3. – 5 б.
- 772. Елдің туы берік қолда немесе Ұлықтау ұлафаты //** Егемен Қазақстан. – 2011. – 8 сәуір. – 4 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 288-292 б.
- 773. Елдің рухани дамуы – мемлекеттің мерейі //** Егемен Қазақстан. – 2011. – 6 желтоқсан. – 4 б.

774. Елінің елшісі, ұлтының ұяты: Эссе// Аманат. – 2011. – № 1. – 275-285 б.

775. «20 жыл бұрын құлап бара жатқан туды ұстап қалған Елбасы ел мерейін асқақтатып келеді» // Алаш айнасы. – 2011. – 1 желтоқсан. – № 213. – 5 б.

776. Жамбыл Жабаев (1846-1945) // Аныз адам. – 2011. № 8. – 3-50 б.

777. Жаппай сауатсыздыққа қабырғам қатты қайысты // Айқын. – 2011. – 25 ақпан. – 3 б.

778. Жиырмадан астам күй шығарған: Жамбылтану / Кемелбаева А. // Аныз адам. – 2011. – № 8. – 20-21 б.

779. Замана ойшылы – Олжас // Қазақ әдебиеті. – 2011. – 13-19 мамыр. – № 19. – 1, 4, 5, 6, 7, 8 б.

780. Кісілік немесе Қазақ қайтсе қалады қазақ болып? // Егемен Қазақстан. – 2011. – 27 мамыр. – 5 б., Сарапқа самалы. – 2011. – 31 мамыр. – 4-85 б., Кісілік кітабы. 3 том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 90-104 б.

781. Қазақ әдебиетінің еңбек торысы [Фалым, әдебиеттанушы Е.С. Ысмайылов туралы] // Егемен Қазақстан. – 2011. – 15 казан. – 5 б.

782. Қазақ жырының хантәнірі [Ақын М.Мақатаевтың 80 жылдығына орай] // Егемен Қазақстан. – 2011. – 27 шілде. – 4 б., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 263-272 б.

783. Қазақ руханиятының жарық жүлдізы [Т.Жүргенев туралы] // Ақтөбе газеті. – 2011. – 20 қыркүйек. – 3 б.

784. Қазақ тұбінде Абайға жүргінеді... / Әңг. Т.Таңжарық // Даға мен қала. – 2011. – 21 ақпан. – №7. – 11 б.

785. **Қазақтану ілмінің қара нары** // Алаштың аяулы Ақселеуі / Ред. Ә.Күлімбетов. – Алматы, 2011. – 127-132 б.
786. **Қалың қазақтың Өзбекәлісі** // Рух сарбазы. – Алматы: Қазақпарат, 2011. – 48-57 б., // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 273-285 б.
787. **Қатарынан озып туған** / С.Абдрахманов шығармашылығы // Айқын. – 2011. – 23 қараша. – 7 б.
788. **Өз елінде түу да, тұру да бақыт** // Астана ақшамы. – 2011. – № 43. – 28 қазан. – 3 қараша. – 7 б.
789. **Сағы сынбаған сын сардары** // Егемен Қазақстан. – 2011. – 12 қантар. – 5 б.
790. **Сот саласындағы серпіліс** // Заң газеті. – 2011. – 20 қазан. – № 153. – 2 б.
791. **Сұлу мінез, сұлу бітім иесі**: Эссе // Егемен Қазақстан. – 2011. – 12 қантар. – 5 б; 14 қантар. – 5 б.
792. **Тәуелсіздік тағымы** // Мәдени мұра. – 2011. – № 2. – 13-17 б.
793. **Тұнғыш Премьер-Министр** // Дарабоз: мақалалар, эсселер, толғамдар. – Алматы, 2011. – 217-227 б.
794. **Тұрік дүниесі түгел болса** // Егемен Қазақстан. – 2011. – 8 желтоқсан., Тәуелсіздік тағымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 286-287 б.
795. **Ұлы Абайды білмеген адамнан не үміт, не қайыр** // Жас қазақ. – 2011. – 18 ақпан. – 1-3 б.
796. **Ұлықталған күннен естеліктер** // Алаш айнасы. – 2011. – 1 желтоқсан. – 5 б.

2012

797. Айтыс ақындарына бірер сөз // Кісілік кітабы. З том. Мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 11-21 б.

798. Азаттықтың Астанасы [Астана күні мерекесінде сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 58-60 б.

799. Ақ Ордалы ел болдық [Ақ Орданың ашылу салтанатында сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 39-42 б.

800. Ақылдың кені [Д.А. Қонаев туралы] // Мәдени мұра = Культурное наследие. – 2012. – № 7. – 20-25., Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы : Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 189-198 б.

801. Алыптар тобының ақынығы [Ф.Мұстафиннің туғанына 90 жыл] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 119-120 б.

802. Ақынды ақтық сапарға аттандырырда [Халық жазушысы, ақын Қ.Бекхожин жайлы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 295-297 б.

803. Арман мен аманат [Абылай ханның алтын зерделі қамқа тонын ұлықтау салтанатында сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 52-55 б.

804. Арыстар ардақталды [А.Байтұрсынов және М.Дулатовтың Торғай облысындағы құндерін ашарда сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 16-25 б.

805. Атадан жеткен асыл мұра [Қаз дауысты Қазыбек бидің шапанын музей қорына қабылданап алу рәсімінде сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік

тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 56-58 б.

806. Аты аңызға айналған [Кенен Әзірбаевтың өмірі мен шығармашылығы жайлы] // Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зеттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 253-273 б.

807. Ауыз әдебиетінің ойшыл ғалымы [Мұхтар Әуезов жайлы] // Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зеттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 311-323 б.

808. Әсімханмен кездескенде [Ақын Ә.Қосбасаров жайлы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 136-142 б.

809. Байтағымыз баянды болсын [Астана құні мерекесінде сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 60-61 б.

810. Бабалар аманатына берік болайық [Елбасын ұлықтау салтанатында сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 22-64 б.

811. Бар қазақ бас қосты // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 13-16 б.

812. Батыр бабага тағзым [Талдықорғанда Ескелді батырдың туғанына 300 жыл толуына арналған салтанатты жиынды ашарда сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 25-27 б.

813. Бауыржан: [Бауыржан Момышұлы Жайлы] // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 4. – 179-188 б.

814. Би анасы [Биши Шара Жиенқұлова туралы] // Кісілік кітабы: Жеті

томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 298-299 б.

815. **Біздің қазақ тілінің келешегі зор** // Тіл. – 2012. – № 4. – 12-15 б.

816. **Болашак бүгіннен басталады** // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 369-375 б.

817. **Борышымызды өтейік** // Егемен Қазақстан. – 2012. – 14 қантар. – 6 б.

818. **Дұлдул ақын** [Халық ақыны Қалқа Жапсарбаевтың тұганына жүз жыл толуына арналған салтанатты жиында сөйлеген сөз] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 105-118 б.

819. **Ежелгі бабалар және біз** [Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры М.Жолдасбековпен әңгіме] / Әңг. С.Хасан // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 389-397 б.

820. «**Екі жылда шашым ағарды, жүйкем де тозды**» / Әңг. Б.Бодаубай // Қазақ. – 2012. – 15-22 маусым. – №24/25. – 8 б.

821. **Ең үлкен өкініш – Абайдың сынынан қазақ қорытынды шығарған жоқ** / әңг. Е.Анықбай // Алаш айнасы. – 2012. – 2 қараша. – № 195. – 6 б.

822. **Еркін елдің ертеңі:** «Абайша сүйіп, Абайша күйіп жүрміз бе?» // Ұстаз шығармашылығы = Творчество учителя. – 2012. – № 5. – 4 б.

823. **Жарыққа шығуға септігім тиген «Қазақстан – Zaman» – нағыз шыншыл газет** / әңг. Н.Қабылбек // Қазақстан – ZAMAN. – 2012. – 26 қантар (№ 4). – 6 б., Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 458-462 б.

824. **Жазба әдебиет бастаулары**: Орхон ескерткіштері (VII-VIII ғғ.; Орхон ескерткіштері тұған дәүір, ондағы тарихи шындық; Тастар сөйлейді; Орхон ескерткіштерінің табылуы және ашылуы; Орхон ескерткіштерінің аударылуы; Орхон ескерткіштері және қазақ эпосы; Образдар; Орхон ескерткіштеріне тән қасиеттер; Орхон ескерткіштерінің көркемдігі; Бейнелеу тәсілдері) // Классикалық зерттеулер: Көп томдық. – Алматы, «Әдебиет Әлемі», 2012. Т. 6: Көне түркі әдебиеті туралы зерттеулер. – 34-91 б.
825. **Жасай бер, тәуелсіздік! Ақ Ордалы ел болдық** [Ақ Орданың ашылу салтанатында сөйлеген сөз] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 45-47 б.
826. **Жаны жайсан жан еді** [К.Төлеметов жайлы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 304-307 б.
827. **Жаратылсыы бөлек жан еді** [Қайраткер Қ.Тұрысов жайлы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 316-318 б.
828. **Жылама енді, Тұмаға!** // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 190-194 б.
829. **Жыр сапары** [Шу мен Талас өнірінің аныз-жырлары жайлы] // Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зеттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 274-292 б.
830. **Илья туралы** [Сазгер И.Жақанов туралы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 144-146 б.
831. **Кеменгер** // Оңтүстік Қазақстан. – 2012. – 1 қараша. – № 171/172. – 1,6 б.
832. **Кенекен тірі кезде Жамбыл ақын да, Сызыра жырау да тірі**

сияқты еді... / Әңг. М.Шапиян // Аныз адам. – 2012. – № 4. – 20-22 б.

833. Кенениң бас інісі, Астананың рухани тынысы // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 467-482 б.

834. Құнің барда құліп жүр // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 76-82 б.

835. Құлтегін – біздің бабамыз / әңг. Б. Бодаубай // Егемен Қазақстан. – 2012. – 25 мамыр – 8 б.

836. Қазақ журналистикасының еңбекторысы // Егемен Қазақстан. – 2012. – 2 мамыр. – 8 б.

837. Қазақ әдебиетінің бәйтерегі [Ілияс Жансүгіров шығармашылығы жайлы] // Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зеттеулер. Мақалалар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 1. – 292-296 б.

838. Қазақтың бәрі – қимас жақыным / әңг. Г.Айтжанбай // Айқын. – 2012. – 6 желтоқсан – № 229. – 4 б.

839. Қазақтар қаңбак емес көше берер... [Иран және ирандық қандастарымыз хақында] // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – 65-76 б.

840. Қайыспас қара нар еді [Қайраткер Ж.Егінбаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2012. – 4 мамыр.

841. Қабан жырау // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 3. – 135-136 б.

842. Қарадан шыққан хан еді, қайыспас қара нар еді... [Талдықорған обл. Киров ауданы, Ленин колхозының председателі Ж.Егінбаев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2012. – 4 мамыр., Кісілік кітабы: Жеті томдық

шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 227-288 б.

843. **Қатарымыз сиреп барады** [Ғалымның өзімен бірге оқыған курсастары туралы естелігі Ғалымның өзімен бірге оқыған курсастары туралы естелігі] / Дайынд. А.Спабеккызы // Нұр Астана. – 2012. – 9 тамыз – № 32. – 6 б.

844. «**Мәңгі ел» мұраты** // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 42-45 б.

845. **Марғұлан туралы сөз** [Ә.Марғұланның туғанына 100 жыл] // Кісілік кітaby: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 187-190 б.

846. **Нұргиса** [Нұргиса Тілендиев туралы] // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 253-254 б.

847. **Нұргиса Тілендиевке тағзым** // Кісілік кітaby: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 303-304 б.

848. **Ой толғамдар** // Кісілік кітaby: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 289-294 б.

849. **Оқырманы ең көп жазушы** // Егемен Қазақстан. – 2012. – 8 қыркүйек. – 3 б.

850. **Орхон ескерткішінің көркемдік көкжиегі** // Мәдени мұра = Культурное наследие. – 2012. – № 3. – 24-28 б.

851. **Орхон ескерткіштері – түркі халықтарының тарихынан, ой-санасынан құнды деректер беретін бағалы мұра** / Әңг. М.Шапиян // Аныз адам. – 2012. – № 23. – 6-11 б.

852. Сыр сүлейлерінің соңғы үзігі [Жыршы Б.Жұсіпов жайлы] // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 142-144 б.

853. Сыр өнірі – Шежіре мен жып өнірі // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 182-187 б.

854. Сырласу баяны // Қазақ. – 2012. – 20-27 қантар. – № 3/4. – 6-7 б.

855. Сыршыл суреткер [F.Мұсіреповтың туғанына 90 жыл] // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 119-120 б.

856. Талантты әдебиетші, дарынды публицист [С.Әшімбаевтың ақтық сапарға шығарып салғанда айтылған сез] // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 300-301 б.

857. Таластан шықкан тарланбоз // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 199 – 202 б.

858. Тарихтың алтын дінгегі // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 9-12 б.

859. Төрлетіндер, ақындарым // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 113-118 б.

860. Тіл – Тәуелсіздік тұғыры // Тәуелсіздік тағылымы: Тарихи сөздер, мақалалар, сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – 47-52 б.

861. Тұлға [О.Сүлейменов 70 жаста] // Кіслік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 198-200 б.

862. **Түрік дүниесінің азamatы** [Түркияның мәдениет министрі Намық Кемел Зейбек туралы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 178-182 б.
863. **Үлкен әдебиетіміздің шырақшысы** [Фалым С.Қирабаев туралы] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 206-208 б.
864. **Халқы сүйген қаламгер** [Ш. Мұртазаның 60 жылдық мерейтойында сөйлеген сөз] // Кісілік кітабы: Жеті томдық шығармалар жинағы: мақалалар. Ой-толғамдар. Сұхбаттар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 3. – 123-125 б.
865. **Шабыттың шалқар шағында** // Арқа ажары. – 2012. – 30 қазан. – № 131. – 2 б.
866. **Шоқанды толғандырған әдебиет** // Асыл арналар: Жеті томдық шығармалар жинағы: Зеттеулер. Мақалалар. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 1. – 297-310 б.
867. **Шыңғыс** [Шыңғыс Айтматов туралы] // Асылдарым: Жеті томдық шығармалар жинағы: Эсселер. Ойлар. Тебіреністер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 4. – 255-262 б.
- 2013**
868. «**Абсолютті тәуелсіздіктің болмайтынын ұғынуға тиіспіз»** / әнг. А.Күрманғали // Заң газеті.– 2013. – 16 сәуір. – № 55. – 1, 5 б.
869. **Әкім әлемі** [Жазушы Әкім Тарази туралы] // Егемен Қазақстан. – 2013. – 4 қыркүйек. – № 203. – 5 б.
870. **Еліне сөзі ем болған** // Егемен Қазақстан. – 2013. – 25 қазан. – 5 б.
871. **Жайсандарым** // Егемен Қазақстан. – 2013. – 17 сәуір. – 5 б.

872. **Жидебай батырдың 300 жылдығы** // Егемен Қазақстан. – 2013. – 4 сөүір. – 5 б;
873. **Жұлдызнама** // Егемен Қазақстан. – 2013. – 11 маусым. – № 145. – 6 б.
874. **Қазақты қазақтан басқа ешкім де жарылқамайды...** // Қазақстан жолы. – 2013. – 21 желтоқсан. – № 50/51. – 4 б.
875. **Тарази туралы түйінді сөз [Жазушы Әкім Тарази туралы]** // Айқын. – 2013. – 6 қыркүйек. – №163. – 5 б.
876. **Тарихқа есесі кеткен елміз** / Сұхб. Т.Тілеубай // Жас Қазақ. – 2013. – 13 желтоқсан. – № 50. – 1,5 б.
877. **Тәуелсіздік тағылымы** // Астана ақшамы. – 2013. – 14 желтоқсан. – № 142. – 6-7 б.
878. **Төле би** // Оңтүстік Қазақстан. – 2013. – 31 қазан. – № 164. – 3 б.
879. **Халық қазынасы** // Егемен Қазақстан. – 2013. – 4 шілде. – 2 б.
880. **Шоқан мен Әлкей бірінсіз-бірін қарастыруға болмайтын егіз үғымға айналды** / Әңг. М.Шапиян // Аңыз адам. – 2013. – № 1. – 16-17 б.

2014

881. **Астанадан Абай мектебін ашу керек** / Мырзатай Жолдасбеков, Нәзира Байырбек // Астана ақшамы. – 2014. – 9 қыркүйек. – 7 б.
882. **Ақан Сері өмірінің ақиқаты** // Егемен Қазақстан. – 2014. – 30 шілде. – № 146. – 7-8 б.
883. **Бүгінгі заманның Махамбеті еді...: Қазанама** // Астана ақшамы. – 2014. – 25 қантар. – № 9. – 3 б.
884. **Бұл естелік басқалардан өзгерек** // Қазығұрт. – 2014. – № 1. – 26 б.

885. Елбасы, «Нұрлы жол», Мәңгілік ел: Қазақстан болашағының шешуші үштаганы // Егемен Қазақстан. – 2014. – 13 желтоқсан.
886. Кенен мен Балуан Шолақ // Балуан Шолақ Баймұрзаұлы. – Алматы, 2014. – 43-48 б.
887. «Қазақтың елдігімен айналысатын күн туды...» / әнг. Б.Алтай // Президент және Халық. – 2014. – 31 қантар (№ 4/5). – 5 б.
888. Қазақ өнерінің антологиясы туралы бірер сөз // Қазақ өнерінің антологиясы: 25 томдық. Айтыс. Т. 1. Кеңестік кезеңге дейінгі айтыс. – Астана: Құлтегін, 2014. – 3-14 б.
889. «Мен кеткен соң қазақтың руханиятына иелік ететін адам болған жоқ» / Әнг. М.Алмасбекұлы // Жебе. – 2014. – 30 қантар. – № 4. – 5 б.
890. Сырласу баяны [Халық жазушысы Ә.Нұрпейісов туралы] // Сырбойы. – 2014. – 9 қазан (№ 149). – 3 б.
891. Үлгісінен – өнеге, тарихынан тағылым аларлық [«Егемен Қазақстан» газетінің 95 жылдығына орай] // Егемен Қазақстан. – 2014. – 23 қыркүйек. – № 185. – 1 б.
892. Үмбетәлінің ақындық ортасы // Жетісу. – 2014. – 4 қазан. – № 112. – 10 б.
893. Ізгілік іздері [Қоғам қайраткері О.Әксікбаев] // Егемен Қазақстан. – 2014. – 24 желтоқсан.

2015

894. Адамгершілік қалпынан айнымалған жан: қазанама (1947-2015) [Саяси және мемлекет қайраткері Нұрлан Балғымбаевтың қайтыс болуына орай] // Егемен Қазақстан. – 2015. – 15 қазан. – 5 б.
895. Барымыз бен бағымызды бағалай білсек [Тараз қаласында Қазақ хандығының 550 жылдығына орай ұйымдастырылған торқалы той

жайында пікір] // Егемен Қазақстан. – 2015. – 9 қазан. – 2 б.

896. Бұл сөз айтылуы керек еді // Егемен Қазақстан. – 2015. – 7 сәуір.

897. Елбасы және ел мұраты // Егемен Қазақстан. – 2015. – 26 қараша, Ақ жол. – 2015. – 1 желтоқсан. – 4, 6 б.

898. Елбасының мазасыз күндері, ұйқысыз түндеріне қуәмін / сұхбат. Е.Жұматай // Түркістан. – 2015.

899. Елді ашындырмай, қазақша сөлейтін кез келді: Пікір / М.Жолдасбеков Филология ғылымдарының докторы, профессор, мемлекет қайраткері // Тіл. – 2016. – № 6 (68). – 23 б.

900. Имам деген сөз – иман деген сөз // Егемен Қазақстан. – 2015. – 20 ақпан.

901. Кеменгер. Елбасы туралы тебіреніс [КР Президенті Н.Назарбаев туралы] // Сарыарқа самалы. – 2015. – 4 шілде (№ 72). – 6, 7 б., Атырау. – 2015. – 4 шілде (№ 74). – 4-5 б.; 9 шілде (№ 75). – 4-5 б.

902. Қазақ халқының шығу тегі туралы // Қазақ әдебиеті. – 2015. – 27 – 5 наурыз (№ 8). – 6 б.

903. «Қазақ хандығы мен мемлекеттіліктің тарихын шатастыруға болмайды» [Қоғам қайраткері, филология ғылымдарының докторымен Қазақ хандығының 550 жылдығы мен қазақ мемлекетінің құрылу тарихына қатысты сұхбат] / әнғ. А.Сүгірбай //Айбын. – 2015. – № 9. – 13-15 б.

904. Қазақ жүзге бөлінбейді, жүзден құралады [Ғалым-тарихшының Шымкент қаласында Тілеу батыр мен оның баласы Жолдыаяққа арналған ескерткіштің ашылуында сөйлеген сөзі] // Ақтөбе. – 2015. – 15 казан (№ 133/134). – 8 б.

905. Қазақ ғылымының бағына туған [Академик Әлкей Марғұлан туралы естелік] // Қазақ әдебиеті. – 2015. – 20-26 қараша (№ 46). – 5 б.

906. Қара өлеңнің қызыл желі [Аронұлы Сүйінбай туралы] // Егемен Қазақстан. – 2015. – 9 маусым., Өнегелі өмір /ред. басқ. Ф.М. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. Ш. 108. – 55-61 б.

907. Майкөт пен Жамбыл // Алматы ақшамы. – 2015. – 8 қыркүйек. – 8 б.

908. Ол - туған халқының кеменгері [ҚР Президенті Н.Назарбаевтың тұлғасы туралы ғалым-филологтың сұхбаты] / әнг. Н.Дияров // Ақтөбе. – 2015. – 1 желтоқсан (№ 156/157). – 8 б.

909. Орхон ескерткіштері туған дәуір, ондағы тарихи шындық // Ақжол. – 2015. – 6 қазан (№ 123/124). – 8 б.

910. Өнер – құдірет [Композитор, дирижер Нұрғиса Тілендиев туралы] // Егемен Қазақстан. – 2015. – 12 тамыз. – 7 б.

911. Тарланбоз [Жазушы Д.Досжанның шығармашылығы мен кіслік қасиеттері жайлы әңгіме] / Сыр бойы. – 2015. – 11 маусым (№ 84). – 5 б.

912. Тәуелсіздік тағылымы [ҚР Президенті Н.Назарбаевтың саясаты туралы] // Ақтөбе. – 2015. – 15 желтоқсан (№ 163/164). – 6 б.

913. Ұлттымыздың тағдыршешті кезеңі: Қазақ халқының шығу тегі туралы // Қазақ әдебиеті. – 2015. – 27 ақпан – 5 наурыз.

2016

914. Алтынбекті билікке ұсынған – Заманбек Нұрқаділов / әнг. Ж.Ырысбай // Аңыз адам. – 2016. – № 4. – 4 б.

915. «Әй-угай, армандағын жаратқанға...» [Академиктің анасы Қ.Ырысқұлқызы туралы сыр-сұхбаты] / әнг. Б.Бодаубай // Қазақ. – 2016. – 4-11 наурыз (№ 9/10). – 8 б.

916. Әлем мойындаған реформатор [Тұнғыш Президент күніне орай] // Атырау. – 2016. – 6 шілде (№ 53). – 2 б.

917. **Әулие** [Әбіш Кекілбаев туралы] // Әбіш әлемі. – 2016. – № 1
918. **Домалақ аианың қадір-қасиеті ерте танылған** [Бәйдібек бабаның әйелі Домалақ ана жайлышы] // Аңыз адам. – 2016. – № 3. – 14 б.
919. **Дін - көрінгеннің қолжаулығына айналмауы керек** [Филолог-ғалым, қоғам қайраткерімен еліміздегі діни ахуал және ислам дініндің бүгіні туралы] / әңг. Қ.Аманжол // Егемен Қазақстан. – 2016. – 7 сәуір (№ 65). – 9 б.
920. «**Екі Кенен тумайды, Алатауға ексең де**» [Мемлекет және қоғам қайраткерімен ақын-жырши, композитор Кенен Өзірбаев туралы сыр-сұхбат] / әңг. Б.Бодаубай // Егемен Қазақстан. – 2016. – 5 қазан (№ 190). – 8 б.; 6 қазан (№ 191). – 7 б.; 7 қазан (№ 192). – 6 б.
921. **Жыр алыбы – Жамбыл** [Жыр алыбы Жамбылдың импровизаторлық өнері туралы] // Ақ жол. – 2016. – 2 ақпан (№ 13). – 6 б.
922. «**Қазақ жер сияқты, бір қозғалса, қатты қозғалады**» [«Жер туралы» кодекстің қабылданғаны жайлышы] // Қазақ. – 2016. – 1-29 шілде (№ 26/30). – 9 б.
923. «**Қазақты қазақ қана жарылқайды**» [Мемлекет және қоғам қайраткерімен сұхбат] / әңг. А.Қалжанов // Ақиқат. – 2016. – № 9. – 15-21 б.
924. **Министр болу – еліне қызмет ету** [Ғалым, қоғам қайраткерінің жазушы Болат Бодаубаймен сыр-сұхбаты] // Түркістан. – 2016. – 12 мамыр (№ 19). – 9 б.
925. **Періште көңіл поэзия** [Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, ақын Құләш Ахметова шығармашылығы туралы] // Егемен Қазақстан. – 2016. – 22 сәуір (№ 76). – 10 б.
926. **Рух берер ұғым!** [Көрнекті мемлекет және қоғам қайраткерінің тәуелсіздік туралы толғамдары] // Жас Қазақ. – 2016. – 16 желтоқсан (№ 51). – 1, 3 б.

927. Тәуелсіздік толғауы [ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Ұлы Дағы ұлағаттары» атты жаңа туындысы жайында] // Егемен Қазақстан. – 2016. – 23 қараша (№ 225). – 3 б.; 24 қараша. – 5 б.

928. Тәуелсіздік деген тәтті сый [Тәуелсіздіктің орнауы, Астананың бас қалаға айналуы жөнінде мемлекет және қоғам қайраткерімен сұхбат] / әнғ. А.Қалжаов // Астана ақшамы. – 2016. – 25 маусым (№ 72). – 8-9 б.

2017

929. Еңбегім халық шығармашылығына айналды. Құндерімнің қуәсі / әнғ. Қ.Сімәділ // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 19 мамыр – 6 б.

930. Құндерімнің қуәсі // Егемен Қазақстан. – 2017. – 31 наурыз – 1-7 б., 12 сәуір. – 7 б., 20 сәуір. – 13 б.

931. Мырзатай Жолдасбековтың ой-толғамдары // Өнегелі өмір / ред. басқ. F.M. Мұтанов. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. III. 108. – 153-158 б.

932. Түркітанудағы тың талпыныс // Егемен Қазақстан. – 2017. – 17 наурыз – 7 б.

933. Заманынан озып тұған [С. Әшімбаев туралы] // Қазақ әдебиеті. – 2017. – 28 сәуір-4 мамыр. – 1-5 б.

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ТРУДОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО
И ОБЩЕСТВЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ, УЧЕНОГО-ТЮРКОЛОГА,
ДОКТОРА ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА МЫРЗАТАЯ
ЖОЛДАСБЕКОВА

КНИГИ, МОНОГРАФИИ

934. **Древнетюркские литературные памятники и их отношение к казахской литературе** (Специальность – 642, казахская литература) [Кандидатская диссертация. Автореферат] / Научный рук. Кенжебаев Б. Алма-Ата: КазГУ им. Кирова, 1969. – С. 28.
935. **Жамбыл и его поэтические традиции.** [Докторская диссертация. Автореферат] / Научный рук. Кабдолов З.К. – Бишкек: КГУ. – 1993. – 39 с. – Библиог.: С. 39.
936. **Концепция развития Евразийского государственного университета им. Л.Н. Гумилева на 2001-2005 годы** / М.Жолдасбеков, С.Абдыманапов. – Астана: ЕГУ им. Л.Н. Гумилева, 2000. – С. 48.
937. **Евразия на стыке веков, Евразийский университет и евразийское сообщество:** Взгляд на начало XXI века: статьи и речи. – Астана: ЕНУ. – 2002. – С.170-180.
938. **Евразийская теория Л.Н. Гумилева:** лекция № 1 / Жолдасбеков М, Каиржанов А. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2002. – С. 16.
939. **Вопросы модернизации высшего образования.** – Астана: Типография ЕНУ. – 2003. – С. 23.
940. **Казахстан в XXI веке** веке проблемы Евразийства и образования: статьи и речи. – Астана: ЕНУ. – 2003. – С. 379.
941. **Камни заговорили** / Пер. с каз. Серикбаевой К. – Семей: Междунар. Клуб Абая, 2003. – С. 216. – (Б-ка журн. «АМАНАТ»).

- 942. Необходимость перспективного сотрудничества.** Выступление на VII съезде Российского Союза ректоров высших учебных заведений // Евразийский университет и мир Евразии: статьи и речи. – Астана: ЕНУ. – 2003. – С.84-87.
- 943. Президент Н.А. Назарбаев:** От евразийской идеи – к Евразийскому университету // Евразийский университет и мир Евразии: статьи и речи. – Астана: ЕНУ. – 2003. – С.180-205.
- 944. Создание междисциплинарного научно-исследовательского комплекса в ЕНУ им. Л.Н. Гумилева** – шаг к современным научным технологиям / Школьник В, Кадыржанов К и др. – Алматы: 2003. – 125 с.: рис., табл.
- 945. Казахстан в XXI веке:** проблемы евразийства и образования: статьи и речи. – Астана: Изд-во ЕНУ, 2004. – С. 380.
- 946. Атлас Орхонских памятников** / Жолдасбеков М., Сарткожаулы К. – Астана: Күлтегін, 2006. – С. 360.
- 947. Атлас Орхонских памятников.** – Семей, 2006. – С. 360., 33 см.
- 948. Атлас Орхонских памятников** / Жолдасбеков М., Сарткожаулы К. – Астана: Күлтегін, 2007. – С. 360.
- 949. Камни заговорили = Тастар сөйлейді** / пер. с каз. Серикбаева К. – Семей: Международный клуб Абая, 2007. – С. 216.
- 950. Атлас Западного Тюркского каганата** / Досымбаева А.М., Жолдасбеков М. – Астана: Service Press, 2013. – С. 884.

СТАТЬИ, ИНТЕРВЬЮ

1986

951. Как воспитать учителя: [Интервью с М.Жолдасбековым о претворении в жизнь задач школьной реформы] / Г.Гудыма // Заря коммунизма. – 1986. – 31 января. – С. 4.

1992

952. Возрожденные имена [о восстановлении исконных названий городов, сел, аулов др. топонимических объектов] // Казахстанская правда. – 1992. – 8 июля. – С. 1-2.

953. Истоки нашей подлинной дружбы: к форуму народов Казахстана [Интервью с М.Жолдасбековым о претворении в жизнь задач школьной реформы] // Казахстанская правда. – 1992. – 9 декабря. – С. 3.

1995

954. «Жизнь в мире с соседями – наш главный приоритет»: [Беседа с послом Казахстана в Иране об углублении и расширении двухсторонних культурных связей] / Записал Н.Жоров // Казахстанская правда. – 1995. – 24 февраля.

1996

955. Почему я читаю «Казахстанскую правду» // Казахстанская правда. – 1996. – 4 ноября. – С. 1.

1997

956. Дипломатическая академия: подготовка к первому приему: [Интервью с ректором Дипломатической академии МИД РК М.Жолдасбековым] // Казахстанская правда. – 1997. – 25 апреля. – С. 2.

1998

957. Взгляд в прошлое // Казахстанская правда. – 1998. – 31 декабря. – С.4.

958. Дипломатами не рождаются: Качественнее обучать кадры

международников // Казахстанская правда. – 1998. – 10 ноября.

959. О месте и роли Дипломатической Академии в реализации задач, вытекающих из стратегии «Казахстан 2030» // Вестник высшей школы Казахстана. – 1998. – № 4. – С. 17.

2000

960. ЕГУ: равнение на классический университет: [Интервью с ректором ЕГУ М.Жолдасбековым] / Т.Евсеева // Казахстанская правда. – 2000. – 28 ноября. – С. 6.

961. Истоки Победы // Казахстанская правда. – 2000. – 9 мая. – С. 2.

962. Он был и остается великим сыном своего народа: [Интервью с ректором Евразийского Университета им. Л.Н. Гумилева М.Жолдасбековым] / С.Галымов // Вечерняя Астана. – 2000. – 7 ноября. – С. 2.

963. Центр подготовки казахстанских дипломатов XXI века: О высшей дипломатической школе в Алматы // Казахстан и мировое сообщество. – Алматы, 2000. – С. 18-40.

2001

964. Вступительное слово // Безопасность, дипломатия и международное право. Материалы международной региональной конференции. Астана, 18-19 января 2001 г. / Под ред. М.Жолдасбекова. – Астана, 2001. – С. 5-8.

965. Международно-представительская миссия Евразийского государственного университета // Евразийский университет и мир: взгляд в будущее. – Астана, 2001. – С. 4-30.

966. Орхонские тексты // Орхонские надписи. – Семей: Международный клуб Абая, 2001. – 12-13 с.

967. От концепции к комплексной программе: основные направления развития Евразийского Государственного Университета имени

Л.Н. Гумилева на 2001-2005 годы: Высшее образование / М.Жолдасбеков, С.Абдыманапов // Вестник Евразийского университета. – 2001. – № 1. – С. 5-13.

2002

968. **Будущее образование – будущее Казахстана** // Московский университет. – 2002. – № 17. – С. 3-4.

969. **Великий евразиец**: [К 90-летию Л.Н. Гумилева] // Вечерняя Астана. – 2002. – 14 сентября. – С. 2.

970. **В эпоху перемен**: [О новой книге Т.Мансурова «Казахстанско-российские отношения в эпоху перемен. 1991-2001»] // Казахстанская правда. – 2002. – 8 марта.

971. **Евсеева Т. ЕГУ: равнение на классический университет**: [Интервью ректора ЕГУ М.Жолдасбекова] // Казахстанская правда. – 2002. – 28 ноября.

972. **Осмысливая пройденный путь**: [О высшем образовании] // Казахстанская правда. – 2002. – 18 мая. – С. 3.

973. **Реформирование прошло без ошибок**: [Об образовании] // Новое поколение. – 2002. – 20 сентября. – С. 8.

974. **Центр подготовки казахстанских дипломатов XXI века**. Казахстан – ООН: 10 лет сотрудничества: Материалы международной научно-практической конференции. / Под ред. М.Жолдасбекова. – Астана, 2002. – С. 4.

975. **Философия информационной цивилизации и глобальная концепция устойчивого развития** / Жолдасбеков М., Шалахметов Г., Аубакир Д. // Устойчивое развитие. Наука и практика. – 2002. – № 1.

2003

976. Вечные ценности Великой степи: [О выдающихся истор. личностях Великой степи] // Казахстанская правда. – 2003. – 26 ноября. – С. 3.

977. Вместе в двадцать первый век: [Интервью с ректором ЕНУ им. Л.Н. Гумилева М.Жолдасбековым] / Ж.Ойшибаева // Казахстанская правда. – 2003. – 21 февраля. – С. 2.

978. Вопросы модернизации высшей школы // Казахстанская правда. – 2003. – 9 января. – С. 3.

979. Новые перспективы Евразийского: [Открытие нового учебно–лабораторного корпуса ЕНУ им. Л.Н. Гумилева] / М.Пархоменко // Казахстанская правда. – 2003. – 11 апреля. – С. 1.

980. Н. А. Назарбаев и Евразийство: исторический вклад Президента Казахстана в развитие Евразийства: от теории к практике // Астана. – 2003. – № 6. – С. 12-17.

981. Политика и личность: [О Президенте РК Н.Назарбаеве] / М.Ж. Жолдасбеков, Р.Алшанов, П.Казымбет и др. // Казахстанская правда. – 2003. – 24 октября. – С. 1, 3.

2004

982. Мы – за интеграцию Евразии: Астана – город третьего // Shahar – Культура. – 2004. – № 2. – С. 60-61.

2005

983. «Ак Орда». По пути созидания // Казахстанская правда. – 2005. – 27 декабря.

984. Евразийский университет и наследие Л.Н. Гумилева // Вестник БАЕ. – 2005. – № 4. – С. 26-29.

985. Евразийство – консолидирующая основа в научном и культурном общении между народами. – Уральск, 2005. – С. 1.

986. Заветные струны души: III Всемирный курультай казахов /
Б.Кадыров // Казахстанская правда. – 2005. – 1 октября.

987. Тюркология возрождается у нас: [Беседа с доктором филологических наук, академиком об уникальных трудах создания полного атласа орхонских памятников] / Д.Бисембина // Литер. – 2005. – 1 ноября. – С. 6.

2006

988. Евразия на стыке веков // Евразийский университет и мир Евразии: Выступления Глав государств, министров, руководителей государственных органов, общественных деятелей РК и зарубежных стран в Евразийском национальном университете им. Л.Н. Гумилева. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2006. – С. 239-248

989. Жолдасбеков Мырзатай Жодасбекович: О Президенте общественного фонда «Евразийский союз ученых» / А.Голубев // Евразийский союз ученых. – Уральск, 2006. – С. 5-6.

990. Международно-представительская миссия Евразийского государственного университета // Евразийский университет и мир Евразии: Выступления Глав государств, министров, руководителей государственных органов, общественных деятелей РК и зарубежных стран в Евразийском национальном университете им. Л.Н. Гумилева / Сост. С.Абдыманапов, С.Селиверстов. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2006. – С. 63-78

991. Необходимость перспективного сотрудничества // Евразийский университет и мир Евразии: Выступления Глав государств, министров, руководителей государственных органов, общественных деятелей РК и зарубежных стран в Евразийском национальном университете им. Л.Н. Гумилева / Сост. С.Абдыманапов, С.Селиверстов. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2006. – С. 337-339

992. Развитие евразийства в Казахстане: от теории к практике // Евразийство – консолидирующая основа научного и культурного общения между народами. – Самара: Офорт, 2006. – С.7-12.

993. Союз евразийских идей / А.Голубев // Казахстанская правда. – 2006. – 13 октября. – С. 17.

994. Управление качеством как важнейший принцип системного подхода в развитии образования / Е.Абельдинов // Транзитная экономика. – 2006. – № 2. – С. 20-26.

2007

995. Возвращение батыра: историчность эпоса, исторический деятель и эпический образ / М.Жолдасбеков // Актюбинский вестник. – 2007. – 6 сентября. – С. 6.

996. Краткий очерк о научной, государственной и общественной деятельности // Мырзатай Жолдасбеков: Биобиблиогр. көрсеткіш. – Астана: 2007. – С. 14-17.

997. Камни заговорили / Мырзатай Жолдасбеков. – Семей: Междунар. клуб Абая, 2007. – 210, [6] с. (Б-ка журн. «Аманат»).

998. Тюркология возрождается у нас: [О создании «Полного атласа орхонских памятников】 // Сөзді ұғатын кез келді: Мақалалар. Сұхбаттар. Ой-толғамдар. – Астана, 2007. – С. 273-275.

2008

999. Астана: в прошлом и настоящем: Астана – 10 // Мәдени мұра–Культурное наследие. – 2008. – № 4-5. – С. 13-25.

1000. «В вашей области царит согласие» / Записал Б.Бабажанулы // Актюбинский вестник. – 2008. – 11 сентября. – С. 12.

1001. «Если мы сумеем показать свои сокровища вселенной, то мы не сможем числиться в рядах великих народов...» [Об исследованиях истории и древней литературе] // Business women. kz. – 2008. – № 2. – С. 22-23.

2009

1002. Мырзатай Жолдасбеков: «Все хотят быть президентом», но не все хотят работать на страну»: [Беседа с директором Президентского Центра культуры М. Жолдасбековым] // Эксклюзив. – 2009. – № 89. – С. 78-81.

1003. Тюркский мир Евразии в контексте развития культуры Западных тюрок // Мәдени мұра = Культурное наследие. – 2009. – № 1. – С. 9-16.

2010

1004. Легендарный батыр = Бауыржан туралы сөз // Легендарный батыр: К столетию со дня рождения Героя Советского Союза Бауыржана Момышулы: Документы. Архивные материалы. Воспоминания / Отв. ред. М.Мырзахметулы. – Москва: Ленком, 2010. – С. 312-319.

1005. Майлықожа не предан забвению: [К 175-летию со дня рождения Майлықожи Султанкожаулы] / Интервью Д.Кулакпаева // Вечерняя Астана. – 2010. – 14 декабря. – С. 12.

1006. Центр самобытности и духовности: [Президентскому центру культуры исполняется 10 лет] / Д.Кулакпаева // Вечерняя Астана. – 2010. – 23 октября. – С. 1, 5.

1007. Слово об Олжасе // Казахстанская правда. – 2010. – 26 июня. – С. 6., Олжас Сuleйменов: өнегелі өмір / под ред. Г.Мутанова. – Алматы: Қазақ ун-ті, 2011. – Вып.4. – С. 104-124.

2011

1008. Золотой век свободы [К 20-летию Независимости РК.] // Казахстанская правда. – 2011. – 16 декабря. – С. 12.

1009. Нет более великого счастья, чем служение своему народу: [Творческий вечер профессора, писателя и ученого в Актобе] // Актюбинский вестник. – 2011. – 29 сентября. – С. 23.

1010. Контуры идеи: [О роли идеологии в казахстанском обществе] //

Литер. – 2013. – 28 ноября. – С. 3.

2014

1011. **Создание ЕАЭС открывает важнейшую страницу в новейшей истории Казахстана...** // Казахстанская правда. – 2014. – 30 мая. – С. 1-3

1012. **В основе успеха – идея мира:** [о вкладе Главы государства Н.Назарбаева в развитии Казахстана] // Вечерняя Астана. – 2014. – 29 ноября. – С. 7.

1013. **Идея евразийства шире пантюркизма** // Евразийские исследования. – 2014. – № 6. – С. 76-83.

2015

1014. **Верный курс Президента** // Казахстанская правда. – 2015. – 3 июля. – С.11

2017

1015. «**О контенте» для души** [Беседа с общественным деятелем, доктором филологических наук М.Жолдасбековым о новой программной статье Президента Казахстана Н.Назарбаева «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания»] / З.Нокрабекова // Казахстанская правда. – 2017. – 17 апреля. – С.4

1016. **Нокрабекова З. Звуком и статью своей увлекая** // Казахстанская правда. – 2017. – 5 мая. – С.7

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫҢ ӘНДЕРІ МЕН КҮЙЛЕРІ ПЕСНИ И КЮИ МЫРЗАТАЯ ЖОЛДАСБЕКОВА

1017. **Атанғаным Мырзатай ел арқасы** [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: М.Жолдасбеков, оркестрге түсірген: Е.Усенов, орын: К.Төленбаева // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 9. – 224 б., Шын мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 153 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 135-145 б.
1018. **Бәйтерек** [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: Н.Айтұлы, оркестрге өндеп түсірген: А.Жайымов, орын: Г.Сарина // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 10. – 224 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 146-161 б.
1019. **Дүние шіркін** [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: М.Жолдасбеков, ансамбльге түсірген: Қ.Гасимова, орын: М.Бесбаев; оркестрге түсірген Е.Усенов // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 8. – 224 б., Шын мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 154 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 114-134 б.
1020. **Қазағым** [Мәтін]: ән / F.Сүлейменов, сөзін жазған: М.Жолдасбеков// Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 16. – 224 б., Шын мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 150 б.
1021. **Қыз дәурен – Ақбота** [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: М.Жолдасбеков, оркестрге түсірген Е.Усенов // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – 6 т. – Б. 7. – 224 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 100-113 б.

1022. Қөніл қүйі [Мәтін]: ән / Ж.Тұрсынбаев, сөзін жазған: М.Жолдасбеков // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 17. – 224 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 151 б.

1023. Сен болмасан [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: М.Жолдасбеков, ансамбльге түсірген Қ.Гасимова // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 11. – 224 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 162-169 б.

1024. Таразым [Мәтін. Партитура]: ән / Ж.Тұрсынбаев, сөзін жазған: М.Жолдасбеков, оркестрге өндеп түсірген: А.Жайымов, орын: Т.Әшімбекова // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 17. – 224 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 155 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 186-188 б.

1025. Тотықұс [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: Ұ.Есдәuletов, оркестрге түсірген Е.Усенов // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 5-6. – 224 б., Шың мен Шыңырау: Мақалалар. Сырласулар. Лебіздер. – Астана: 2002. – 149 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 90-99 б.

1026. Шіркін, Дәурен [Мәтін. Партитура]: ән / М.Жолдасбеков, сөзін жазған: М.Жолдасбеков // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 12. – 224 б., Дүние, шіркін... Партиуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 170-185 б.

1027. Ойтолғау [Дыбысжазба. Партитура]: қүй / М.Жолдасбеков, Нотаға түсірген: Ж.Жұзбаев, орын.: Ж.Жұзбаев // Дүние шіркін. – Астана: Ән-тұмар, 2010. – 69,2 мб. Сур+1 дискет., Дүние, шіркін... Партиуралар

жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 200-216 б.

1028. **Қосбасар** [Дыбысжазба. Партитура]: күй / М.Жолдасбеков, оркестрге түсірген: Е.Нұрымбетов, ансамбльге түсірген: Қ.Гасимова, орын.: «Тілеп» квартеті // Дүние шіркін. – Астана: Ән-тұмар, 2010. – 69,2 мб. Сур+1 дискет., Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 227-238 б.

1029. **Қосбасар** (Екінші нұсқа). [Партитура]: күй / М.Жолдасбеков, Нотаға түсірген: Ж.Жұзбаев // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 239-240 б.

Мырзатай Жолдасбеков жеткізген әндер

1030. **Бедел-ай, бөпем-ай** [Мәтін. Партитура]: ән / Қ.Ырысқұлқызы, әнді сақтап жеткізген: М.Жолдасбеков, ансамбльге түсірген Қ.Гасимова // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 14. – 224 б., Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 242-248 б.

1031. **Әй-угай, армандамын жаратқанға** [Мәтін. Партитура]: ән / Қ.Ырысқұлқызы, әнді сақтап жеткізген: М.Жолдасбеков, ансамбльге түсірген Қ.Гасимова // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 6. – 249-254 б., Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 249-254 б.

1032. **Сырлау – Ләйлім, Лиләйлім** [Партитура]: ән / М.Жолдасбековтың нағашысы Ә.Медеубев, сақтап жеткізген М.Жолдасбеков // Жолдасбеков М. Шіркін, дәурен: Әндер, Сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 6. – Б. 15. – 224 б., Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 255-256 б.

Мырзатай Жолдасбековке арналған әндер мен қүйлер

1033. **Мырзатайға** [Партитура]: ән / сөзі мен әні К.Әзірбаев // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 258-259 б.
1034. **Жан аға** [Партитура]: ән / сөзі мен әні К.Назарбек, нотаға түсірген Т.Назарбеков, ансамбльге түсірген Қ.Гасимова // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 260-270 б.
1035. **Мырзатай** [Партитура]: күй / Ж. Жұзбаев // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 272-273 б.
1036. **Ел ағасы – Мырзатай** [Партитура]: күй / А.Нұрсұлтанова // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 274-276 б.
1037. **Абыз толғау** [Партитура]: күй / А.Малдыбаев, нотаға түсірген: Қ.Сайжанов // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 277-279 б.
1038. **Дүние, шіркін** [Партитура]: күй / Т.Әліпбаев // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 280-282 б.
1039. **Мырзатай толғау** [Партитура]: күй / Қ.Сайжанов // Дүние, шіркін... Партитуралар жинағы. – Астана: Фолиант, 2017. – 283-284 б.

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫҢ СЦЕНАРИЙЛЕРИ СЦЕНАРИИ МЫРЗАТАЯ ЖОЛДАСБЕКОВА

1040. **Абаймен сырласу.** [Әдеби-музыкалық ойласу кеші] // М. Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 123-130. – 224 бет.

1041. **Абылай аманаты.** Тарихи сахналық көрініс // М. Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 107-112. – 224 бет.

1042. **Әсет пен Дәнеш.** // М. Жолдасбеков Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 76-83. – 224 бет.

1043. **Бәйтерек.** [Н. Айтұлының «Бәйтерек» поэмасы негізінде жазылған поэтикалық-музыкалық қойылым: Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті Н.Ә. Назарбаевтың туған күніне және Астана қаласының 10 жылдығына арналады] // М. Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 113-122. – 224 бет.

1044. **Бұлбұл еді, дүлдүл еді Кенекен.** [Халық композиторы К. Әзірбаевтың 125 жылдығына арналған әдеби-музыкалық кештің сценарийі] // Жолдасбеков Мырзатай. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 131-137. – 224 бет.

1045. **Дүниеге келер әлі талай Қасым.** [Ақын Қ. Аманжоловтың 100 жылдық мерей тойына арналған әдеби-музыкалық кеш] // М. Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 156-161. – 224 бет.

1046. **Елін сүйген, елі сүйген Елбасы.** [Ән кеші] // М. Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 161-168. – 224 бет.

- 1047. Қөзінді аш, оян қазақ, көтер басты.** [Әдеби музыкалық кеш] // Жолдасбеков Мырзатай. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 138-142. – 224 бет.
- 1048. Қазак жырының Хантәнірі.** [М.Мақатаевтың туғанына 75 жыл толуына арналған жыр кеші] // Жолдасбеков Мырзатай. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 62-75. – 224 бет.
- 1049. Қанаарман.** [Кеңес Одағының батыры Б.Момышұлының туғанына 100 толуына арналған салтанатты кеш] // М.Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 143-156. – 224 бет.
- 1050. Сұлу саздың саңлағы.** [Композитор, Еңбек Ері Е.Рахмадиевтің ән кеші] // М.Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 168-173. – 224 бет.
- 1051. Тәуелсіздігім – Тәнірден келген тәтті сый.** [Жас ақын 8 жасар Жамбыл Дүйсеновтың жыр кеші] // М.Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 174-190. – 224 бет.
- 1052. Ұлбике.** [Музыкалық трагедия] // М.Жолдасбеков. Шіркін дәурен: Әндер, сценарийлер. Библиографиялық көрсеткіштер. – Астана: Күлтегін, 2012. – Б. 84-106. – 224 бет.

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВТЫҢ ҚАТЫСУЫМЕН ЖӘНЕ ҚҰРАСТЫРУЫМЕН ЖАРЫҚ КӨРГЕН БАСЫЛЫМДАР

1053. **Алғы сөз // Күлтегін. Қоңе түркі жазба ескерткіші.** Қоңе түркі тілінен аударған және алғысөзін жазған. – Алматы, 1986. – 80 б.
1054. **Алғы сөз // Ежелгі дәуір әдебиеті.** Хрестоматия. 2-ші кітап. – Алматы, 1991. – 3-4 б.
1055. **Алғысөз//Назарбай бижәнетуған өлкетарихы** [Тарихи-танымдық жинақ] / Ақылдастар алқасы: Ш.Мұртаза, С.Жұнісов, М.Жолдасбеков, Қ.Сатыбалды. – Астана: Астана полиграфия, 2000. – 4-5 б.
1056. **Алғы сөз//Қазіргі айтыс / Құраст. И.Нұрахметұлы, С.Дүйсенғазин.** – Астана: Күлтегін, 2004. – Т.1. – 3-12 б.
1057. **Ақаев А. Қырғыз мемлекеттігі және «Манас» халық епсоны [Текст]** / Аскар Ақаев; баспаға дайындағандар: М.Жолдасбеков, Р.Нұргали. – Астана: Күлтегін, 2003. – 303, [1] б.: сур.
1058. **Ақселеу Сейдімбек.** Библиографиялық көрсеткіш / Құраст. М.Б. Шындалиева; жауапты ред. Р.Н. Нұргали; бас ред. М.Жолдасбеков. – Астана: Күлтегін, 2002. – 96 б.
1059. **Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы:** 1991 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; Құраст. Г.Тәнірбергенова [ж.б.]; жоб. жетек. М.Жолдасбеков. – Астана: Күлтегін, 2008. – Т. 1. – 326 б.
1060. **Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы:** 1992 жыл: хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 2. – 271 б.

1061. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы: 1992 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2009. – 3-том. – 303 б.

1062. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы: 1993 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жобаның авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2010 – Т. 4. – 318 б.

1063. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы: 1993 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жобаның авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2010 – Т. 5. – 367 б.

1064. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы: 1994 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жобаның авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2010 – Т. 6. – 319 б.

1065. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы: 1994 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жобаның авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2010 – Т. 7. – 318 б.

1066. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы. Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2011 – Т. 8. – 318 б.

1067. Элем Қазақстан туралы. Элем Президент туралы. Қазақстан

Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2011 – Т. 9. – 317 б.

1068. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы. Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2011 – Т. 10. – 318 б.

1069. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін, 2011 – Т. 11. – 318 б.

1070. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы: Көп томдық жинақ; [Жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдыков]; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилеватындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2011. – Т. 12. – 344 б.

1071. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы: Көп томдық жинақ; [жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдыков]; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилеватындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 13. – 386 б.

1072. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы: [Көп томдық жинақ]; [жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдыков]; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилеватындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 14. – 230 б.

1073. Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы: 1998 жыл: Хроника, оқиғалар, айғафтар; [жоба авт. М.Жолдасбеков]; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилеватындағы Еуразия Ұлттық университеті, Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі, Л.Н. Гумилеватындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2013. – Т. 15. – 207 б.

1074. **Әлем Қазақстан туралы. Әлем Президент туралы:** 1999 жыл: Хроника, оқиғалар, айғақтар; [жоба авт. М.Жолдасбеков], Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі, Л.Н. Гумилев атындағы Евразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2013. – Т. 16. – 294 б., портр.
1075. **Әлменұлы Б. Шешендік сөздер**/Құраст. түсінік. жазғ.: Ж.Дәдебаев; жалпы ред. басқ. М.Жолдасбеков. – Алматы : Ғылым, 1993. – 144 б.
1076. **Бәйтерек. Президент Нұрсұлтан Назарбаев туралы замандастар толғанысы:** Поэма және мақалалар. Әдеби-публицистикалық жинақ. / Н.Айтұлы, А.Сейдімбек, Қ.Салғараұлы, Р.Нұргали, М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2003. – 168 б.
1077. **Биболатұлы Бекасыл Жұлдызнама:** Ғибрат кітабы / ред. М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2011. – 1-кітап. – 416 б.
1078. **Биболатұлы Бекасыл Жұлдызнама:** Ғибрат кітабы / ред. М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2011. – 2-кітап. – 376 б.
1079. **Бөлтірік шешен** / Құраст. Ж.Дәдебаев; ред. алқасы: М.Айымбетов [ж.б.]; жалпы ред. басқ. М.Жолдасбеков. – Алматы: Ғылым, 1994.
1080. **Ежелгі дәуір әдебиеті.** / Құраст. А.Қыраубаева; жалпы ред. басқ. М.Жолдасбеков. Алматы: Ана тілі, 1991. – (Қазақ әдебиетінің тарихы). Т. 2. – 280 б.
1081. **Елбасы жолдады – елі қолдады.** Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; Құраст. Г.Тәнірбергенова [ж.б.]; жоб. жетек. М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2008. – Т.1. – 309 б.
1082. **Елтүтқа. Ел тарихының әйгілі тұлғалары:** Оқу құралы / Құраст. М.Жолдасбекұлы. – Астана: Құлтегін, 2012. – 296 б.
1083. **Ертедегі әдебиет нұсқалары** [Текст]: Ертедегі қазақ әдебиеті

хрестоматиясы. филология факультеттерінің студенттеріне арналады / құрастырушылар: Б.Кенжебаев, Х.Сүйіншәлиев, М.Жолдасбеков, т.б.- Алматы: Мектеп, 1967. – 208 б.

1084. **Ертедегі қазақ әдебиеті хрестоматиясы** / Құраст. Б.Кенжебаев, Х.Сүйіншәлиев, М.Жолдасбеков, М.Мағауин, Қ.Сыдыков. – Алматы: Мектеп, 1967. – 206 б.

1085. **Ежелгі әдебиет тарихының программысы**: ун-тер мен жоғары оқу орындары фил., журн., шығыс тану фак. арн. / М.Жолдасбеков, Х.Сүйіншәлиев; Қаз. ССР жоғары және орта арн. білім м-гі, С.М. Киров атын. ҚазМУ. – 1-ші бас. – Алматы: [Б. ж.], 1974. – 22, [2] б.

1086. **Кенжебайұлы Б. Түрік қағанатынан бүгінгі күнге дейін...** / Кенжебайұлы Б.; ред. алқ.: Ү.Қалижан, М.Жолдасбеков, Қ.Ергөбек. – Алматы: Асем-Систем, 2010. – Т. 1. – 342 б.

1087. **Кіндігімді кескен жұрт:** (елдік жыры) / [құраст. М.Жолдасбеков, Н.Айтұлы, И.Нұрахметұлы]. – Астана: Құлтегін, 2005. – 141, [3] б.

1088. **Кіндігімді кескен жұрт:** (елдік жыры) / [құраст. М.Жолдасбеков, Ш.Қойлышбаев]. – Астана: Құлтегін, 2012. – 216 б.

1089. **Құлтегін есткерткішінен** [Жырлардан] / Құлтегін, Орхон жырларын байырғы түрік тілінен жаңашалаган М.Жолдасбеков // Арқа ажары. – 2001. – 17 мамыр.

1090. **Қозы Қөрпеш – Баян сұлу:** Қаз. эпосының шоқтығы / ҚР мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінің бағдарламасы бойынша шығарылып отыр ж/е т.б.; Жинақты құраст., алғы сөзін жазғандар М.Жолдасбеков, С.Қасқабасов. – Астана: Фолиант, 2002. – 691, [5] б.

1091. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, Р.Әлмұханова, [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 1. – 398 б.

1092. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, Р.Әлмұханова, [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 2. – 399 б.]
1093. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, С.Негимов [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 3. – 397 б.]
1094. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, С.Негимов [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т.4. – 396 б.]
1095. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, Ш.Қойлыбаев [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 5. – 397 б.]
1096. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, Ш.Қойлыбаев [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 6. – 394 б.]
1097. **Қазақ өнерінің антологиясы** / Құраст. М.Жолдасбеков, А.Мәулет [Ред. алқасы: М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2014. – Т. 7. – 397 б.]
1098. **Қазақстан – БҰҰ: ынтымақтастыққа 10 жыл** [Текст]: халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары, Астана, 15 наурыз 2002 ж. = Казахстан – ООН: 10 лет сотрудничества = Kazakhstan – UN: 10 years of cooperation / под редакцией М.Жолдасбекова; Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі, БҰҰ-ның Қазақстан Республикасындағы Өкілеттігі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Дипломатиялық академиясы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2002. – 117, [3] б.]
1099. **Қазақстанның өркениетті тандауы:** Мәдениетаралық өзара ықпалдастық / жоба жетекшісі М.Жолдасбеков; Құраст. Г.Тәнірбергенова [ж.б.]; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы. – Астана: ҚР ПМО, 2008 – Библиогр. 84-91 б.]

1100. Қазіргі айтыс. Құраст. Н.Айтұлы, С.Дүйсенғазин; ред. баск. М.Жолдасбеков; ред. алқасы: Қ.Салғараұлы [ж.б.]. – Астана: Құлтегін, 2004. – 2-кітап. – 312 б.

1101. Қазіргі айтыс. Көкейкесті әдебиеттану; Құраст. Р.Н. Нұргали; ред. алқасы: М.Жолдасбеков [ж.б.]. – Астана: Құлтегін, 2003. – 3-кітап: Қазіргі айтыс: Дәстүрі, келешегі. – 264 б.

1102. Қозы Қорпеш – Баян Сұлу. Қазақ эпосының шоктығы / Құраст. түсінік. жаз. М.Жолдасбеков, С.Қасқабасов, И.Нұрахмет. – Астана: Фолиант, 2002.

1103. Қойлыбаев Ш. Қазіргі айтыстың идеялық-көркемдік ерекшеліктері: Филология ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған кандидаттық диссертацияның авторефераты. 10.01.02. – Қазақ әдебиеті / Ш.Қойлыбаев; М.Жолдасбеков; [Ғылыми жетекші М.Жолдасбеков]. – Астана: [б. ж.], 2009. – 24 б.

1104. Мемлекеттілік және Ұлы дала: Халықаралық ғылыми конференциясының материалдары / Бас ред. М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2006. – 224 б.

1105. Молдабай Т. Қоңе түрік жазу тарихы [Электронный ресурс]: философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация: қоргалған 26.12.16: 6D021200 / Талғат Молдабай; отандық ғылыми кенесшісі М.Жолдасбеков; шетелдік ғылыми кенесшісі М.Иванич; Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. – Электрон. текстовые дан. (8 файлов: 13, 5 Мб). – Астана, 2016. – 1 электрон. диск (CD-RW); в футляре, 14x12 см.

1106. М. Қашқаридың «Диуани лұғат-ат-түрік» еңбегіндегі әлемнің тілдік бейнесі [Electronic resource]: Филос. докторы (PhD) ғыл. дәрежесін алу үшін дайынды. диссертация: 6D021200 – Түркітану / М.М. Қосыбаев,; ғыл. кенесш.: М.Жолдасбеков, Г.Гұлсевин, Л.Н. Гумилев атын. Еуразия Ұлттық ун-ті – Астана: [б. ж.], 2014 . – 123 б., 1 (CD диск).

1107. Назарбаев Н. Халыққа арнау: Сөйлеген сөздері мен сұхбаттар жинағы / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы. – Астана: Күлтегін, 2007. – 592 б.

1108. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; Құраст. Г.Тәнібергенова; [жоб. жетек. М.Жолдасбеков]. – Астана: Күлтегін, 2008. – Т. 1. Сөздер, Сұхбаттар. – 279 б.

1109. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 2. – 254 б.

1110. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 3. – 335 б.

1111. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 4. – 327 б.

1112. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков ; ғылыми кеңесші М. Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 5. – 286 б.

1113. Назарбаев Н. Елмен сырласу: Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы;

[жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2009. – Т. 6. – 206 б.

1114. **Назарбаев Н. Елмен сырласу** / Назарбаев Нұрсұлтан Әбішұлы; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М. Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2011. – Т. 7. – 302 б.

1115. **Назарбаев Н. Елмен сырласу** / Назарбаев, Нұрсұлтан; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2011. – Т. 8. – 182 б.

1116. **Назарбаев Н. Елмен сырласу** / Назарбаев, Нұрсұлтан; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; [жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков]. – Астана: Күлтегін, 2011. – Т. 9. – 317 б.

1117. **Назарбаев Н. Елмен сырласу** / Назарбаев, Нұрсұлтан; Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы; жоба авт. М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Күлтегін, 2011. – Т. 10. – 270, [1] б., портр.:

1118. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев, Нұрсұлтан; / жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдықов; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 11. – 208 б.

1119. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан; / жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдықов; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Күлтегін, 2012. – Т. 12. – 320 б.

1120. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев, Нұрсұлтан / жоба авт. М.Жолдасбеков; жалпы ред. басқ. Е.Сыдықов; Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі; Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті. – Астана: Құлтегін, 2012. – Т. 13. – 208 б.
1121. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан / жобаның авторы М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін, 2013. – Т. 14. – 269 б.
1122. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан / жобаның авторы М.Жолдасбеков]. – Астана: Құлтегін, 2013. – 15-том. – 231 б.
1123. **Назарбаев Н. Елмен сырласу:** Сөздер, сұхбаттар / Назарбаев Нұрсұлтан / жобаның авторы М.Жолдасбеков]. – Астана: Құлтегін, 2013. – Т. 16. – 221 б.
1124. **Нурпеисова А.К. Қазақстан Республикасында банктік жүйенің дамуы:** Оқу құралы / Нурпеисова А.К., Сабитова С.Н., Чоентаева А.О. – Алматы: LEM, 2011. – 457 б.
1125. **Тәуелсіздікшежіресі:** 1991-2000 ж.ж./Жобаның авторы М.Жолдасбеков; Құраст. Г.Тәнірбергенов, Қ.Қасымбеков, Б.Имансерікова, Р.Әлімбеков. – Астана: «Құлтегін» баспасы, 2008. – Т. 1. – 424 б.
1126. **Тәуелсіздік шежіресі: 2001-2005 ж.ж.** / Жобаның авторы М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін баспасы, 2009. – Т.2. – 240 б.
1127. **Тәуелсіздік шежіресі: 2006-2008 ж.ж.** / Жобаның авторы М.Жолдасбеков; ғылыми кеңесші М.Қасымбеков. – Астана: Құлтегін баспасы, 2009. – Т. 3. – 200 б.
1128. **Тәуелсіз Қазақстанды жаңғыртудың 20 жылды: даму мен тұрақтылық жолымен** [Текст]: ғылыми-практикалық конференциясының

материалдары (2011 жылғы 10 маусым) = 20 лет модернизации независимого Казахстана: путем процветания и стабильности: материалы научно-практической конференции (10 июня 2011 года) / редакционная группа: М.Ж. Жолдасбеков, Ә.М. Рахимжанов, Б.Ж. Әбдірайым и др.; «Нұр Отан» Халықтық демократиялық партиясы Астана қалалық филиалы. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2011. – 180 б.

1129. Түрк әлемі: тарих және қазіргі заман: халықаралық түрктану симпозиумы мақалалар жинағы, 2011 жылғы 28-29 сәуір / редакция алқасы: Б.Әбдірайым, М.Жолдасбеков, Д.Қамзабекұлы және т. б.; жауапты редактор Н.Ф. Шаймердинова; Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2011. – 487 б.: сур.

1130. Ұлы даңа мұралары / Құраст. Х.Әбжанов; ред. алқасы: М.Жолдасбеков [ж.б.]; Қазақстан Республикасы Президенттік мәдениет орталығы. – Астана: Құлтегін, 2006.

1131. Шаймердинова Нұрила Ғаббасқызы: биобиблиографиялық көрсеткіш / жауапты редактор М.Жолдасбеков; құрастыруышылар: Л.Нахanova, С.Ярыгин, А.Сандыбаева. – Астана: Мастер ПО, 2015. – 78, [1] б.

КНИГИ, ВЫШЕДШИЕ В СВЕТ ПРИ УЧАСТИИ
МЫРЗАТАЯ ЖОЛДАСБЕКОВА

1996

1132. **Джамбул Джабаев.** Избранные произведения / М-во науки АН РК, Ин-т лит. и искусства им. М.О. Ауэзова. Сост. Каскабасова С., Редкол. Ахметов З., Бердибаев Р., Жолдасбеков М. – Алматы: Фылым, 1996. – 417 с.: портр.

2000

1133. **Казахстан и мировое сообщество** = Kazakhstan and the world community: Сборник статей / Сост. Романов В., Хойзер И.; под ред. Жолдасбекова М. / Дипломатическая Академия МИД РК. – Алматы: Дайк-Пресс, С. 2000. – 270.

1134. **Венские международные организации системы ООН и ОБСЕ, деятельность постоянного представительства РК (современное состояние и перспективы)** / С.Турсынов.; под ред. М.Жолдасбекова. – Алматы: Атамұра, 2000. – 124, [3] с.

2001

1135. **Безопасность, дипломатия и международное право:** Материалы международной региональной конференций Астана, 18-19 января 2001 г. / ЕГУ им. Л.Н. Гумилева; под ред. М.Жолдасбекова. – Астана: ФинЭк, 2001. – С. 208.

2002

1136. **Казахстан – ООН: 10 лет сотрудничества** = Қазақстан – БҰҰ: ынтымақтастыққа 10 жыл = Kasachstan – UN: 10 years cooperation: Материалы международной научно–практической конференции., (Астана, 15 марта 2002 г.) / Дипломатическая академия ЕГУ Л.Н. Гумилева; под ред. М.Жолдасбекова. – Астана, 2002. – С. 120.

1137. **Евразийский университет и евразийское сообщество: взгляд на начало XXI века:** выступления глав государств, министров, руководителей государственных организаций, общественных деятелей Республики

Казахстан и зарубежных стран в ЕНУ им. Л.Н. Гумилева / составители М.Жолдасбеков, С.Селиверстов; Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева. – Астана: KUL-TEGIN, 2002. – С.180.

2003

1138. **Евразийство и Казахстан** // Евразийство и Казахстан: Труды Евразийского научного форума: «Гумилевские чтения» / Редкол. М.Жолдасбеков, Г.Нурышев, Ж.Ермекбаев и др.– Астана: Изд-во ЕНУ, 2003. – Т.1. – С. 5-11.

1139. **Евразийский университет и мир Евразии**. Сб. 3: выступления глав государств, министров, руководителей государственных организаций, общественных деятелей Республики Казахстан и зарубежных стран в ЕНУ им. Л.Н. Гумилева / составители М.Жолдасбеков, С.Селиверстов; Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2003. – С. 205, [2].

1140. **Обоснование создания в Евразийском национальном университете им. Л.Н. Гумилева междисциплинарного научно-исследовательского комплекса на базе ускорителя тяжелых ионов** / В.Школьник, М.Жолдасбеков, К.Кадыржанов, А.Сисакиян и др.– Алматы, 2003. – С. 78.

1141. **Социализация молодежи: опыт, проблемы и перспективы**: материалы международной научно-практической конференции, 18 апреля 2003 года = Жастарды әлеуметтендіру: тәжірибесі, мәселелері және болашағы: халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары, 18 сәуір 2003 жыл / редакционная коллегия: М.Жолдасбеков (главный редактор), С.Абдыманапов, Г.Нурышев и др.; Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2003. – С. 265.

1142. **Степная цивилизация Восточной Евразии** / гл. ред. М.Жолдасбеков. – Астана: Құлтегін. – Т. 1. Древние эпохи. – 2003. – 264 с.

2004

1143. Казахстан в XXI веке: Проблемы евразийства и образования. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2004. – 380 с.

1144. Турсынов С. Казахстан – Венгрия: исторические связи и современное сотрудничество / под ред. М.Жолдасбекова. – Астана: Күлтегін, 2004. – С. 192.

1145. Университет и инновационные процессы: проблемы, поиски, решения: материалы V научно-методической конференции, 4-5 февраля 2004 года = Университет және инновациялық процестер: мәселелер, ізденістер, шешімдер / редакционная коллегия М.Жолдасбеков, С.Абдыманапов, Д.Нурманбекова и др. Министерство образования и науки Республики Казахстан, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева. – Астана: ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, 2004. – С. 437, [1]: табл.

2007

1146. Абылай-хан (Абиль-Мансур, Абулмансур) 1711-1781 гг. = Всемирная генеалогия чингизидов с XIII-XXI вв. = Генеалогия казахских ханов, султанов и торе-чингизидов [Изоматериал]: / А.Г. Оловинцов, Г.Ж. Табулдин; науч. ред. М.Жолдасбеков – Астана: Астана полиграфия, 2007. – 1 л., 30 x 21 см., [плакат].

1147. Указы Главы государства: хроника становления независимого Казахстана. Посвящается 15-летию Независимости Республики Казахстан / сост.: Г.Т. Танирбергенова и др.; рук. Проекта М.Ж. Жолдасбеков – Астана: ПЦК РК. – 2006. – С. 88.

1148. Шаймердинова Н.Г. Когнитивная семантика древнетюркских орхонских текстов: диссертация доктора филологических наук / Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилев; науч. конс. М.Жолдасбеков, Л.Жаналина. – Астана : 2007. – С. 274.

2008

1149. Послание лидера нации к народу; [Сост. Танибергенова Г.Т., Калилаханова К.Т., Алимбеков Р.Ж., науч. консультант Касымбеков М.Б., рук. проекта Жолдасбеков М.Ж.; Министерство культуры и информации Республики Казахстан, Президентский Центр культуры Республики Казахстан]. – Астана: Құлтегін, 2008. – Т. 2. – С. 303.

2011

1150. Летопись независимости: 1991-2000 гг.; [Авт. проекта М.Жолдасбеков; науч. конс. М.Касымбеков]; Министерство связи и информации Республики Казахстан, Президентский центр культуры Республики Казахстан. – Астана: Культегин, 2011. – Т. 1. – С. 461.

1151. Летопись независимости: 2001-2005 гг.; [Авт. проекта М.Жолдасбеков; науч. конс. М.Касымбеков]; Министерство связи и информации Республики Казахстан, Президентский центр культуры Республики Казахстан. – Астана: Культегин, 2011. – Т. 2. – С. 245.

1152. Летопись независимости: 2006-2008 гг.; [Авт. проекта Жолдасбеков М.; науч. конс. Касымбеков М.]; Министерство связи и информации Республики Казахстан, Президентский центр культуры Республики Казахстан. – Астана: Культегин, 2011. – Т. 3. – С. 210.

2013

1153. Западный Тюркский каганат: атлас / коллектив авторов: А.Досымбаева, М.Жолдасбеков (рук. проекта); Министерство образования и науки РК, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Государственное учреждение «Назарбаев центр».– Астана: Service Press, 2013 – С. 844: ил., карты.

1154. **Дүние-шіркін** / әні, сөзі: М.Жолдасбеков, Қ.Рысқұлқызы, Н.Айтұлы, Ү.Есдәuletов ж.б.; орынд.: Г.Сарина, А.Балажанова ж.б. – Алматы: Дастан, 2013. – CD-ROM .
1155. **Дүние шіркін** [Дыбысжазба] / М.Жолдасбеков. – 69,2 МБ. – Астана: Ән-тұмар, 2010. – CD-ROM., суреттер+1 дискета.
1156. **Елағасы** [Көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері М. Жолдасбеков жайлы арнайы түсірілген бейне хабарлар: Ел ағалары; Ақжол; Шынын жүзі; Үзенгі жолдас; «Қызы дәурен Ақбота»]. – Астана: «Fusion» + 1 дискета.
1157. **ЕҰУ-ның ректоры М.Жолдасбековтың «Қазақ радиосына» 2001 жылы 26 сәуірде С.Досжанмен сұхбаты** [Дыбысжазба]. – [Б.о.ж]. – 1 дж. Касета. *
1158. **Жамбылдың жастық шағы** [Бейнежазба]: 2 сериясы / Сценарийдің авторлары: М.Жолдасбеков, Қ.Қасымбеков; Режиссері: Қасымбеков Қ. – 1 бж. *
1159. **Жамбылдың жастық шағы** [Бейнежазба] / Сценарий авторы М.Жолдасбеков. [Б.м.и.], [Б.г.]. – 1 бж.
1160. **Жамбыл Дүйсеновпен кездесу** (22.04.2017 ж.) (Модератор М.Жолдасбеков) [Видеозапись]. – 1 бж. *
1161. **М.Жолдасбеков – 65 жаста.** (27.05.2002) [Бейнежазба]. – 1бж. *
1162. **М.Жолдасбеков – 70 жаста.** (22.05.2007) [Бейнежазба]. – 1бж. *
1163. **М.Жолдасбеков, Д.Рақышев атындағы мектеп-интернаттағы откізілген кездесу** (1985 ж.) [Кинолента]. – Астана: ҚР Ұлттық мұрағат, № 161 қор -3 тізімдеме. **

1164. **М.Жолдасбековты 70 жасқа толуымен құттықтаулар** / К.Тоқаев, Ф.Оңғарсынова, К.Саудабаев (2007 ж. 120 мин.) [Бейнежазба]. – 1бж]. – Астана: КР Ұлттық мұрағат, №161 қор – 4 тізімдеме. **
1165. **Жұзбаев Ж. Мырзатай**: Күй баян / Ж.Жұзбаев, орын.: Ж.Жұзбаев // Дүние шіркін. – Астана: Ән-тұмар, 2010. – CD-ROM., суреттер+1 дискета.
1166. **Кененді еске алу** (1984 ж. Жүргізуші М.Жолдасбеков) [қаз. 120 мин. Республикалықрадио кешен бағдарламасы]. – Астана: КР Ұлттық мұрағат, № 161 қор – 4 тізімдеме. **
1167. **Кенен туралы сұхбат** [қаз. 180 мин. Үнтаспа]. – Астана: КР Ұлттық мұрағат, № 161 қор – 4 тізімдеме. **
1168. **Күлтегін клубының екінші отырысы «Ұлт және ұлттық идея»** [Бейнежазба]. – Астана, 2005. – 25 ақпан. – 1 бж.
1169. **Құтпеген кездесу** (Хабар, 08.03.2002 ж.) [М.Жолдасбеков] [Видеозапись]. – 1 бж. *
1170. **Қүйші Секен Тұрысбековпен кездесу** (Модератор М.Жолдасбеков) [Видеозапись]. – 1 бж. *
1171. **Қазақтың ұлы ақыны М.Мақатаевтың туғанына 75 жыл толуына арналған «Қазақ жырының Хантәнірі» атты жыр** кеші (Жүргізген М.Жолдасбеков) [Электронный ресурс]. – Астана: 2006. – 1 электрон. Опт. диск*
1172. **Қазақ телерадио кешенінің түсірген фильмі** (2007 ж.) [Кинолента]. – Астана: КР Ұлттық мұрағат, № 161 қор – 3 тізімдеме. **
1173. **Қасым тойынан Мырзекене естелік.** [К.Аманжолов тойының айшықты тұстары] / Б.Мамыр. – Қарағанды: 2001. – 1 қыркүйек. – 1 мк. *
1174. **Ұлы даалаға арналған рух** [Бейнежазба]. – 1бж. *

1175. Вручение М.Жолдасбекову премии международной Айтматовской Академии [Видеозапись]: Астана: ПМО, 2004. – диск.*

1176. Встреча Президента Республики Казахстан с аксакалами (13.12.01). [Видеозапись]. – 1 вк. *

1177. Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева [Электронный ресурс]. – Астана, [Б.г.]. – 1 электрон. Опт. диск*

1178. Каиырбеков Б. Документальный фильм о ЕНУ им. Л.Н. Гумилева [Видеозапись]: (Открытие Главного корпуса. Визиты глав государств и Папы Римского. Прибытие Культегина в Астану). / Телерадиокомплекс Президента РК. – [Б.о.и, Б.г.]. – 1 вк.*

1179. М.Жолдасбеков О Дипломатической Академии [Видеозапись]. – 1 вк. *

1180. Первый выпуск Дипломатической Академии [Видеозапись]. – 1 вк. *

1181. Президент Республики Казахстан Н.Назарбаев и Президент Российской Федерации В.Путин в Евразийском университете (10.10.2000г.). [Видеозапись]. – 1 дискет. *

1182. Студенты ЕГУ в телепередачах [Видеозапись]. – 1 вк. *

1183. Юность Жамбыла – телеверсия [Видеозапись]. – 1 вк. *

* Қазақстан Республикасы Ұлттық академиялық кітапханасының қорындағы «М.Жолдасбековтың мемориалды кітапханасы»

** Қазақстан Республикасы Ұлттық мұрағатының қоры

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВ ТУРАЛЫ ЗАМАНДАСТАР ЛЕБІЗІ СОВРЕМЕННИКИ О МЫРЗАТЕ АЖОЛДАСБЕКОВЕ ІПОЕХ

**Бәйкен ӘШІМОВ,
мемлекет және қоғам қайраткері,
Социалистік Еңбек ері**

Айналайын Мырзатайжан! Сонынан ілескен ақкөніл, ақжарқын, адаптациясынан. Елге сінірген енбегің мол. Өмірдің белгілі бір межесінен өткен кісі үлкен белдің үстіне шығып алып алды-артына күн салып қарап. Алдында жүріп өткен ағаларын еске алар. Кейіннен ізін басып келе жатқан, халық көзінде жүрген, жақсы сөз іlestірген «осы қалай?» деген шаруаның үдесінен шыға білгенін інілеріне ақ жарылып батасын берер болар. Сен қызындық көрсөн де көтере білдің, ұзақ жолға жарайтын қазактың қаранары секілді қынқ демедің. Жүрісіңе көзім тояды, сөзіне көнілім толады.

Ел көзіндегі ержігітке сын көп. Талдықорғанда істедің – басқан ізіңе гүл бітті, Иранда елші болып істедің – екі елді сүттей ұйытып жүрдің, Еуразия университетінде ректор болдың – Астананың үлкен қарашаңырағы еттін, маңына әрдайым сөзі бар, ойы озық жігіттерді жиғың, қай жерге барсаң да тыныш жатқан көл бетіне тас түскендей маңайың жақсы адаммен, ілгергі тілеумен шеңберленіп шыға келеді. Ризамын жүрісіңе.

2007 ж.

**Өзбекөлі ЖӘНІБЕКОВ,
Мемлекет және қоғам қайраткері**

ДӘСТҮРГЕ БЕРІК АЗАМАТ

Мырзатайды қай-қайсымыз да жақсы танимыз. Мінезі жібектей, қыры да, сыры да сұлу, мағналы, мазмұны мықты жігіт. 25-30 жылдан қазақ әдебиетінің көне тарихын оқып жүрміз. Сол қазақ әдебиетінің көне тарихын қалыптастырушы да, соның үлкен арнасын сонау Орхон-Енесей жазбаларынан бері қарай дамытып әкеліп бізге жалғаған да осы Мырзатай. Бұл өзі халықтық үлкен дәстүрмен келе жатқан азаматымыз. Арнаны қазақ әдебиетінің көне тарихынан ғана тартып келе жатқан жоқ, біздің тұсымызыдағы Жамбылдың, Кененнің дәстүрлерін, қазіргі ауыз әдебиетінің жағдайын, көп тексерілмеген соның қүнгей-көлеңкесін түгел қамтып, қопара тексереді және тілі қандай, өзі стильге айналып кеткен жігіт бұл өзі. Қырғызстанда корғаған докторлық диссертациясында нағыз ғалым екендігін айқын дәлелдеді. Ғалым, қайраткер болу құдайдың, тәнірінің ерекше жаратқан жақсы адамдарына ғана, шын мәніндегі тума талантқа ғана, творчествоның тұлғаға ғана тән, соған ғана лайық нәрсе. Мырзатай алпыс жасында өзінің құллі творчествоның биігінде тұр, Өз биігінен тіл қататын, Халықтың қамын ойлап жүрген санаулы, санаткер азаматтардың бірі. Алпыс жасқа творчество жағынан да, білім-ғылым жағынан да әбден толысып келді. Мәдениет, дипломатия деген өзінде артылып жатыр, жетіп жатыр.

1997 ж.

**Шерхан МҰРТАЗА,
Халық жазушысы,
Мемлекеттік сыйлықтың иегері**

САРДАР

Соноу, өткен ғасырдың орта тұс шамасында Кенен атамен қатар отырып түскен суретінді көрдім. Онда сен уылжыған жап-жас бозбала жігітсің ғой. Сол кездің өзінде-ак сен жан-жакты жетілген білімі бар өр азамат екенсің. Дара талант Кенен атаның туған баласындау бауырласып, оның сан-салалы өнерін жете зерттеп, аса бағалы еңбек жазып жүр екенсің. Сол үшін де Кенен ата сені өз ұлындау санап, аз күн көрмесе сағынып қалатындау хәл кешкен екен. Оған Кенен атаның мына өлеңі күэ.

Мырзатайға

Сағынып сәлем жаздым Мырзатайға,
Жігітсің сөзге шешен, тілің майдада.
Кормалы, қорғаушы ақындарға,
Маган да көп еңбек қып, тиді пайданд.
Өз жүзін көрсеткендей, өз келбетін,
Жігітсің алтын сөзді, асыл айна.
«Тұтпейді түбі бірге» деген халық,
Таныттың өмірімді көп жамайға.
Тілектес боп өзіңе бата беріп,
Отырмын өзің көрген жайлы жайдада.
Келін мен балаларға менен сәлем,
Еңбегің маган сіңген кетпейді, ойда.
Той өткелі сәлем де бермей кеттің,
Қарагым, өкпең бар ма, кеттің қайда?
Отырмын нардай шөгіп бір орында,
Тағдыр мен кәрілікке бар ма айла.
Тілектес аман-есен жүргеніце,
Отырған Кенен атаң терең ойда.

Мен бұл деректің бәрін Кенен ата қызы Төрткеннің кітабынан оқып, көшірдім.

Кенен атаның туған жерінде оған арналған музей ашылып, ескерткіш қойылды. Ал, сол сегіз қырлы өнер алыбына сен тұрғызыған ескерткіш өз алдына бір тәбе. Кенен туралы «Тоқсан толғау», «Асыл арналар» атты қос кітап жазғаның - өзің айтқандай, сал-серілердің де, күміс көмей, таза, нағыз казақ дәстүріндегі әншілердің ең соны

Кененге арналған ғұмырлы ескерткіш.

Көзі тірісінде «аман-есен жүргенің тілекtes» болған Кенекем, енді оның қасиетті әруағы желеп-жебеп, өзінді қолдап жүргей деп үміттенеміз.

* * *

Осыдан бес-алты жыл бұл Қаратай қаласының Мәдениет үйі алдына бір бітімі бөлеқ, ерекше ескерткіш қойылды. Ол қазақтың айтулы ақын қызы Ұлбике апамызыға қойылған ескерткіш еді. Бұл ерекше ескерткішті орнатуға идея айтып, ұйтқы болған тағы да өзің едің, Мырзатай шырақ. Оны іске асырып, орындаушы Талас ауданының әкімі Батырбек Құлекеев мырза екенін білеміз.

Ескерткіштің ашылу салтанатына Талас халқы, оған көршілес аудандардан, Тараз қаласынан толып жатқан адамдар келді.

Арада ғасырлар өткенде, өз елінің төріне тас мұсін бейнесінде қайта оралу – тек аса ірі тұлғаның рухани тірлілі болар. Ондай құрмет мыңнан біреуге, ол бәлкім миллионнан біреуге ғана бұйырар.

Өткен ғасырларда қазіргі Қызылорда облысының Теренөзек ауданында Шіркейлі маңында қожалар, ошақтылар, коңыраттар т.б. қырық рулы ел тұрады екен.

Сол ошақтылардың ішінен бір ақын қыз шығады. Жастайынан айтыскер ақын болып тұтас өлкеге танылады. Өсе келе түрмис құрып, қүйеуге шығып, үйлі-жайлы болғанда, бір үлкен тойда сол Ұлбике ақын Құдері қожа есімді ақынмен айтысқа түседі. Құдері ақын өмірде болған кісі, осы заманда жасаған атақты жазушы, айтулы драматург Қалтай Мұхамеджановтың арғы атасы екен. Қалекем сол Құдері қожа мен Ұлбикенің айтысын жатқа айттар еді. Айтулы туынды болмаса ол есте қалып, жатталып, үрпактан үрпаққа ұласар ма еді.

Міне, осы Ұлбике ақын туралы таяуда Астанадағы Президенттік мәдениет орталығында «Ұлбике» атты спектакль көрсетілді. Авторлары – Мырзатай Жолдасбеков пен ақын Несілбек Айтov.

Спектакль өрісі тартымды, орталық театрларда қойылуға лайықты дәмді туынды. Бір қызығы – осы спектакльде маман артистермен бірге осы мәдениет орталығының қарапайым қызметкерлері де алуан түрлі рольдерде ойнайды.

Осы кезде айтыс өнері кең өріс алыш, өркендер келе жатыр. Ұлбике мен Құдерінің өнердегі үрпактары қанат жайып, ұлттық мәдениет ордасының керегесін кеңейтіп, шанырағын биіктетіп барады.

Сол айтыстың ұшар мәресінде, Таласта тас мұсін болып Ұлбике ақын апа түр.

* * *

Құрметті Мырзатай бауыр, сенің қазақ руханиятына қосқан үлесін жаңағы екі дерек қана ма екен? Ол сенің сан-салалы, энциклопедиялық білімінің бір-екі мысалы ғанағой...

2007 ж.

ЗВУКОМ И СТАТЬЮ СВОЕЙ УВЛЕКАЯ

Доводилось ли вам видеть настоящие сокровища? Прикоснуться к легенде, пришедшей из древности? Сделать это позволяет уникальная коллекция домбры и других музыкальных инструментов, собранная известным общественным деятелем, доктором филологических наук Мырзатаем Жолдасбековым.

Стройно в ряд

В мире миллионы самых разных коллекций. Люди собирают дома, машины, наряды, редкие картины, собак, книги, сувениры и кучу всего другого. Некоторые собрания поражают великолепием, другие – масштабами, увидев третью – ахнешь от количества и разнообразия. А бывают не очень большие, но очень ценные. Коллекция Мырзатая Жолдасбекова оказалась именно такой. Каждый экспонат практически на вес золота. Чего стоит одна домбра знаменитого мастера Эммануила Романенко! Знатоки скажут, что инструменты, сделанные им, сегодня днем с огнем не сыскать. – В студенческие годы в Алма-Ате я часто приходил в мастерскую Романенко при музыкальной консерватории и любовался его работой. Меня тянуло туда, словно магнитом. Цена за изделие была большой для студента. Купить без ущерба для скромного бюджета не мог, вот и смотрел, – вспоминает Мырзатай Жолдасбеков. – Это был истинный шебер – мастер, которого природа наградила золотыми руками и внутренним чутьем.

Домбры, изготовленные Романенко, имеют свой неповторимый звук. Сегодня во всем Казахстане едва ли сыщется несколько инструментов от выдающегося мастера.

Одна домбра, датированная 1956 годом, украшает коллекцию нашего героя. Домбра – это целая философия, целый мир. Верная спутница казахов заслуженно занимала в юрте почетное место – төр. Посредством домбры степняки вели беседу, спорили, доносили вести, выказывали уважение, рассказывали о своей любви... Кюй тартыс – состязание исполнителей кюев было популярно в народе, как и айттыс – состязание в красноречии акынов-импровизаторов.

Есть в собрании ару домбра от другого мастера – Мусы Адилова. Стоит отметить, что у каждого шебера свои секреты. Как и сколько нужно

выдерживать дерево в специальном растворе, как готовить клей для соединения частей? Ответы на вопросы они держат в тайне, передавая лишь ученикам или детям. К примеру, корпус изготовленного из красного дерева Адиловым инструмента состоит из 17 равных пластин. Их количество варьируется в зависимости от мастера. Индивидуально подбирают изготовители и материал для домбры. Чаще это береза, клен, наиболее ценным и прочным считается домбра из алатауской (тяньшанской) ели.

Некоторые мастера «ваяют» звучную красавицу из экзотических пород деревьев. В мастерской Жаксылыка Оспанова рождаются домбры из африканского карагача. Одна из таких домбр – из заморской древесины «живет» у Мырзатая Жолдасбековича. Даже на ощупь осязается высокая плотность «африканца», противоударная мощность от природы.

Звук такой домбры более густой, характерный. Благородный металл – золото издавна считается мерилом ценностей в обществе. Добавление золота или его частиц в любые изделия всегда ощутимо влияет на цену и порой качество изделия, делая их топовыми в линейке себе подобных. Есть золотая» домбра и в этой коллекции. Инкрустированная самым известным химическим элементом красавица отличается не только внешне. Звуки инструмента, созданного Оспановым, имеют совершенно другой тембр, смягченные «бархатом» ноты придется по душе самому взыскательному слушателю.

Хранится в собрании и небольшая домбра, выполненная в преддверии 200-летия Махамбета Утемисова. Изготовление домбры – процесс долгий, трудоемкий, требующий не только определенных навыков, но и дара «слышать» дерево, чувствовать будущий инструмент. – Шеберы, в чьих мастерских рождаются настоящие сокровища, незаслуженно остаются за кадром. Играя на домбрах, ими сотворенных, артисты, акыны обретают славу, признание. А до мастеров не доходят даже блики их звездной популярности, ни йоты почестей. Они всегда в тени славы исполнителя. Знаменитый Страдивари известен во всем мире, его имя стало брендом. Меняются музыканты, кому выпала честь играть на скрипке-легенде, неизменной остается ценность инструмента, – размышляет Мырзатай Жолдасбекович. – На мой взгляд, необходимы поддержка и признание мастеров, нельзя предавать их забвению. Есть у казахов понятие «кие», то есть «святыня». Обращаясь небрежно с вещами, самой жизнью и народом возведенными в ранг священных, велика вероятность получить бumerангом зло. В таких случаях говорят «Киесі ұрды», то есть настигла справедливая кара. В Казахстане осталось немало истинных ұста (мастеров), знающих свое дело, и нужно пропагандировать и популяризировать их ремесло,

учить ему молодых. Голос древности отражен и в кобызе. Но этот обладающий сакральной силой инструмент, несомненно, заслуживает отдельной статьи. Пока – о домбрах. В коллекции стройным рядом расположились 13 домбр. Такие разные, неповторимые, похожие в красоте внешней и ценные своим безупречным звуком.

Легендами овеяна

С домбрай в казахском фольклоре связано немало легенд, поверий, обычаев. Одна из самых известных легенд нашла отражение в отечественной мультипликации. В далеком уже 1968 году на киностудии «Казахфильм» по мотивам прекрасной казахской легенды, связанной с именами двух ханов – Чингисхана и Жоши, был снят замечательный мультфильм «Ақсақ құлан». ... Охотясь на куланов, старший сын Чингисхана – Жоши – погиб. Однако о его смерти доложить хану никто не решался, ведь «черному» гонцу он обещал залить в глотку свинец. Музыкант, советник Жоши-хана и отец известного степного жырау Кетбуги – Домбауыл сообщил страшную весть, сыграв на своей домбре кюй.

Разгневанный Чингисхан, следя своему слову, велел казнить домбру. От горячего свинца все струны, кроме двух, на домбре лопнули. С тех пор маленькое отверстие в основании домбры напоминает об этом. Авторство кюя приписывают степному музыканту Домбауылу, чей мавзолей расположен в Улытау. К домбре казахи всегда относились с особым уважением. Было недопустимо, чтобы домбра валялась под ногами, нельзя было ее ломать, пинать, использовать не по назначению. Ее хранили высоко, на почетном месте – в чехлах из натуральной кожи, реже из кошмы. По мнению экспертов, эксплуатационный срок домбры – 100 лет. В качестве оберега от недобрых глаз и злых языков к домбре привязывали пучок из перьев филина – үкі. По негласному правилу домбра обязательно была в каждом доме, через нее, ее звуки, отношение к ней казахи тоже воспитывали своих детей. Родные напевы домбры, домашний очаг, близкие люди, играющие на ней, – составные национального сознания, фундамент, на котором строится патриотизм. Кроме того, есть поверье, что домбра – символ мужского и женского начала, то есть начала жизни. Несмотря на то что у домбры всего две струны, палитра звучания очень богата. Домбра передает все звуки природы и человеческих эмоций: шум ручья, завывание ветра, раскаты грома, злость вражеских войск, горе матери, чувства влюбленных...

Поговорим по душам?

Бывают в жизни моменты, когда слова не нужны и бессильны.

Но чувства и мысли требуют выхода. Именно в таких метаниях души, внутренних спорах рождаются лучшие творения художников, писателей, композиторов, всех творческих людей. Выбирая собеседницей кисть, перо или музыкальный инструмент, человек раскрывает душу, выплескивая из самых потаенных глубин свои мысли и чувства. Мало кто знает, что в копилке трудов Мырзатая Жолдасбекова помимо научных монографий, книг, учебников, статей есть вещи более творческие. Так, он является автором кюев «Ойтолғау» и «Косбасар», песен «Тотықұс», «Қыздаруен Ақбота», «Дүниешіркін», «Атанғаным Мырзатай ел арқасы», «Шіркін даурен», «Байтерек» – посвященной Президенту. Любовь к песне, музыке передалась ему от матери Калдыкул Рысқуловой. Невероятно красивая и талантливая женщина часто исполняла песни собственного сочинения. В них она пела о своей жизни, женской судьбе, жизни вдали от отчего дома. В те годы петь на людях женщинам не пристало, и чаще слушателем были ее близкие, дети. Маленький Мырзатай рос, впитывая любовь к творчеству, музыке. «Я мечтаю, что ты научишься играть на гармони и будешь мне аккомпанировать», – говорила мать. Помня эти слова, позже в интернате он самостоятельно освоил инструмент и, приехав на каникулы домой, исполнил маленькую мечты мамы. – Свои сокровенные думы, несказанные слова – все поверью доброму. Она – отличный собеседник и советник. У нее есть душа, есть характер, она поистине мудрец и философ, – делится Мырзатай-ага. – Издревле бытует поверье, что просто так хранить доброту нельзя. Это из категории «обал», то есть может стать причиной страданий или неудобств. Если доброту хранить как экспонат, не играя, она за пренебрежение к себе может перестать дарить чарующие звуки, ибо вынужденное молчание принимает как маленькую смерть...

Каягым – жетыген

Сотни раз народы, этносы, страны в результате войн, болезней, катастроф или иных причин смешивались, перенимали опыт и культуру друг друга. Это неизбежно и не всегда плохо. Главное – сохранить свое наследие, свои корни. Примерно об этом думалось, глядя на еще один экспонат из собрания – каягым. Музыкальный инструмент корейского народа напоминает казахский жетыген или русские гусли. А турецкий баглама саз очень схож с узбекским дутаром, казахской домбрай, русской балалайкой.

Есть в коллекции и напоминающие казахский сыйызгы трубы. Простые с виду, они требуют большого умения. Не зная тонкостей исполнения, добиться хоть какого-либо звучания нельзя. Хоть целый час дуй! Стоит же

инструмент взять в руки музыканту, знающему язык курая – башкирской трубы, – польются звуки не хуже соловьиной трели.

Стоит отметить, что «живут» музыкальные инструменты в окружении весьма достойном. Помимо музыкальной у нашего собеседника есть потрясающая коллекция редких картин и гобеленов. Среди них работы легендарного Абылхана Кастеева, Токболата Тогызбаева, Ерболата Толепбаева, Марата Нусипова, Нуржана Карымсакова, а также российских, китайских художников, гобелены Батимы Заурбековой. Мырзатай Жолдасбеков готов передать уникальное собрание в дар Национальному музею. Напомним, что несколько лет назад он подарил более 10,5 тыс. экземпляров редких книг Национальной академической библиотеке. Сегодня в главной книжной обители столицы успешно действует зал «Мемориальная книжная коллекция Мырзатая Жолдасбекова», куда приходят заниматься молодые ученые, педагоги, студенты. Дать новую жизнь своим домбрам тоже в планах нашего собеседника. – В любом деле важен подход профессионала. Казахи говорят: «В руках неумехи и шелк становится клоком шерсти». В умелых руках дело спорится, искрится. Каждая домбра для меня ценна и дорога. Как память, как история, как инструмент моего народа. Но они не должны быть в «заточении», лежать на полках. Поэтому думаю о том, чтобы передать их в пользование нашим известным исполнителям – кюйши, акынам-айтыскерам, – говорит Мырзатай Жолдасбеков, в очередной раз проявляя широту души, взглядов, неравнодущие к родному народу.

2017 г.

Хамит ЕРҒАЛИ
Халық жазушысы

МЫРЗАТАЙ *Хамит ЕРҒАЛИ*

Жолдасбеков Мырзатай біз білетін,
Іріктеумен келеді ізгі ниетін.
Жаймашуақ көнділі көл секілді,
Жапырақтар жаппаган күзгі бетін.

Баппен айтып береді барын саған,
Біз секілді ағынан жарылса ағаң.
Рас, кейде тұңғиық, жамандыққа
Жабырқама деп біреу жалынса да.

Тумысында мінезі бір қалыпты,
Атан түйе қомындаï ыргалыпты.
Тентек-төлі өзара бөліскеңде
Олжасынан олардың құр қалыпты.

Бір қалыпты қозғалыс жалықпастан,
Салмагына сүйеніп қалыптасқан.
Абыржымай сол күйі тосып алған,
Қандай күндер кешсе де халық бастан.

Алғанына халықтан қожасынбай,
Әлдендіріп қыргыздың бозасындаï.
Қайтып берген жұртына Мырзатайым.
Одан тапқан ырыздық өз асымдай.

Зәру күнде жігіттің төресіне,
Қайта-қайта саларым ер есіне,—
Алыс-жақын халайық, куә болғай,
Алпыс жастан өндіріп бересіңе.

Абыроійың жолдас болсын,
Алдыңнан ақ күн тузын.
Жадырар күнің көп болсын,
Жабырқар күнің жоқ болсын.

1997 ж.

Қайырбек АСАНОВ, ақын

ТҮЛГА

Қайырбек АСАНОВ

Бала болып сәл нәрсеге сенесіз,
Дана болып дала жырын өресіз.
Еліміздің рухани тарихын
Күлтегіннен бері жазып келесіз.

Арманыңыз биік әркез аңсаған,
Осы жолда жеріңіз жоқ шаршаған.
Парасатты текті тұлға болған соң
Жақсы жандар гана Сізді қоршаған.

Қазагымның біртуары дер ем мен,
Сомдалатын нар тұлғасы өлеңмен.
Өткенім мен бүгінгінің арасын
Жалғастырып құрметке бөленген.

Сөз өнері — бар өнердің ең басы
Төле, Қазыбек, Эйтекелер жалғасы.
Ақсақалдар еркелесте інім деп,
Ұстазым деп, ұлық тұтты Елбасы

Көзіңізден нұр төгілер күлгенде
Қазынасыз қадіріңізді білгенге.
Айдарымнан жел ескендей болған-ды
Аз уақыт жаныңызда жүргенде.

Бастау алған Талас жақтан жарқын із,
Дүниеде дүрілдеді даңқыңыз.
Мәртебеніз биік болсын, Мырза-ага,
Сізбен бірге, ел-жүртүңыз, халқыңыз!

2000 ж.

ҒАЛЫМ, ЕЛШІ, ҚАЙРАТКЕР

Бір ғұмырға жетпес байлық жиганда,
Бақыт үлкен — бір маңдайга сыйған ба!
О, Мырзеке, туган елді сагындың
Елші болып жүрген шақта Иранда!

Өте шыгар Уақыт деген ағынның,
Бір қымбаты — құпиялы жаныңның.
Талдықорған — Жетісуда жұмақ жер,
Ректор болған кездерінді сагындың.

Сагыныштан жұлдыз ойлар самсадың,
Елден жырақ жұру деген қанша мұн,
Ғалымдардан болып алғаш Министр,
Сол кездегі достарыңды аңсадың.

Келмес билік жүрген жанға төс қағып,
Қайда тоқтар өмірдеген көш барып.
Үкіметтің үйіндегі кездерді,
Жүрдіңіз бе, сагынышпен еске алып.

Парызды өтеп Жамбыл бабаң алыптың,
Бір Адамдай қайраткерлік таныттың.
Бір Адамдай жүк көтердің ғылымда,
Жүргегіне жетсем-ау деп халықтың!

Ұстазы едің бапкер шәкірт құлынның,
Талай жолда, талай дөңге бұрылдың.
Иран бақта, о, Мырзеке, жүрдің бе
Сагынумен шаңырағын ғылымның.

Өмір деген толы дүние алғысқа,
Ойлар деген алып қашар сан түсқа.
О, Мырзеке, Алатауга аялдал,
Сагынышпен келіп жеттің алпысқа!

Қолдан келсе жырдан маржан терейін,
Тойың бүгін, тойың демей не дейін,
О, Мырзеке, құтты болсын осынау
Сагынумен жеткен мынау мереійін!

1997 ж.

Несіпбек АЙТҰЛЫ, ақын

БӘЙТЕРЕК

Жыр кестесін өрнектеп шым жібектен,
Құттықтаймын, Мырзеке, шын жүректен.

Алтын кітап секілді сырды терең,
Алпыс бес жыл ғұмырың жылжып өткен.

Жіпке тізіп қайтемін әр жылыңды,
Жазган өзі тәңірім тағдырыңды.
Айналага шуақты сәуле төгіп,
Шашу етіп келесің жан-нұрыңды.

Кенделіктен аулақсың пенделіктен,
Мінезіңмен дарасың ерге біткен.
Іш пен сыртың айнаңдай бірдей таза,
Сыр болмайды халқыңнан сенде бүккен.

Жолай алмай біреулер сенен үркіп,
Ала қойды жүреді бөле қырқып.
Ақиығы асқардың өзің болсаң,
Мен — қасыңнан табылған бала бүркіт.

Көптің мұңы менің де дәртім еді,
Кейде келіп басады шер түнегі.
Гүл бәйшешек көктемдеге бүрін жарған,
Бір бәйтерек өзіңсің — ел тірері.

Іс тыңдырғың келеді күн жарықта,
Өмір мәңгі тұра ма бір қалыпта.
Күңкілдесе күншілдер жабырқама,
Кісі жағып көрген бе бүл халыққа.

Атымтайдай көңілі жомарт ага,
Шапан жаптым өлеңмен жон арқана.
Қызығыңа жиналсын қалың елің,
Құжынаган арадай омартаға.

Бийкке өрлеп Жамбылдың жүз жасындаі,
Туган күнің тоілансын жылда осындаі.
Көшті бастап жүре бер, топты бастап,
Тауда ойнаған арқардың құлжасындаі.

2002 ж.

ҚАРА ТАСТАН СӨЗ САУҒАН...

Басыңа қонып бақ жанған,
Қара сөзден оқ жанған,
Қара тастан сөз сауған,
Қара қылды қақ жарған.

От бар ма Сіз түспеген,
Су бар ма Сіз жүэбegen.
Тауып асыл арнамды,
Тамырымды іздеген.
Қазақша тасты сөйлетіп
Алтын арқауымды үзбеген.

Бітіктас пен Жозытас,
Қойтас пенен Тұғыртас,
Текшетас пен Мұсінтас,
Шарбақтас пен Күбітас,
Бізге баба-ата тас,
Үйметас пен Бақатас.
Үлкен ұстын, кіші ұстын,
Басына қанша құс ұштың.

Көз алдыма әкеleдің,
Күлтегіннің жорығын.
Күйіс-Толгай, Бұғыты,
Көшө-Цайдам қорымын.
Елтеріс қаған, Тонықұқ,
Білге қаған, Түйүқұқ.
Қарғол мен Кұллі-Чор,
Өнгін, Идәр, Мойын-Чор,
Осылардың барлығын

Өз тілімде сөйлеткен,
Қаганатын Тұріктің
Тілдестірген жер-көкпен.
Ойдың төгіп нөсерін,
Сезімнің селін селдеткен.
Өнеге алған өскіндер,
Өзіңіз салған өрнектен.

КазГУ-імде жүргенде,
Алдыңа шәкірт жиылдып,
Білім шөлін қандырттың.
Жетісуға барғанда,
Үлкен-кіші сүйініп,
Кененнің өтті қасында,
Алтын сөзді албырт күн.
Сүйінбайдай дарага,
Жамбылдай данғыл данага,
Бөлтірік шешен бабама
Сөзден сарай салдырттың.
Датқалар мен билердің,
Аттарын қайта жаңғырттың.
Күлтегіннің көк тасын,
Астанага алдырттың.

Шырақшысы боп жүрдің,
Әдет-гүрып, салтымның.
Сонау көне заманнан
Мәйегін таптың халқымның.
Қиын да қыстай кезеңде
Елбасының қасында,
Кеуденді тосып жасынға
Шагаладай шақ ұрдың

Майдакоңыр үніңмен,
Рухына елдің дем бердің.
Ойдагы мен қырдагы
Қазақтың бәрін тең көрдің.
Ақын, ғалым, күйшіні,
Жазушы, әнші, бишіні,
Астанага жинап ап,
Шекпен бердің, шен бердің.
Сөйтіп қалың еліңнің,
Бата алғысын өңгердің.

....Сусып жатыр құм заман,
Жүрегіңізге жыр жагам.
Биікте көк тәнірі,
Тәменде қара жер түрганда,
Тұғырдан түспе, Мырзагам!

2007 ж.

- Қазакты қазақтан басқа ешкім жарылқамайды.
- Бүгін сен түзелсең, ертең ел түзеледі.
- Өз басынды ғана ойласан, қалың қазақтың қамын кім жейді?
- Еліннің тағдыры – өзіннің тағдырың.
- Асып бара жатсан, еліңмен бөліс.
- Ұлылардың туған күні болады, өлген күні болмайды.
Өйткені олар өлмейді.
- Атасы, анасы жақсыдан үнемі жақсы тұа бермейді.
- Биеден туған құлыштың бәрі тұлпар бола бермейді.
- Патшаның әр күні өзіне азап, халқына той.
- Қазақтың үміті ақталмаса, елде тыныштық сақталмайды.
- Қыындықты женбесең, қыындық сені женеді.
- Өз тілінді өзің үшін, өзгенің тілін күнің үшін үйренесің.
- Елдің жұты болма, құты бол.
- Күнің барда күліп жүр.
- Тақтан тайған адамның бағы таяды.
- Бақ атадан қалған мұра емес.
- Дұние жима, иман жина.

- Дін ұстай алсаң – қасиетің, ұстай алмасаң – қасіретің.
- Мемлекетті қорғамаған адам – ең бақытсыз адам.
- Жаман туыстан жақсы ит жақсы.
- Әйел – Алладан кейінгі жаратушы.
- Ана – әулеттің алтын қазығы, жібек арқауы.
- Есейе келе өзің балаға айналасың, әйелің анаға айналады.
- Екі бақсы бір үйге сыймайды.
- Көрінгенді жау санама,
Қарайғанды тау санама.
- Бақ-дәulet жетекке жүрмейді.
- Перзент тілектен туады,
Өн жүректен туады.
Күй көңілден туады,
Бәрі де өмірден туады.
- Жақсы менен жаманды саралай біл,
Барың менен бағынды бағалай біл
- Өн тандайға біtedі,
Перзент маңдайға біtedі.
- Қобыз қонады,
Домбыра дариды.
- Кіслік тозып, кісәпірлік озбаса болғаны.

- Өзгенің ақылымен ақылды бола алмайсын,
Өзгенің даңқыменен даңқты бола алмайсын.
- Елді ояту үшін тарихты ояту керек.
- Қазак үш жүзге бөлінбейді, үш жүзден құралады.
- Ұлттың мұддесін қорғамаған мемлекет ұзақ өмір сүре алмайды.
- Аласа шыңмен таласа алмайды, биік ешқашан аласармайды,
Арамдық адалдықпен жараса алмайды.
- Ұлттық сананы қалыптастыру үшін Ұлы Дағы тарихын ұрпақ
санасында тірілту қажет.

Әкесі Жолдасбек Ақботаұлы мен анасы Қалдықұл Ырысқұлқызы

Отец Жолдасбек Ақботаулы и мать Калдыкул Ырыскулқызы

Father Zholdasbek Akbotayev and mother Kaldykul Yryskylkazy

Мырзатай (оң жақта) – Студенттік шақ. 1955.

Мырзатай (справа) – Студенческие годы. 1955.

Myrzatay (on the right) – Student years. 1955.

С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университеті қазақ әдебиеті кафедрасының ассисенті. 1962.

Ассистент кафедры казахской литературы КазГУ им. С.М. Кирова. 1962.

Assistant of the Kazakh Literature Department of KazSU named after S.M. Kirov. 1962.

Студенттерден емтихан қабылдау. ҚазМУ оқытушысы Мырзатай Жолдасбеков. 1968.

Преподаватель КазГУ Мырзатай Жолдасбеков принимает экзамен у студентов. 1968.

Teacher of KazSU Myrzatay Zholdasbekov examining students. 1968.

I.Жансүгіров атындағы Талдықорған педагогикалық институтының ректоры. 1977.

Ректор Талдыкорганскоого педагогического института им. И.Жансугурова. 1977.

Rector of the Taldykorgan Pedagogical Institute named after I.Zhansugurov. 1977.

Қазақстан Компартиясы Орталық Комитеті идеология бөлімінің меншерушісі. 1989.

Заведующий идеологическим отделом ЦК Компартии Казахстана. 1989.

Head of the ideological department of the Central Committee of the Kazakhstan Communist Party. 1989.

Президент кеңесінің тұнғыш мәжілісі. 1991.
Первое заседание канцелярии Президента. 1991.
The First Meeting of the President's Office. 1991.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаев және Палестина лидері Я.Арафатпен бірге. 1992.
С Президентом Казахстана Н.Назарбаевым и с Лидером Палестины Я.Арафатом. 1992.
With the President of Kazakhstan N.Nazarbayev and the Leader of Palestine Y.Arafat. 1992.

Қазақстан Республикасының Иран Ислам Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі. 1993.
Чрезвычайный и Полномочный Посол Республики Казахстан в Исламской Республике Иран. 1993.
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Kazakhstan to the Islamic Republic of Iran. 1993.

М.Жолдасбеков жұбайы Мәриямен Фирдоуси ескерткіші жаңында. Иран. 1995.
М.Жолдасбеков с женой Мариам возле памятника Фирдауси. Иран. 1995.
M.Zholdasbekov with his wife Mariam near the monument of Firdausi. Iran. 1995.

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігі жаңындағы
Дипломатиялық академияның ректоры. Кездесу. 1997.

Ректор Высшей дипломатической школы МИД РК. Встреча. 1997.
Rector of the Higher Diplomatic School of the MFA of the RK. A meeting. 1997.

Мемлекеттік дәрежеде марапаттау.
Награждение на государственном уровне.
Awarding at the state level.

ҚР Президенті Н.Назарбаев Еуразия Ұлттық университеті жаңа оқу гимаратының ашылу салтанаты. Астана. 2000.

Президент РК Н.Назарбаев на открытии нового учебного корпуса Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева. 2000.

President of the Republic of Kazakhstan N.Nazarbayev at the opening of the new academic building of the Eurasian National University named after L.N. Gumilev. 2000.

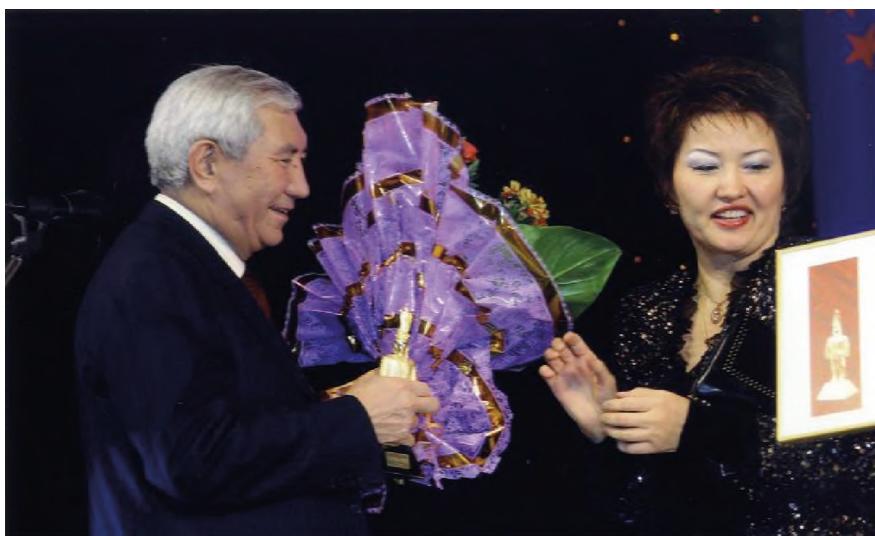
Еуразия Ұлттық университеті. Астана. Наурыз. 2002.

Евразийский Национальный университет. Астана. Наурыз. 2002.

Eurasian National University. Astana. Nauryz. 2002

Ақорданың ашылуы. 2004.
Открытие Акорды. 2004.
Opening of Akorda. 2004.

А.Қ. Мұсахаджаева «Алтын адам – Жыл тұлғасы» сыйлығын М.Жолдасбековке тапсыру салтанаты. 2005.
А.К. Мусахаджаева вручает премию «Алтын адам – Жыл тұлғасы» М.Жолдасбекову.2005.
A.K. Mussakhaayeva presents the award "Altyn Adam – Person of the Year" to M.Zholdsbekov 2005.

ҚР Президенттік мәдениет орталығы. Астана. 2006.
Президентский центр культуры РК. Астана. 2006.
Presidential Center of Culture of the RK. Astana. 2006.

Абылай ханның алтын зерделі қамқа тоны
Чапан Абылай хана, расшитый золотом
Abylai Khan's Chapan, embroidered with gold

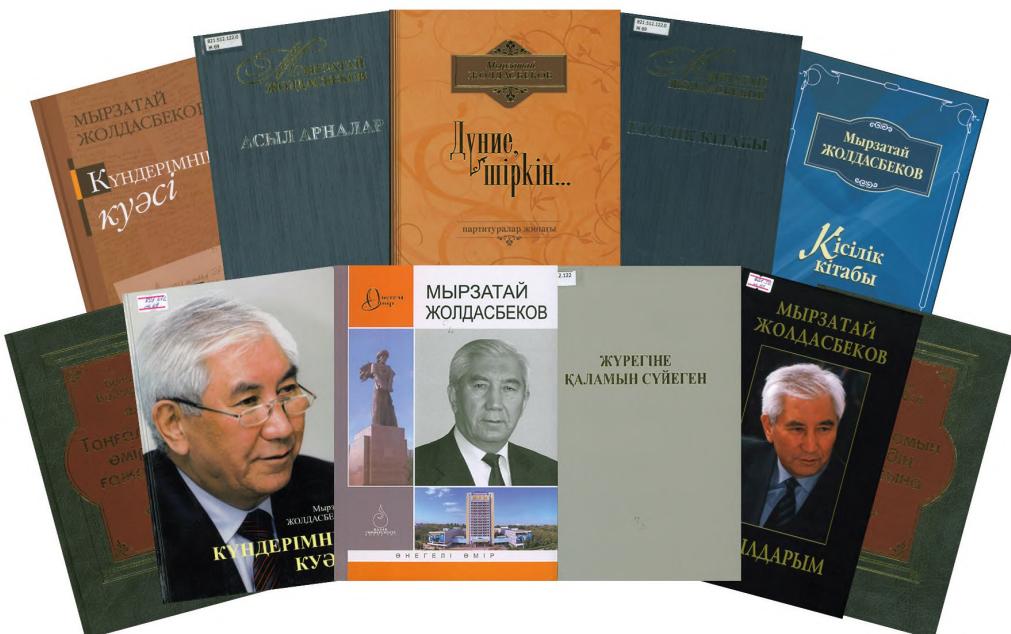
Оқырмандарға қолтаңба беру. 2009.
М.Жолдасбеков с читателями. Астана. 2009.
M.Zholdasbekov with the readers. Astana. 2009.

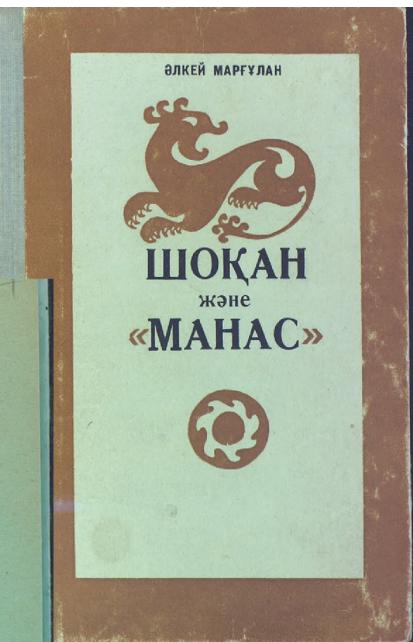
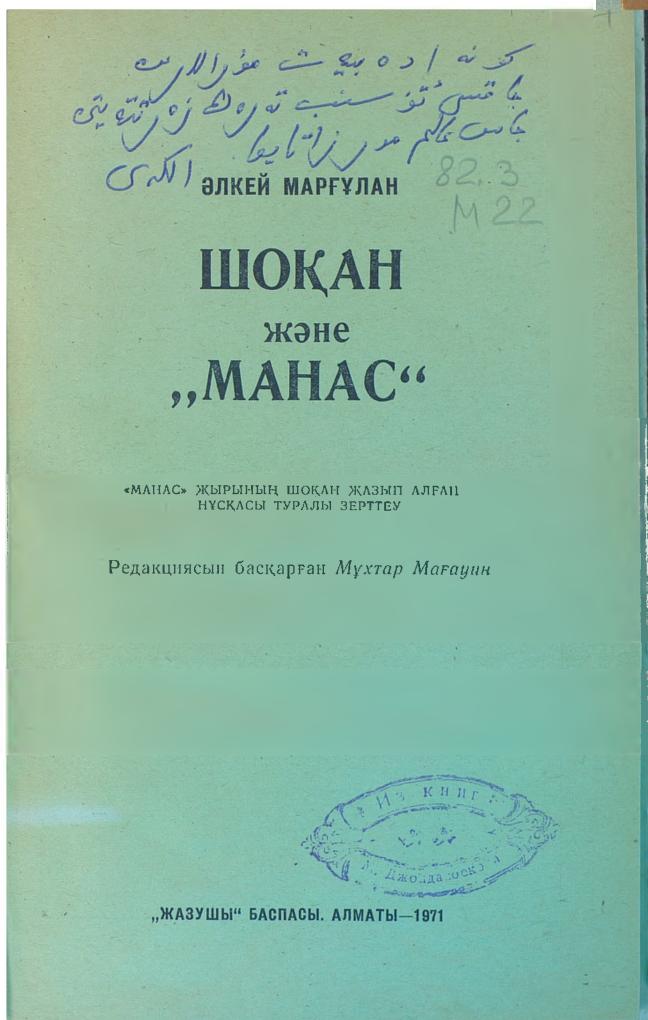

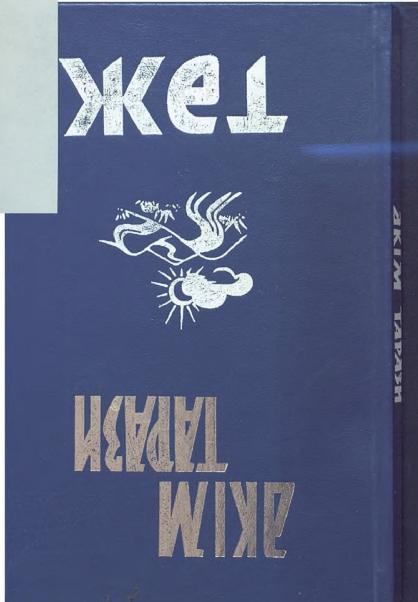
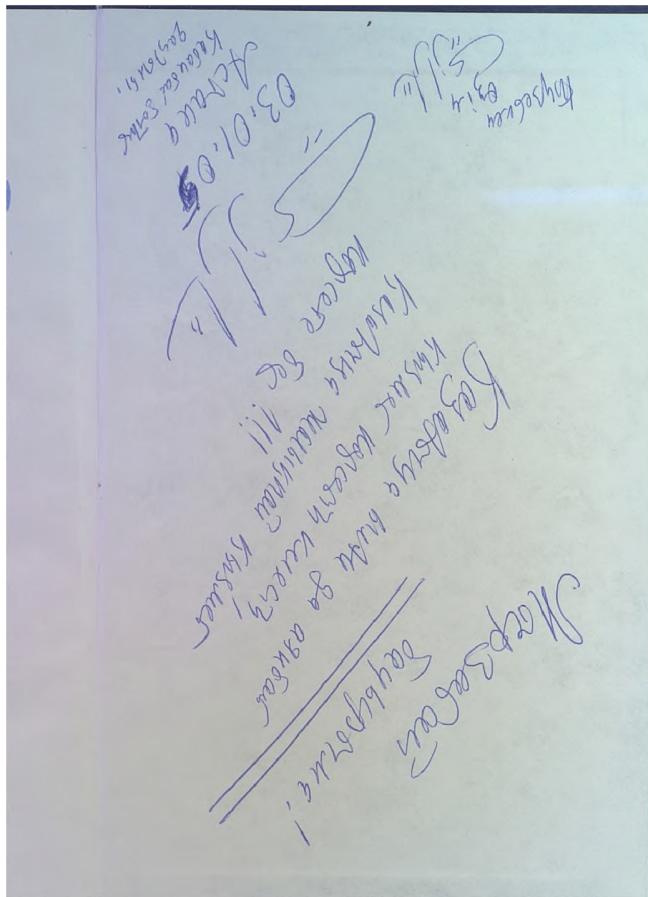
М.Жолдасбеков әулеті.
Семья М.Жолдасбекова.
M.Zholdasbekov's family.

М.Жолдасбековтың кітап коллекциясы. ҚР Ұлттық академиялық кітапхана. 2015.
Книжная коллекция М.Жолдасбекова. Национальная академическая библиотека РК. 2015.
M.Zholdasbekov's book collection. The National Academic Library of the Republic of Kazakhstan. 2015.

ӘБДІЛДА
ТӘЖІБАЕВ

ЖЫЛДАР,
ОЙЛАР

ӘБДІЛДА ТӘЖІБАЕВ

ЖЫЛДАР,
ОЙЛАР

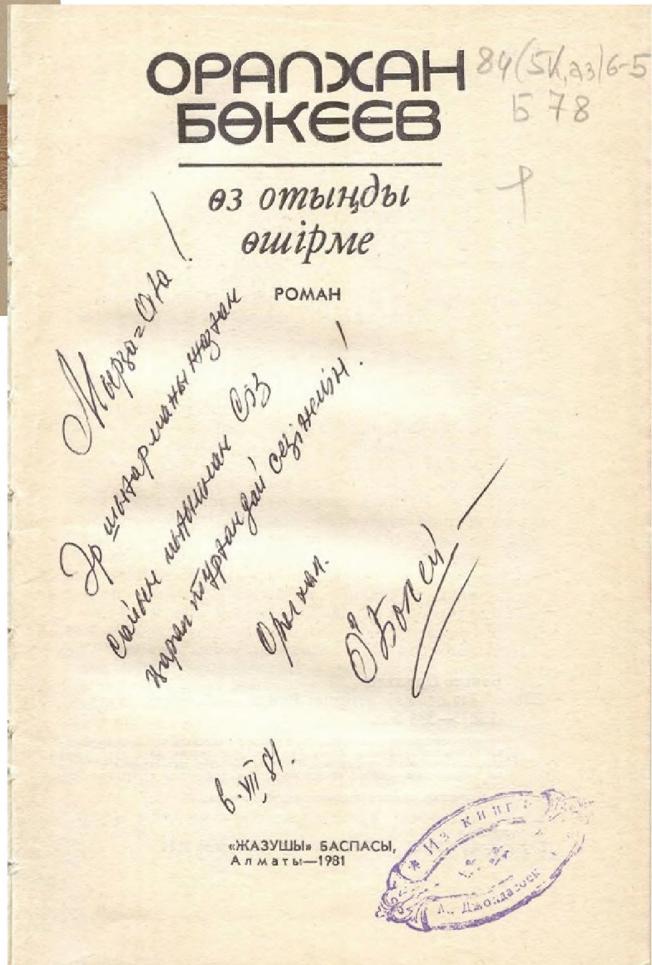
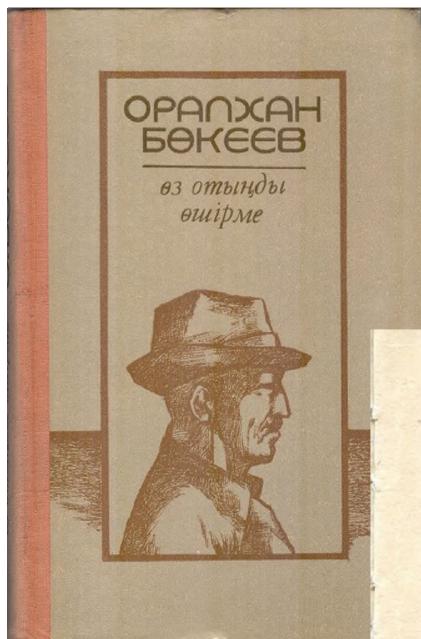
(жетекшілік нөмір деғілген) 1977

ЕСТЕЛІКТЕР МЕН ТОЛҒАНЫСТАР

Озегіндең көзіндең ақын
Мәйрәзат барынан жаңа
Атаң.

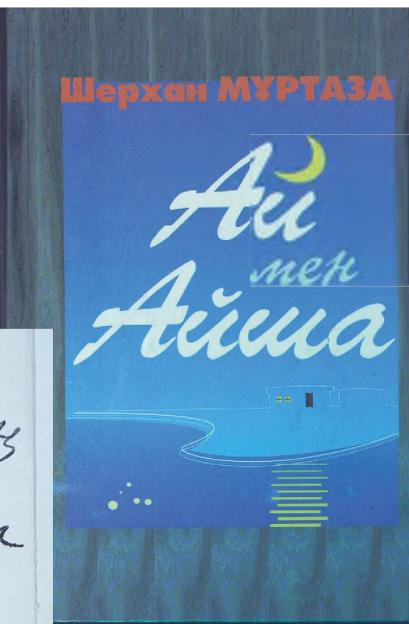

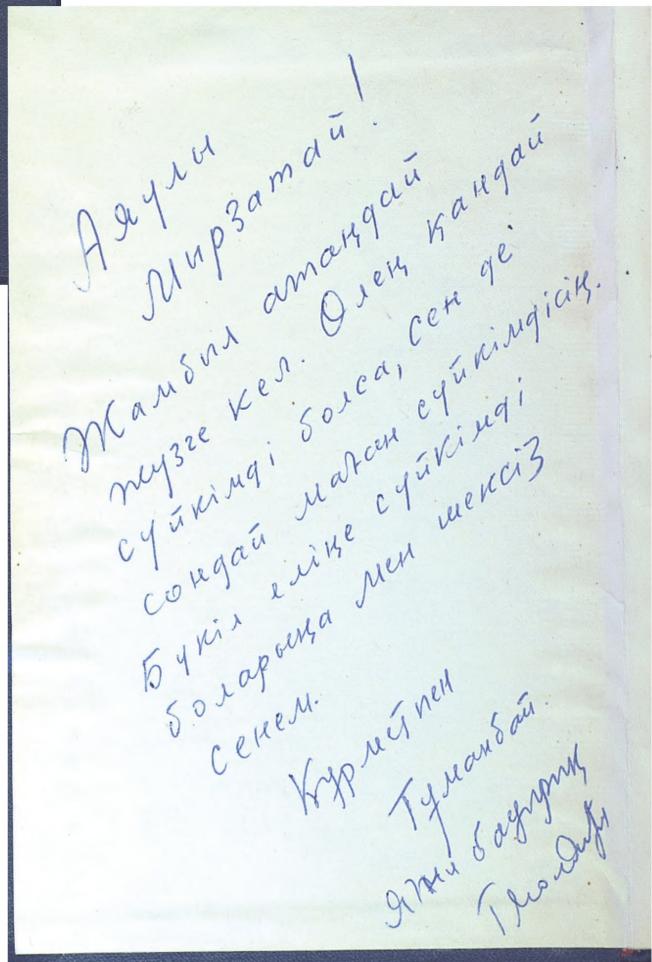
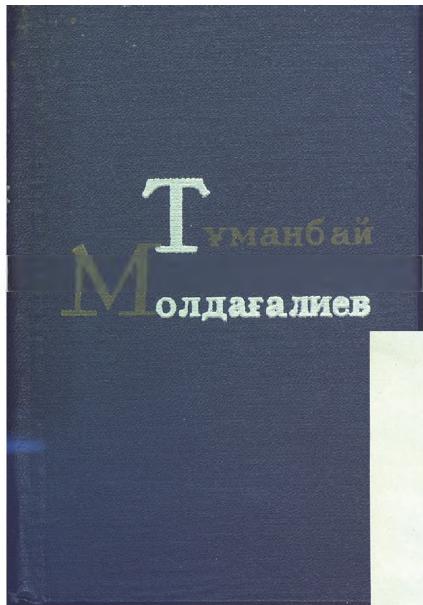
«ЖАЗУШЫ» БАСПАСЫ
АЛМАТЫ — 1976

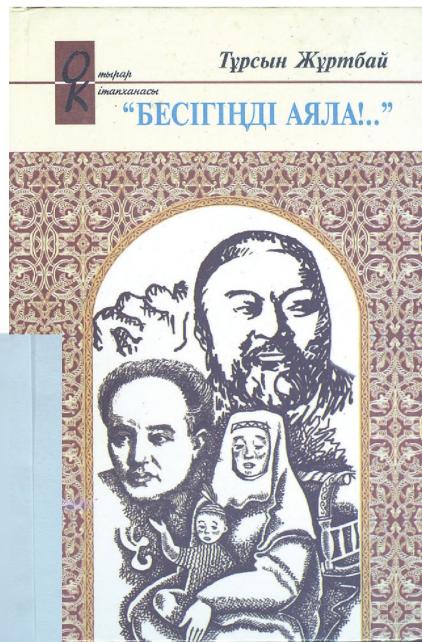
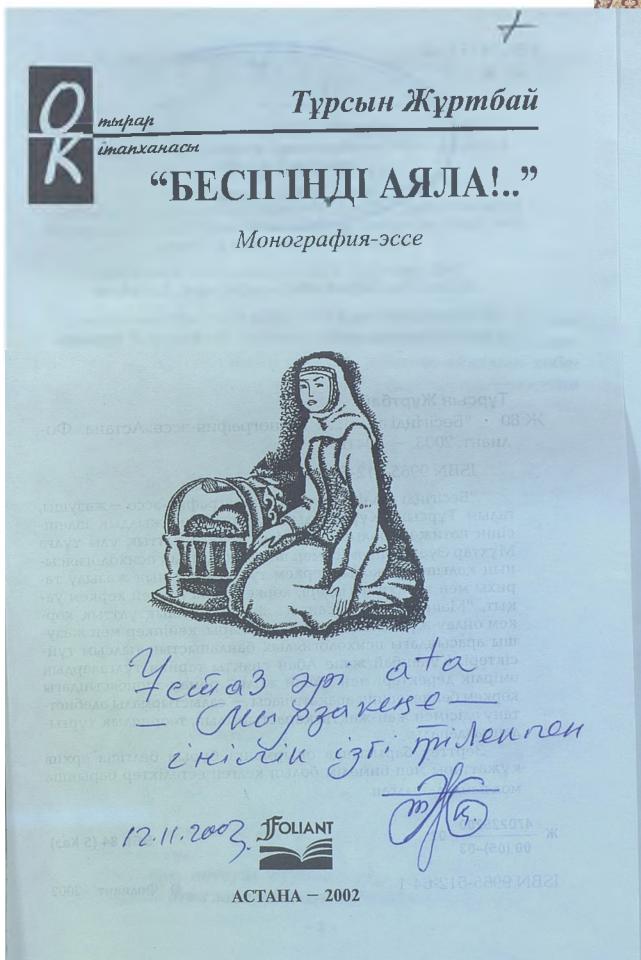

Үйінің
 астынан
 зор зейнінен бойына
 пішіншілдатын аса
 көрнекілік ғана
 ішін
 Мурзанайта
 Күрсөт!

М.ж. Мұрзанов
 19.Караша
 2001.

АВТОРЛАРДЫҢ ӘЛІППІЛІК КӨРСЕТКІШІ
АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ АВТОРОВ
ALPHABETICAL INDEX OF AUTHORS

- Абдильдин Ж. 316, 395
Абдрахманов С. 317, 787
Абельдинов Е. 368, 994
Абельдинов Н. 373
Адай С. 34
Адырбекұлы К. 216
Айзахметов А. 374, 375
Айтұлы Н. 33, 39, 124, 217, 318, 583
Айтмұхамбетова Ж. 35
Ақылбекұлы Ә. 36, 219
Асанов Қ. 66, 125
Асанқызы Ш. 98
Асауова С. 99
Ахмади Ж. 319
Ахметов Д. 100
Ахметов Қ. 80
Ахметова К. 126, 221, 220
Аханбайқызы А. 302
Ашимбаев Д. 354, 370
- Әбдиев Е. 319
Әбдікәрімов С. 2
Әбділдәүлі Б. 67
Әбдіманапов С. 68, 81
Әбдіханова Г. 189
Әбжанов Х. 127, 320
Әзірбаев К. 128, 470
Әйтенова С. 129
Әлтаев А. 222
Әмір – Бек К. 190
Әскербекқызы Ж. 223
Әубәкірұлы Ж. 37
Әшімов Б. 224
- Бабажанулы Б. 383
Базарұлы Қ. 10
Байдал Х. 38
Байелі Ф. 199
Байтілес Е. 85
Базылбекова Г. 82
Байдүйсенұлы С. 84
Бақтиярұлы М. 323
Балахметов К. 387, 388
Балжан Н. 86
Бапаев Қ. 130
Батыршаұлы С. 325
Баһадұр Ж. 206
Бәйтерекова Б. 131
Бекенова М. 389
Бекжанов Б. 132, 225, 226
Бисенкулов М. 376, 390
Бодаубай Б. 207, 227, 228, 295, 300, 303, 304, 312, 313, 322, 326, 553
Боранғалиев Т. 8
Бедешұлы Ж. 133
Бұқарқызы Х. 208
- Валуйская Н. 997
- Голубев А. 369
Гудыма Г. 349
- Ғабдуллин А. 39
- Дамирчилу М. 400
Далекенова М. 377
Дәдебаев Ж. 6, 16, 134, 135
Дәрімбетов Б. 2

- Дәүітұлы С. 40, 136, 137
Дербісөлі Ә. 138
Досанов С. 229
Досжан Д. 139
Доспамбетов Ә. 3
Досымбаева А. 378
Дуанбай Ж. 191
Дүйсебаев Д. 41, 78, 230
Дүйсенғазин С. 140
Дүйсөнов Ж. 231
- Елубай С. 12, 141
Ерғебек Қ. 192, 325
- Ерғали Ҳ. 42
Ерғалиев Ж. 209, 301, 305, 311
Ерман Ж. 43, 69, 70, 142, 328, 329
Ершурова М. 44, 232
Есалы А. (Есалыұлы) 143
Есдәулетов Ұ.
Ескендерова Р. 17
Есмаги С. 363
Есөнжолұлы А. 101
Есімжанұлы А. 233
- Жайлауов Ә. 45
Жаксыбаева М. 352
Жақсыбаева Г. 144
Жақанов І. 315, 330
Жақып Б. 234
Жамбылтегі Қ. 46
- Жантөреева Б. 71
Жарылқағанқызы Ә. 145
Жәнібеков Ә. 18, 102, 235
Жұмабекұлы С. 13
- Жұмағалиев Қ. 103, 146, 237
Жұмағалиев М. 147
Жұмағұлов Б. 104
Жұматаев Ә. 148
Жұртбай Т. 105, 329
Жұнісов Д. 240
Жұзбаев Ж. 1027, 1029
- Ибрагимов С. 238
Имашев Б. 88
Иран-Файып. 239
Исаұлы Қ. 11
- Кайржанов А. 358
Кекілбаев Ә. 241, 242
Келес М. 210
Кемелбаева А. 398
Көнжеахмет С. 201
Кененқызы Т. 89
Кененұлы Б. 79, 243
Көнжебайұлы Б. 1086
Көздібаев Т. 149
Көмеков А. 245
Көпбаева М. 90
Көшербаев Қ. 244
Кулакпаева Д. 401
Күмісбаев Ә. 298
- Қабдолов З. 19, 246
Қадырәлі Н. 247
Қажыбек Е. 333
Қалжанов А. 334
Қайназаров Е. 248
Қайратұлы Б. 31
Қалипанов С. 249
Қалижан Ү. 333
Қамаева С. 48, 150, 250

- Қастерлі Ж. 151
Қасқабасов С. 7
Қасымов О. 195
Қаупынбайұлы Т. 20
Қашағанов Н. 32
Қашағанұлы Н. 152, 251
Қашқари 1106
Қирабаев С. 73, 252
Қожамқұл Т. 91
Қойгелдиев М. 21, 106, 153, 154
Қойлыбаев Ш. 204, 253
Қонарбаева А. 155
Қосбасаров Ә. 255
Қуантайұлы Н. 49
Қуанышбекқызы Ж. 107
Құл-Мұхаммед М. 108
Құланбаев Ә. 109
Құсанбек Б. 194, 203
Құлсайтів Ж. 156
Қыдыралиев Д. (Қыдырәлі) 158, 157, 256, 337
Қыраубайқызы А. 22
- Мамасерікова Ш. 257
Мәлікова Д. 159
Мәмет С. 50, 110, 160, 211
Мәсімханұлы Д. 258
Медеуов Е. 161, 259
Молдабай Т. 1105
Молдағалиев Т. 23, 51, 76, 162
Молдақұлов Д. 74
Мұқатаев М. 75
Мұқатов Н. 163, 260
Мұқибекұлы А. 261
Мұртаза Ш. 164
Мұсабекова А. 165
Мұтанов Ф. 212, 163
- Назарбаев Н. 1107-1123
Назарбекұлы С. 52
Наурызбай Ж. 112, 166
Негимов С. 263, 264
Ниязбек Р. 262
Ниязов М. 167
Нокрабекова З. 388
Нұралиева М. 168, 265
Нұрахмет И. (Нұрахметұлы) 53, 169, 266
Нұрбаба С. 307
Нұрғожаев Ж. 113, 213, 299
Нұржекеұлы Б. 170, 337
Нұрпейісов Ә. 267
- Ойшыбаева Ж. 362
Омарбеков Т. 171
Омашев Н. 268
Оңғарсынова Ф. 269
Оразалин Н. 340
Оралбайұлы Ә. 172
Орманшина Ә. 173
Отар Г. 270
- Өкешқызы Г. 115, 174
Өтемұрат О. 308
- Пархоменко М. 363
Пірназар С. 116
- Райқұл А. 272
Рақымқызы Р. 24
Рамазанова Б. 356
Рахметова Г. 392
Рәш М. 273

- Сабаева Г. 274
Садықов Ә. 25
Садыр Б. 117
Сайынқызы Г. 341
Салғарағұлы Қ. 175, 413
Самашев З. 176
Сапаралин Б. 9
Сариев Ш. 4, 54, 276
Сариева Р. 275
Сартқожаұлы Қ. 118
Сатыбалдыұлы С. 177
Саудабаев Қ. 277
Сәдуақас Т. 178, 278
Сәттібайұлы Қ. 92
Сейдімбек А. 93, 175, 413
Сейсенбаев Р. 179, 279
Смайыл А. 180
Смайыл Е. 55
Султанбеков М. 347, 389, 393
Сұлтанов Қ. 181
Сұлтанхан А. 309
Сүйінбай Т. 56
Сүлейменов А. 182
Сығай Ә. 306
Сыздықов С. 342, 343
- Тазабеков М. 57, 280
Тарази Ә. 183
Тасмағамбетов И. 281
Тәжібаев Ә. 5, 26, 282
Тебегенов Т. 95
Тоқсанбай Қ. 94, 120, 197, 196
Төлеметов Қ. 58
Төленқызы Р. 205
Төлепберген М. 15
Төлеубаев Ә. 122
- Тұрсынов С. 1144
Тусупбекова Л. 379
Тұрғынбекұлы С. 59, 96, 284
Тұржан О. (Тұржанова) 184, 285
Тұрсынхан З. 123
Тұрысбек Р. 28, 77, 185, 286
Тұменбаев Қ. 27
Тұменбайұлы Қ. 60
- Үмбетаев М. 29
- Хамзин Д. 61
Хамзин М. 198
Хамзин Т. 62, 287
Хамит Е. 63
Хамитова А. 288
Ханқожаұлы Т. 289
Хусаинова М. 214
- Шаймердинова Н. 372, 381, 385, 1131, 1148
Шағатай Ж. 290
Шалахметов Г. 382
Шапқара Т. 215
Шаханов М. 64, 291
Шәріп А. 310
Шәутиев М. 292
Шериязданова К. 395
Шимырбаева Г. 393
Шүкірбеков Б. 293
- Ұбыраев Ш. 186, 187, 294
Ұсқабаев Ә. 1
Ұсқақұлы Б. 188
- Ілияқызы Қ. 65

Алғысөз	5
Предисловие	6
Foreword	7

Мемлекет және қоғам қайраткері, Төтенше және Өкілетті Елші, түркітанушы, филология ғылымдарының докторы, профессор М.Жолдасбековтың өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері	11
Основные даты жизни и деятельности государственного и общественного деятеля, ученного-турколога, доктора филологических наук, профессора М.Жолдасбекова	16
Main dates and activities of life and activities Myrzatay Zholdasbekov	21
 М.Жолдасбековтың өмірі мен қызметінің қысқаша очеркі	26
Краткий очерк жизни и деятельности М.Жолдасбекова	33
Biographical sketch about M.Zholdasbekov	41
 М.Жолдасбековтың өмірі мен қызметі туралы әдебиет	48
Литература о жизни и деятельности М.Жолдасбекова	88
Materials about life and activities M.Zholdasbekov	
 М.Жолдасбековтың еңбектерінің хронологиялық көрсеткіші	95
Хронологический указатель трудов М.Жолдасбекова	150
Chronology of proceedings of M.Zholdasbekov	
 М.Жолдасбековтың әндері мен күйлері	160
Песни и кюи М.Жолдасбекова	
Songs and kuy of M.Zholdasbekov	
 М.Жолдасбековтың сценарилері	164
Сценарии М.Жолдасбекова	
Scenarios of M.Zholdasbekov	

М.Жолдасбековтың қатысуымен жарық көрген басылымдар	166
Книги, вышедшие в свет при участии М.Жолдасбекова	177
Books, published with participation of the M.Zholdasbekov	
 Электронды қор	181
Электронный фонд	
Digital fund	
 М. Жолдасбеков туралы замандастар лебізі	184
М. Жолдасбековтың ой-толғамдары	
Index	
 Фотогалерея	202
Photos	
 Қолтаңба	213
Автограф	
Autograph	
 Авторлардың әліппилік көрсеткіші	220
Алфавитный указатель авторов	
Alphabetical index of authors	

«Қазақстан. Өнер. Тұлға»

МЫРЗАТАЙ ЖОЛДАСБЕКОВ
Библиография

MYRZATAY ZHOLDASBEKOV
Bibliographic

Басуға 04.09.2017 ж. Қағаз пішімі 60x84 1/8
Шарт.бас.т. 28. Тарапымы 500 дана. № тапсырыс
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТИНІҢ
Редакциялық-басылым бөлімінде басылды